

SLAMNIK

GLASILO OBČIN DOMŽALE, LUKOVIČA IN MORAVČE

Mati

Je ljubezen,
je mati,
je rojstvo –
sem jaz.

Je kažipot sredi mnogih cest,
je luč v temi,
je varen pristan –
me čaka, ko me ni.

Ji bom vrtnico dal,
ji solzo obrisal,
ji pesem napisal –
poljub ji bom dal.

Prav do oboka neba,
prav do globine morja,
prav do sredine srca
sega ljubezen mamina.

BETI HERLE

Sedemdeset let od razglasitve Domžal za trg

Razglasitev vasi Spodnje in Zgornje Domžale, Stoba in Štude za trg je bil gotovo pomemben dogodek v razvoju mesta Domžale.

Občinski odbor v Domžalah je na seji 30. septembra 1921 na pobudo takratnega

dil 31. marca 1925. Sklep o tem je bil v Beogradu napisan v cirilici 9. aprila 1925.

Tako so Domžale 31. marca postale trg. V maju je o tem županstvo v Domžalah obvestil sreski poglavar v Kamniku dr. Fran Ogrin.

Občinski odbor v Domžalah ob proglasitvi trga 1925

župana Antona Skoka so glasno sklenil pristojno oblast prositi, da se omejene vasi razglasijo za trg. Prošnji domžalskega občinskega odbora je na predlog ministrstva za notranje zadeve kralj Aleksander I. ugo-

Ob tej priložnosti je izšel tudi krajevni list Domžalec, domžalski župnik in kronist pa je pripravil in založil knjigo Z nekdanje Goričice, iz katere povzemamo nekaj pričevanj in zgodovinskih virov.

NE ŠTEJETE NAS, NI VAŽNO TO, SAJ VSAK OD NAS VELJA ZA STO. ZA NAŠO STVAR, VELIKO STVAR EDINI SMO, KOT SE NIKDAR.

OBČINE DOMŽALE, LUKOVICA, MENGEŠ IN MORAVČE TER ZVEZA BORCEV DOMŽALE

Vabijo

Na osrednjo prireditev ob 50-letnici zmage nad fašizmom in nacizmom, ki bo v petek, 12. maja 1995 ob 20. uri, v Hali Komunalnega centra v Domžalah.

Vabljeni!

SPOŠTOVANI OBČANI IN OBČANKE,
OB 27. APRILU, DNEVU UPORA PROTI OKUPATORJU
IN PRVEM MAJU – PRAZNIKU DELA
VAM ISKRENO ČESTITAM IN ŽELIM PRIJETNO PRAZNOVANJE

županja
CVETA ZALOKAR ORAŽEM

JAVNA RAZPRAVA O OSNUTKU LOKACIJSKEGA NAČRTA AC SKOZI ČRNI GRABEN

Za človeka vredno življenje ob avtocesti

Javna obravnava osnutka lokacijskega načrta za avtocesto na odseku Blagovica–Šentjakob, osnutka lokacijskega načrta za avtocesto na odseku Vransko–Blagovica ter predloga sprememb in dopolnitev planskih aktov Občine Lukovica je v dvorano Zadrugnega doma v Lukovici privabila več sto občanov, ki so prišli vsak s svojim predlogom, pobudo, zahtevo, pa tudi vsak s svojo stisko, ki jo prinaša avtocesta novi občini.

Ne le sedaj, tudi tri desetletja nazaj

Anastazij Živko-Burja, župan Občine Lukovica, je bil po pozdravu kratek in konkreten. Na kratko je predstavil dosedanja prizadevanja občine na tem področju, nato pa zahteve strnil v tri kratke točke: zahteve po izplačilu odškodnine občini Lukovica za vsa leta, ko so bila zemljišča rezervirana za koridor avtoceste, pravica Občine Lukovica, da odloča in ima korist od počivališča ter oblikova-

ne celovitega seznama zahtev občine do države. Kratki so bili tudi gostje iz Ljubljane, ki so na kratko predstavili terminski plan, se sprehodili po trasi bodoče avtoceste

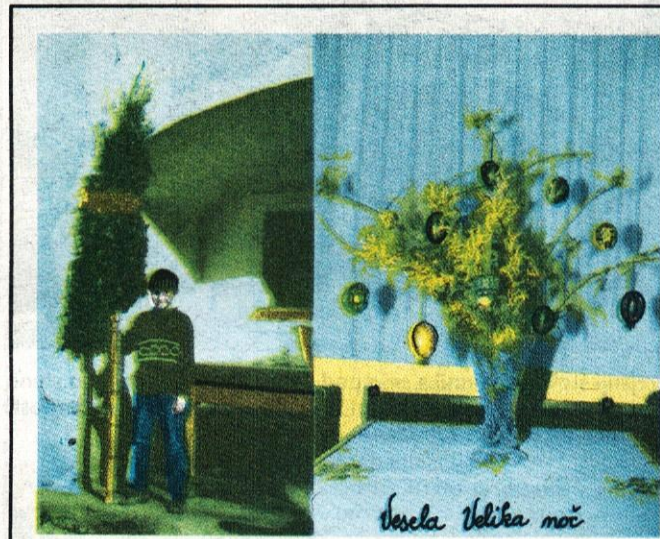
Ne predlogi in pobude, ampak zahteve

Delo Komisije, ki v okviru Občinskega sveta Občine Lukovica spremlja to področje, je podal g. Janez Miklavc, ki je ob tem opozoril tudi na vse težave, ki spremljajo delo komisije. Ta si je vzela čas, si podrobno ogledala traso ter vsak njen del ocenila z vidika primernosti oz. neprimernosti predloga, hkrati pa že pripravila tudi konkretne predloge za spremembe. Teh je na celotni trasi veliko, na kratko pa jih lahko strnemo v naslednje zaključke: dosledno se upošteva sklepe nekdanje Skupščine občine Domžale, ki je sicer brez mnenja Črnega grabna določila traso, ki jo je treba »poriniti« v hrib, kjer se le da in v večji meri upoštevati pobude kraja-

nov, ki območje dobro poznajo, saj na njem živijo več desetletij. Oceniti je treba posledice večdesetletne rezervacije koridorja in občini izplačati odškodnino, za v prihodnje pa rento, ki bo blažila posledice avtoceste. Vse to je treba

urediti pred začetkom gradnje – s pogodbami. Zahteva se predhodna ureditev celotne M-10 zlasti z vidika prometne var-

(Nadaljevanje na strani 6)

Cvetna nedelja in velikonočni prazniki so za nami

OBISKI V KRAJEVNIH SKUPNOSTIH

O prostorskih dokumentih in osnutku proračun 1995

Obiski krajevnih skupnosti ob obravnavi njihovih programov in osnutka proračuna so tradicionalni in tudi Cveta Zalokar Oražem, domžalska županja, je konec marca in v začetku aprila skupaj s sodelavci obiskala vseh štirinajst krajevnih skupnosti nove občine Domžale. Delovni razgovori so bili koristni za vse, ustvarjena je bila celovita slika o problematiki občine na posameznih območjih, tako v zvezi z oblikovanjem proračuna, kot tudi z vsebino prostorskih dokumentov, saj bosta oba dokumenta oblikovala delo in življenje posamezne KS.

(Nadaljevanje na naslednji strani)

ZŠec
Miklavc

AVTOŠOLA
MIKANEC
Domžale,
Ljubljanska 80
☎ 712-094

Obveščam stranke, da so uradne ure vsak dan od 9.00 do 12.00 in od 15.00 do 18.00 ure.

OBISKI V KRAJEVNIH SKUPNOSTIH

V prostorskih dokumentih in osnutku proračuna 1995

(Nadaljevanje s prve strani)

V KRAJEVNI SKUPNOSTI KRTINA

še vedno niso rešene nekatere lokacije, med katerimi so omenjali zlasti igrišče ob OŠ Krtina, širitev pokopališč v Krtini in Škocjanu oz. določitev lokacije novega pokopališča ter mrliške vežice, upoštevanje lokacije zadrževalnika na Drtiščici »družbenega centra« Krtine sredi vasi Brezje ter možnosti za zidavo v okviru posameznih naselij. Vse to naj bi uredili s prostorsko ureditvenimi pogoji, v proračunu pa je po njihovem mnenju premalo denarja tako za gradnjo kanalizacije in kolektorja, kot rekonstrukcijo cest in vzdrževanje melioracijskih jarkov. Radi bi zamenjali dotrajane vodovodne cevi, še zlasti velik problem pa so finančna sredstva za ureditev prostorov za PTT cen-

tralo in prostore KS Krtina. V letu 1995 naj bi sanirali streho in vsaj delno obzidje ob cerkvi Krtina, opozorili pa so tudi na ureditev talne signalizacije na cestah, celovito ureditev pobiranja odpadkov ter rešitev problema lastniških in zemljiško knjižnih problemov na komasacijskem območju.

V KRAJEVNI SKUPNOSTI DOB

želijo čimprej izdelavo urbanističnih zasnov Doba, v katerih naj bi našla mesto tudi nova obrtno podjetniška cona ter športna igrišča ob OŠ Dob, nikakor pa ne novo odlagališče PREVOJSKE GMAJNE; v zvezi z lokacijo AC v območju KS Dob pa so opozorili na problematiko obvoznice Želodnik-Preserje-Mengeš in ureditev M-10. Od Proračuna 1995 pričakujejo denar za semaforiza-

cijo križišča Župančičeve ul. – M-10, asfaltiranje cest v skladu s programom KS, razširitev pokopališča v Dobu, še posebej pa so opozorili na dolg biviše občine 30 mio SIT za poravnavo obveznosti do KS Dob v zvezi z odlagališčem, kjer je treba takoj začeti reševati probleme – tudi s iskanjem nove lokacije in sporazumom z vsemi novimi občinami.

KRAJEVNA SKUPNOST IHAN

je posebej opozorila na problematiko poplavljanja hudourniških voda, za kar bo sklican sestanek s pristojnimi republikimi institucijami, potrebo po ureditvi Kamniške Bistrice od Bišče navzdol, v proračunu pa pričakujejo več denarja za ureditev svojih komunalnih problemov (ceste, javna razsvetljava, ureditev pločnika proti Selu), PROJEKTI ZA KANALIZACIJO pa so nujnost, saj je to najbolj ekološko obremenjena krajevna skupnost v Občini Domžale, ki pričakuje tudi ustrezne rešitve drugih problemov (CCN, Farma Ihan, sanacija črnih odlagališč). Posebna skrb je bila namenjena zagotovitvi prometne varnosti, ko bo zaprta cesta v Podgorici, saj bo obvoz organiziran skozi Ihan.

KRAJEVNO SKUPNOST JARŠE-RODICA

je predstavil Marjan Ručigaj, predsednik Sveta KS, ki je skupaj s svojimi sodelavci predlagal čimprej ureditev meje med Občino Domžale – in Občino Mengeš – v zvezi s spremembami katastrskih občin leta 1967, ureditev sprehajalnih poti ob Kamniški Bistrici in Pšati, rezervacijo lokacij za cerkev, trgovine, banko, pošto, pa tudi športne objekte. Ureditev kolesarske steze, mostu čez Pšato in hodnika za pešce R 371 Jarše, rekonstrukcija Volfove ceste, kanalizacije Sr. Jarše Jarše – Rudniška, Mlinska ter ureditev problema Šolske ceste in križišča so najpomembnejše investicije, opozorili pa so tudi na potrebnost adaptacije nekdanjega Kulturnega doma v Grobljah, problematiko ZN 36, 37) ter ureditev Mlinščice.

VODSTVO KRAJEVNE SKUPNOSTI PRESERJE

je z argumenti zavrnilo najnovejšo varianto obvoznice Želodnik-Preserje-Mengeš (po-

dre se 18 hiš, pol LIP-a ipd.), predlagali so, če že mora biti, prvotno varianto, za katero se rezervacija koridorja »drži« že več desetletij, zavzeli so se za pozidavo vrzeli v naselju Preserje ter ohranitev zelenih površin za rekreacijske cone. Najpomembnejše investicije na komunalnem področju so dokončanje kanalizacije, začetek sanacije vodnih virov in dotrajanih cevovodov, opozorili pa so tudi na ureditev pločnika med LIP in OŠ Preserje pri Radomljah ter potrebo po plinifikaciji.

OBČANI KRAJEVNE SKUPNOSTI RADOMLJE

niso bili le najštevilnejši, temveč so se tudi najodločneje uprli novi varianti trase obvoznice iz Želodnika tudi zato, ker niso dobili argumentov proti tisti, ki je rezervirana že desetletja. Našteli so tudi argumente proti novi trasi: poteka po rezervatih pitne vode, po kmetijskih površinah I. cone, v neposredni bližini arboretuma ter po trasi plinovoda. Nikakor niso bili zadovoljni z deležem, ki

Ali bomo lahko kaj kmalu podobne prizore, kot jih sedaj spremljamo ob rekonstrukciji magistralne ceste M-10 v Dobu, lahko gledali tudi na isti cesti med Črnučami in Trzinom. (Slika zgoraj levo). Že dolgo zelo potreben in težko pričakovan pločnik med Srednjimi in Zgornjimi Jaršami čaka na asfaltno prevleko. (Slika zgoraj desno)

KER SO VODSTVA KRAJEVNIH SKUPNOSTI SLAVKA ŠLANDRA, SIMONA JENKA IN VENCLJA PERKA

iz Domžal že pred kratkim sklicalo podoben sestanek, je bilo tokratno srečanje v večji meri namenjeno prostorskim dokumentom, kjer so dali vrsto pobud in predlogov, od katerih

omenimo le najpomembnejše: ureditev domžalskega pokopališča, ohranitev površin, ki so rezervirane za športne in rekreativne dejavnosti (ob MAČ-KOVCIH in nedaleč od TEN-TEN-a, Šumberk, Postovka, proti Krumperku) – sožitje z AC, prostor za novo osnovno šolo v Domžalah, novo cerkev, večji kulturni dom, ozelenitev Domžal (osrednji »mestni« park), zaščita pred hrupom z M-10, idejna rešitev domžalske avtobusne postaje (tudi AP Študa) – sožitje z železnico, ureditev križišča M-10 – Kam-

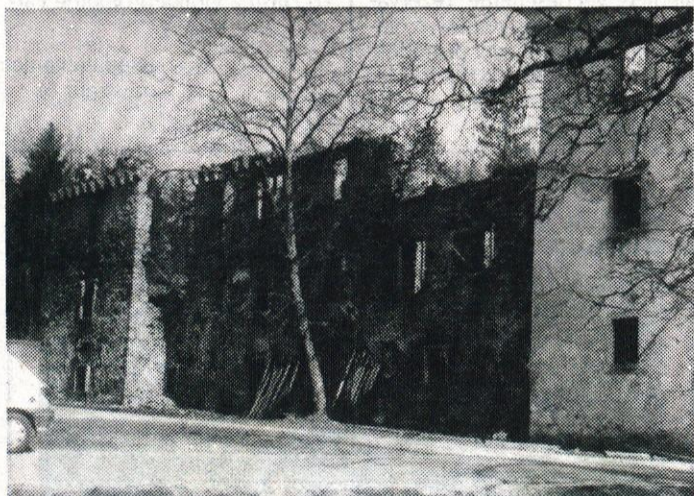

Smetišče na Močilniku v Krajevni skupnosti Dob je v teh spomladanskih dneh oblegano posebej ob koncu tedna. Kdo ve, do kdaj še?

OBČINSKI SVET OBČINE DOMŽALE OBVEŠČA, da je na izredni seji dne 12. aprila 1995 sprejel: SKLEPE OB OBRAVNAVI OSNUTKA LOKACIJSKEGA NAČRTA AVTOCESTE NA ODSEKU ŠENTJAKOB-BLAGOVICA

1. Občinski svet Občine Domžale predlaga Vladi Republike Slovenije, da zaradi kompleksnosti in zahtevnosti postopka, dokumentacije ter posledic izgradnje avtoceste, podaljša rok javne razgrnitve osnutka lokacijskega načrta za avtocesto na odseku Blagovica-Šentjakob in predloga sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin dolgoročnega plana Občine Domžale za obdobje od leta 1986-2000 z urbanistično zasnovo Domžal in srednjeročnega družbenega plana Občine Domžale za obdobje od leta 1986-1990 s programsko zasnovo v delu, ki ga opredeljuje osnutek lokacijskega načrta, za 30 dni.
2. Občinski svet Občine Domžale ne sprejema terminskega plana Ministrstva za okolje in prostor, ker v tem obdobju ni možno opraviti vseh aktivnosti, zato ministru za okolje in prostor predlaga, da spremeni program priprave dokumentacije tako, da se predlog lokacijskega načrta za avtocesto predloži v obravnavo, predlog sprememb in dopolnitev dolgoročnega plana Občine Domžale pa v obravnavo in sprejem po 30. avgustu 1995.
3. Občinski svet zahteva od Vlade Republike Slovenije, da v proračunu Republike Slovenije za leto 1995 zagotovi sredstva za rekonstrukcijo ceste M-10 na odseku Črnuče-Depala vas.
4. Občinski svet ugotavlja, da bo zaradi izgradnje avtoceste potrebno izgraditi povezovalno cesto Štajerska-Gorenjska na odseku Želodnik-Preserje-Mengeš, zato od Vlade zahteva pripravo ustrezne dokumentacije do pričetka del na avtocesti.
5. Občinski svet zahteva od Vlade Republike Slovenije, da predloženi lokacijski načrt za izgradnjo avtoceste na odseku Šentjakob-Blagovica (Domžalska varianta) predloži v revizijo ekspertni skupini, v kateri mora biti vsaj en mednarodno priznani strokovnjak.

Poročilo o opravljeni reviziji se predloži Občinskemu svetu ob obravnavi predloga lokacijskega načrta avtoceste.

V prejšnji številki Slamnika smo pod delno obnovljeno južno steno brdskega gradu zapisali, da je pot tu spet varna, vse več nevarnosti na potnike pa preži z zahodne – čelne grajske strani

Nekdaj prijetno leseno gospodarsko poslopje v Srednjih Jaršah je najprej popačila nova streha, zdaj pa je še čas naredil svoje

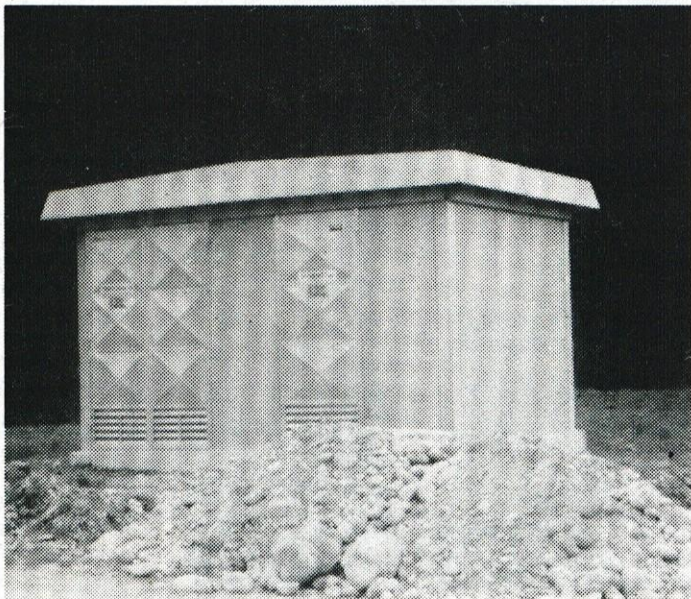
niška cesta ter naročilo celovite prometne študije. Glede na predlagan proračun so menili, da bi morali več denarja nameniti za ureditev vodovodne zanke ter ekološki sklad, dokončanje programa kanalizacija v vsako vas in ločenemu zbiranju odpadkov. Dali so tudi pobudo za naročilo hidrološke študije, ki bi zagotovila sistematično spremljanje tega področja ter pred AC zahtevali kompletno ureditev M-10. Precej besed je bilo namenjenih tudi financiranju redne dejavnosti KS.

KRAJEVNA SKUPNOST TRZIN

podpira I. varianto štiripasovnice od Črnuč, ki naj se podaljša do Kamniške Bistrice, nasprotuje pa vzhodni obvoznici proti Mengšu, saj bi šla po rodovitnih poljih. V planih pričakujejo lokacijo pokopališča, družbenega centra, športno rekreativne površine ter ureditev zazidalnih površin (JV ob potoku ureditev Mlake T 4). S proračunom niso zadovoljni, saj je zanje premalo denarja, veliko pripomb pa so imeli tudi na sredstva, povezana s Skladom stavbnih zemljišč, za kar bodo sklicali poseben sestanek. Tudi ta KS zahteva kompletno ureditev magistralne ceste pred začetkom gradnje avtoceste, predvsem pa odpravo nekaterih pomanjkljivosti, zlasti na posameznih cestah in odcepih kanalizacije.

KRAJEVNA SKUPNOST DRAGOMELJ-PSATA

ima največ problemov z lokacijo avtoceste. Ker pa je bil tokratni sestanek namenjen drugim zadevam, so predlagali, da se v prostorskih planih po potrebi predvidi nova lokacija OŠ ter ureditev razširitve pokopališča. Končno bi radi začeli z gradnjo kanalizacije, še vedno ni urejeno vodovodno

Tole je nova kabelska transformatorska postaja v Zaborštu že ob trasi nove avtoceste

Avtobusna postaja v Srednjih Jaršah bo kmalu nared

omrežje, vse ostalo je povezano z AC, zato bodo počakali na določitev trase.

KRAJEVNA SKUPNOST ROVA

je enako kot sosednje nasprotovale novi varianti obveznice, ki naj bi pomenila bližnjico med Štajersko in Gorenjsko, saj so prisotni menili, da nimajo nobenih argumentov niti podatkov za ali proti novi povezavi te KS, ki se čuti zelo prikrajšana, saj novi proračun sploh ne upošteva razvitost posameznih KS. S ključem financiranja se ne strinjajo, saj kljub velikim prispevkom njihova KS nazaduje, posamezne ceste pa se delajo desetletja (Rova-Rafočle). Opozorili so na težave pri sodelovanju s strokovno službo ter nasprotovali lokaciji odlagališča Prevojske gmajne, ki je v blizu vasi Dolenje.

KRAJEVNA SKUPNOST TOMA BREJCA VIR

želi dopolnitev pozidave posameznih vrzeli, ureditev pro-

blema športnega parka, zagotovitev zelenih površin ob Kamniški Bistrici ter Mlinščici in sodelovanje KS pri lokaciji koridorjev za priključke AC. Po njihovem mnenju ureditev Koliške in Bukovčeve ceste ni in ne more biti le problem KS, saj sta cesti pomembni za vso občino, zlasti pa za posamezna podjetja. Zato pričakujejo tudi njihov delež pri ureditvi obeh cest. Posebno pozornost so namenili zagotavljanju finančnih sredstev za delo KS in zahtevali, da občina glede na dodelitev pristojnosti KS določi tudi sistemске vire za uresničevanje dodeljenih pristojnosti.

KRAJEVNA SKUPNOST HOMEC-NOŽICE

ne soglaša s predlagano lokacijo priključka na AC iz Želodnika, ki po nekaterih nepreverjenih informacijah pomeni predor skozi homški hrib, ampak se zavzema za prvotno varianto, za razširitev prostora ob nekdanji šoli, za ureditev kolesarske in peš poti z brvijo čez Kamniško Bistrico proti Arboretumu, pričakuje pa tudi predlog za lokacijo novega kulturnega prostora. Proračun naj bi zagotovil finančna sredstva za zaključek kanalizacije in nekaterih cest, pa tudi za odpravo najbolj nevarnih prometnih zagat na območju KS. Ponovno so opozorili na problem visokih voda in poplav ter soglašali s predlagano rešitvijo statuta KS v osnutku Statuta Občine.

To je le nekaj utrinkov z obiskov županje in njenih sodelavcev, ki je tako kot njeni predhodniki lahko ugotovila, da je v naši novi občini veliko problemov, ki čakajo na rešitve, pa tudi veliko pripravljenosti vseh, da pri tem sodelujejo. Le upamo lahko, da bodo letošnji obiski koristni za vse, ki so v njih sodelovali. V županijnem imenu – hvala za sodelovanje!

SEDEM DESETLETIJ OD VSEKAKOR VAŽNEGA, POMENLJIVEGA DOGODKA

Domžale so postale trg

»NJEVOVO VELIČANSTVO ALEKSANDER I. PO MILOSTI BOŽJI IN VOLJI NARODNI KRALJ SRBOV, HRVATOV IN SLOVENCEV NA PREDLOG MINISTRA NOTRANJNH DEL JE BLAGOVOLIL S SVOJIM PREVISOKIM UKAZOM OD 31. MARCA 1925 REŠITI: DA SE VAS DOMŽALE V KAMNIŠKEM SREZU LJUBLJANSKE OBLASTI PROKLAMUJE ZA TRG,« je bilo napisano na prvi strani prve številke časopisa DOMŽALEC, 30. junija 1925 in prav 31. marec sedem desetletij kasneje si je Cveta Zalokar Oražem, domžalska županja, zbrala za sprejem za vse dosedanje predsednike skupščin in predsednike izvršnih svetov, povabljen pa je bil tudi Stane Habe, častni občan naše občine, ter nekateri drugi najvidnejši funkcionarji.

O pomenu tega dne pa je spregovoril dr. Miroslav Stiplovšek.

Sprejem je za vse prisotne, le par jih je manjkalo, pa še ti so se v glavnem opravičili, pomenil predvsem prijetno presenečenje in priložnost za sprehod skozi novejšo zgodovino občine, katere nekdanji trg je leta 1925 obsegal le teritorij vasi Zgornje Domžale, Spodnje Domžale, Stob in Študa, se skozi leta in desetletja širil in ožil, dokler z zadnjo spremembo nismo prišli do sedanje OBČINE DOMŽALE.

Medtem pa se je zgodilo marsikaj in vse to so na kratko predstavili nekdanji najodgovornejši ljudje občine, ki so najprej prisluhnili dr. Miroslavu Stiplovšku, ki je spregovoril o obdobju, v katerem so bile Domžale razglašene za trg.

Orisal je gospodarske razmere, pomen razglasitve Domžal za trg, posebej pa je predstavil vrsto prireditev, ki so v dneh okoli 9. avgusta 1925 kazale na tradicijo Domžal in na cilj, o katerem je tedanji DOMŽALEC zapisal: »Prireditve bodi – glasom občinskega sklepa – celodnevna, vsa namenjena eni sami veliki misli: dati duška veselju Domžalcev nad povišanjem njihovega rodnega kraja in poživiti jih k nadaljnjemu navdušenemu delu za procvit in napredek trga Domžale.«

V uvodu je Cveta Zalokar Oražem, gostiteljica srečanja, poudarila, da smo vsi del zgodovine, ki smo in moramo biti na dosedanjo pot ponosni, njenim mislim pa so se pridružili tudi vsi ostali prisotni, ki so obudili spomine vsak na svoje obdobje. Spominov pa je veliko, prijetni in manj prijetni so, vsi pa so povezani z obdobji, katera nosijo pečat vodstev, ki so v tedanjih časih usmerjala ter gradila razvoj in življenje ljudi.

V sproščenem razgovoru so se sprehodili skozi večdesetletno zgodovino nekdanjega trga, sedanjega centra nove Občine Domžale in vsi skupaj izrazili prepričanje, da je sedanja organiziranost le korak na poti v prihodnost, kjer bo prostor za MESTNO OBČINO DOMŽALE.

Več o spominih nekdanjih županov v prihodnji številki.

ŽELITE PRIJETNO PREŽIVETI VEČER PRED PRVIM MAJEM

Mengeška koča na Gobavici

VABI

NA KRESOVANJE, KI BO 30. APRILA 1995 OB 20. URI

Pričakuje vas prijetno razpoloženje, dobra hrana in pijača, pa velik kres, ob katerem ne bo nikomur dolgčas.

Prisrčno vabljeni, pri nas je vedno prijetno!

OBVESTILO

Oddelek za upravne notranje zadeve Upravne enote Domžale obvešča lastnike kmetijskih traktorjev in traktorskih priklopnikov, da bodo tehnični pregledi teh vozil po naslednjem razporedu:

- v sredo, 3. maja 1995
- v četrtek, 4. maja 1995
- v četrtek, 4. maja 1995
- v petek, 5. maja 1995
- v petek, 5. maja 1995
- v soboto, 6. maja 1995
- v ponedeljek, 8. maja 1995
- v torek, 9. maja 1995

od 8. do 12. in od 13.30 do 17.30 ure in
od 8. do 12. v Moravčah pri Kmetijsko gozdarski zadrugi
od 13.30 do 17.30 ure na Trojanah pred trgovino
od 8. do 12. ure v Blagovici pred pisarno Krajevne skupnosti
od 13.30 do 17.30 ure v Krašnji pred pisarno Krajevne skupnosti
od 8. do 14. ure v Študi pri »Matijevcu«
od 8. do 12. in od 13.30 do 17.30 ure v Lukovici pred Zadržnim domom
od 8. do 12. in od 13.30 do 17.30 ure v Dobu pred trgovino Napredek

- v sredo, 10. maja 1995
- v četrtek, 11. maja 1995
- v četrtek, 11. maja 1995

od 8. do 12. in od 13.30 do 17.30 ure v Radomljah pred Kulturnim domom
od 8. do 12. ure v Mengšu pred nekdanjim obratom Emona
Mehanizacija
od 13.30 do 17.30 ure v Trzinu prostori Krajevne skupnosti

Lastnike traktorjev in traktorskih priklopnikov OPOZARJAMO, naj na tehnični pregled pripeljejo usposobljena vozila, zlasti naj pregledajo kretne mehanizem, svetlobna telesa in zavore, s seboj pa naj imajo obvezno opremo: prvo pomoč in varnostni trikotnik.

Na tehnični pregled prinesite s seboj prometno dovoljenje in zavarovalno polico iz preteklega zavarovalnega obdobja, če je vozilo že evidentirano, sicer pa osnovne dokumente vozila – račun, carinsko deklaracijo in pogodbo. Lastnike traktorjev in traktorskih priklopnikov SEZNANJAMO, da morajo NOVA VOZILA evidentirati pri Oddelku za upravne notranje zadeve Upravne enote Domžale v 30. dneh od dneva opravljenega pregleda.

S seboj OBVEZNO prinesite dokumente, ki so potrebni za tehnični pregled, in osebno izkaznico lastnika vozila.

BOJAN ARH, dipl. iur.
v. d. načelnika OUNZ

ZDRAVSTVENI DOM DOMŽALE
Novost v ponudbi

Prilagajamo se novim razmeram v slovenskem zdravstvu pa tudi željam naših pacientov. Zato smo v mesecu marcu letos uvedli POSEBNO PONUDBO LABORATORIJSKIH PREISKAV ZA SAMOPLAČNIKE, in to brez zdravnikove napotnice.

Pacientom, ki jih zanima npr. stanje glukoze ali holesterola v njihovi krvi, torej ni treba več čakati pred zdravniško ordinacijo, ampak preidejo neposredno v laboratorij; tu jim na njihovo željo naredi ustrezne preiskave krvi ali urina. Pacient se glede na rezultate testov sam odloči, ali bo obiskal svojega zdravnika.

Naša ponudba obsega 6 sklopov testov: test krvi s sedimentacijo, osnovne urinske preiskave, test glukoze in maščob v krvi, ledvične teste, jetrne teste z glukozo ter kompletni test, ki obsega vse našete preiskave. Seveda je možno izbrati tudi posamezne preiskave.

Prednost nove ponudbe je torej očitna: ni več nepotrebnega čakanja pred zdravnikovo ordinacijo, pacient pa lahko kadarkoli spremlja kazalce svojega zdravstvenega stanja.

Cenik preiskav je izobešen pred diagnostičnim laboratorijem, ki naredi omenjene teste v najkrajšem možnem času.

Prepričajte se o izreku, da je čas denar in nas obiščite v Zdravstvenem domu Domžale, kjer vas naša laboratorijska ekipa pričakuje.

Mag. VASJA NOVAK
vodja diag. lab.

JANEZ SVOLJŠAK, dr. med. spec.
direktor

OBČINA MORAVČE

Župan obvešča

Pogosto me sprašujete, kaj in kako poteka delo v novi občini. Prav zato sem se odločil, da vam bom v vsaki številki našega časopisa poročal o najpomembnejših področjih dela naše občine.

OBČINSKA UPRAVA IN PROSTORI:

V začetku meseca maja bomo uradno odprli in predali svojemu namenu prenovljene prostore občine, ki jih sestavljajo: sejna soba, županova soba, tajništvo, oddelek za finance in proračun. Na dan otvoritve vas bomo z veseljem sprejeli in vam to tudi razkazali.

Uprava je sodobno, tehnično opremljena in pripravljena na prevzem nalog in obveznosti, ki jih trenutno izvajajo v skupni začetni upravi v Domžalah.

Naj vam predstavim še zaposlene v občinski upravi.

Naloge glavnega tajnika bo opravljala diplomirana pravica **Berta Kunavar**.

Področje financ in proračuna bo vodila ekonomistka **Marijana Urbanija**.

Področje komunale bo vodila diplomirana inženirka gradbeništva **Nevenka Drobnič**.

Administrativno-tehnična dela in koordinacijo krajevnih skupnosti bo vodil **Milan Brodar**, dosedanj tajnik krajevnih skupnosti Moravče. Kot župan bom svoje delo opravljal neprofesionalno.

GOSPODARSTVO

V kratkem bomo ustanovili občinsko združenje podjetnikov in obrtnikov, ki se bo lažje povezovalo z gospodarsko zbornico in drugimi institucijami tega področja. Pobude združenja bodo med drugim vodilo za usmeritev gospodarskega razvoja; to naj bi temeljil prav na obrti, uslužnostnih dejavnostih in tistih gospodarskih panogah, ki bodo ekološko neoporečne.

KMETIJSTVO

Kmetijstvo, kot pomemben odsek gospodarstva, bo vsekakor v ospredju pri izvajanju posameznih nalog razvoja. Občinski svet je zato že sprejel prve sklepe o sofinanciranju na področju osemenjevanja govejih plemenic.

Pri tem vam moram povedati, da smo ena izmed prvih občin, ki se je odločila za tak korak. Regresiranje ostalega dela bo opredelil občinski proračun na osnovi strokovnega programa odbora za kmetijstvo pri občinskem svetu. Na tem

mestu naj omenim še Kmetijsko – gozdarsko zadrugo Moravče, ki bo nosilka akcij povezovanja in racionalizacije dela prav na tem kmetijskem odseku. Podobne zadruge drugod po Sloveniji propadajo. Naša zadruga je poslovala uspešno in ustvarila letni profit, kar dokazuje, da je njen pristop in način dela pravilen ter uspešen.

TURIZEM

V prvi stopnji bomo povezali vse, ki na tem področju že de-

Kako priti do župana

Adaptacijska dela v prostorih občinske uprave gredo počasi proti koncu. Tako bom lahko vsako sredo v času uradnih ur, od 17. do 19. ure, na razpolago vsem vam osebno.

Priporočam vam, da se predhodno najavite, da mi bo uprava lahko pripravila potrebno gradivo. Tudi na vse vaše pisne ponudbe, predloge in vprašanja bom odgovoril.

lujejo (gostinstvo). Temu bomo skozi promocijski program dodali dokumentirano ponudbo naravnih znamenitosti, umetnostno-zgodovinskih in sakralnih znamenitosti občine, program letnih kulturnih in športnih ter zabavno-razvedrilnih prireditev. Vsekakor ne smemo pozabiti na naravne danosti za rekreacijo in šport, ki bodo del promocijske oblike in vsebine.

ZDRAVSTVO

Z direktorjem zdravstvenega doma Domžale sva uspela najti tiste smernice in sodelovanje, ki bo prineslo v bodoče dvig kvalitete zdravstvenih uslug. Pri tem mislim na večjo frekventnost dela pediatrične službe v naši ambulanti. Modernizacija laboratorija vam bo prihranila marsikatero pot v Domžale. Nikakor pa ne bomo smeli pozabiti tudi na vozni park naše ambulante. Prav na področju zdravstva pričakujem maksimalno angažiranost vseh občanov pri dograditvi takšnega sistema, ki bo nudil kar največ že v ambulanti Moravče. Podpirali bomo tudi privatno iniciativo tistih medicinskih kadrov, ki želijo delati samostojno. Kot občina smo namreč pristojni za izdajo koncesij

tudi za to področje. Še letos bomo začeli z aktivnostmi za otvoritev lekarne.

ŠOLSTVO

Z uvedbo lokalne samouprave smo prevzeli ustanoviteljske pravice in dolžnosti tudi na področju šolstva in predšolskega varstva. Velike težave bodo pri investiranju v nujno razširitev šole in vrtca. S pridobitvijo sredstev iz naslova šolskega tolarja po programu Ministrstva za šolstvo in šport bi bilo to lažje. Na začetku pa bo glavna skrb občine ta, da ne bo prišlo do padca kvalitete in obsega dela šole.

KULTURA

Kultura v občini je del družbene dejavnosti. Posebej jo navajam zato, ker jo lahko uvrstimo v eno izmed promocijskih panog občine. Temu primerno ji bomo zagotovili sredstva za delovanje.

DRUŠTVENA DEJAVNOST

To dejavnost sestavljajo kar številna društva, zveze, in klubi vse od športa, kulture, tehnične kulture (AMD in radio klub), interesnih združenj, kot so različni aktivni, upokojenci, taborniki, lovci, ribiči, planinci, ki so prav pri nas najštevilnejši, in še bi lahko naštevali.

Vsa ta dejavnost je še kako pomembna in kaže življenjski utrip našega kraja, občine. Prav vsa ta področja bomo podprli s proračunskimi sredstvi. Poskušali bomo v okviru danih možnosti rešiti tudi prostorske probleme nekaterih dejavnosti (planinci).

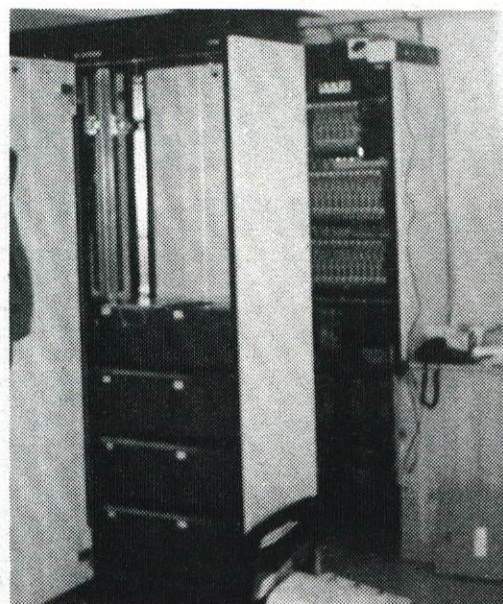
KOMUNALA

Prav ta je v naši občini izpostavljena kot najbolj problematična. Številne makadamske ceste in hiše brez tekoče pitne vode dokazujejo, da se je bivši center občine dokaj mačehovsko obnašal do naših krajev. V zadnjih nekaj letih se je ta odnos spremenil, a ni mogel nadomestiti zamujenega skozi desetletja. Odbor za komunalo pri občinskem svetu bo imel veliko dela.

V zelo slabem stanju so makadamske ceste, na katere nismo pozabili. Med občino in Komunalnim podjetjem potekajo intenzivni pogovori o vzdrževanju in nadaljnjem delu na področju infrastrukture. Najti moramo skupni okvir za določanje cen posameznih storitev na komunalnem področju. Dokončni izbor izvajalcev bomo opravili na podlagi razpisa. Prav na področju racionalizacije komunalnih vzdrževalnih in investicijskih del bo mogoče prihraniti tolar ali dva in ga nameniti za nove metre cest in vodovodnih cevi.

Ceste v najslabšem stanju bomo morali do takrat zasilno krpiti.

V naši občini obstaja posebnost, ki jo sicer v proračunu ni

Telefoni v Moravčah bolje zvonijo

V petek, 31. marca, je bila v Moravčah vključena nova digitalna centrala ISKRA SI 2000 s kapaciteto 1200 telefonskih priključkov. Povečana je tudi spojna pot z Domžalami z 12 novimi zvezami.

Vseh 200 naročnikov iz stare centrale je bilo tega dne priključenih na novo centralo. Dosedanja stara centrala je bila, na pobudo takratne upravne pošte Francke Prosenc, že rabljena pripeljana iz Logatca in bila maja 1976 vključena v promet.

V zadnjem desetletju je potreba po večjem številu priključkov in po kvalitetnih zvezah naraščala, zato so pogovori s PTT o vključitvi nove centrale potekali že precej let, vse do letošnjega marca, ko so se obljube le uresničile. V letošnji pomladi predvideva Telekom vključiti kakih 100 novih naročnikov. Ostalih 900 priključkov se bo vključilo nekoliko kasneje, ko bo zgrajen optični kabel do Domžal in krajevna mreža.

JOŽE RIBIČ

DRUŠTVO UPOKOJENCEV MORAVČE

Za zdravje in kondicijo

Komisija za šport in rekreacijo pri Društvu upokojencev Moravče je skupaj z vodstvom posameznih sekcij pripravila program dela za naslednje sekcije: pohodništvo, planinarjenje, kolesarjenje, kegljanje, balinanje in strelstvo. Komisija za šport in rekreacijo je izdelala obširen program. Ker so Moravčani trmasti in delovni ljudje, ga bodo prav gotovo tudi uspešno uresničili do konca 1995 leta.

REKREACIJA:

Organizirali bomo najmanj deset trim pohodov v naravo in na Moravška hribovja, Zasavska, Kamniška in ostala. Sodelujemo s planinskimi društvom Moravče in sosednjimi kot samostojna sekcija. Samostojno bomo preko celega leta organizirali do sedem planinskih pohodov na lažje dostopne planine.

Planiramo osem kolesarskih izletov in pet srečanj upokojencev sosednjih društev upokojencev. Kolesarjenje bo vsak tretji četrtek v mesecu od aprila do oktobra.

Odhod ob 8. uri z dvorišča pred domom upokojencev.

20. 4. 95 Moravče–Vače–Slivna

18. 5. 95 Moravče–Mengeš–Komenda. Srečanje z upokojenci iz Komende.

16. 6. 95 Moravče–Radomlje–Kamnik. Srečanje z upokojenci iz Kamnika.

24. 6. 95 Moravče–Trata–Kandriše. Udeležba na kmečki ohceti.

20. 7. 95 Moravče–Mengeš–Šinkov turn–Vodice. Srečanje z upokojenci iz Bukovice–Šinkov turn.

17. 8. 95 Moravče–Dob–Krumperk–Ihan–Dol–Beričevo. Srečanje z upokojenci Dol–Beričevo.

21. 9. 95 Moravče–Kandriše–Mlinše (kmečki turizem SMRKOLJ). Predvidevamo srečanje z upokojenci DU Zagorje ob Savi.

19. 10. 95 Moravče–Šentvid–Brdo–Lukovica. Srečanje z upokojenci DU Lukovica.

Če bo deževalo, se kolesarski izlet prestavi na naslednji dan.

ŠPORT:

Na športnem področju bomo sodelovali kot prejšnja leta s športniki sosednjih društev upokojencev kot sekcije: v kegljanju, balinanju in strelstvu. Odvisni smo od tistih društev, ki imajo v kraju športne objekte, ker teh v Moravčah še nimamo.

Udeleževali se bomo raznih srečanj in tekmovanj po programih. Vse organizirane akcije bodo vsak mesec objavljene na oglasni deski DU Moravče

JOŽE NOVAK

Miro Capuder vodi moški pevski zbor KUD Tine Kos Moravče

Jubilejni koncert

V soboto, 1. aprila 1995, je bil v moravškem Kulturnem domu jubilejni koncert Moškega pevskega zbora, namenjen predvsem njihovemu zborovodju Miru Capudru, ki vodi zbor že vse od ustanovitve – torej polnih 30 let.

Moravčani in okoličani so ta večer dodobra napolnili dvorano. S tem so izkazali ne le, da imajo radi lepo domačo pesem, temveč tudi naklonjenost in spodbudo pevcem, predvsem pa je bila polna dvorana zahvala njihovemu zborovodju za njegovo 30-letno ljubiteljsko delo na področju zborovskega petja.

Ob vodenju koncerta ga. Mojce Blažej-Cirej je bil prvi del namenjen nastopu Moškega pevskega zbora, ki je za ta jubilej pripravil in zapel več čudovitih pesmi.

Jubilejni koncert je bil hkrati tudi priložnost, ko so pevci za svoje ljubiteljsko prepevanje, za katero je potrebno res veliko ljubezni in truda, prejeli priznanja. Bronaste, srebrne in zlate Gallusove značke sta pevcem Moškega zbora podelila g. Lojze Stražar, predsednik ZKO Domžale in g. Matjaž Repnik, tajnik ZKO Domžale. Vsak pevec, ki je priznanje prejel, je bil deležen aplavza, roke pa poslušalcem kar niso prenehale

ploskati ob podelitvi zlatih Gallusovih značk, ki so jih prejeli Viki Cerar, Andrej Grilj in Franc Vehovec, st.

Po odpetem programu so se na odru pred zborom in slavljenec, zvrstili predstavniki pevskih zborov, kulturnih in drugih organizacij, občine in tudi posamezniki, ki so se s svojimi čestitkami zahvalili zborovodju in tudi zboru za prehojeno 30-letno pevsko pot. Želja vseh je bila tudi, da bi zbor in njihov zborovodja imeli še veliko moči in volje pri pevskem ustvarjanju in bi tako lepa domača pesem še vrsto let odmevala v Moravški dolini.

Nasmeh na obrazu zborovodje Mirana Capudra pa je bil zahvala in hkrati obveza, da se skupaj s svojim zborom veselo podaja v novo desetletje – naproti novim pevskim izzivom, novim nastopom in novim uspehom.

Kot darilo pevcev zbora svojemu zborovodju se je v drugem delu koncerta poslušalcem predstavil New Swing Quartet, ki je s svojim čudovitim petjem navdušil vse v dvorani.

Da je jubilejni koncert v celoti uspel in da si takšnih in podobnih prireditelj še želi, so izražali veseli in nasmejani obrazi vseh, ki so tega večera odhajali iz moravške dvorane.

IVICA ZORKO-ZUPANČIČ

Moški pevski zbor KUD Tine Kos Moravče se zahvaljuje vsem, ki ste nam priskočili na pomoč ob organizaciji jubilejnega koncerta ob 30 letnici zbora in glasbene poti našega pevovodja gž Mira Capudra.

Koncert so omogočili:

Pizzerija Travnar Moravče, VIAP d.o.o. Dole pri Krašcah, Gostilna pri Jurku Moravče, Vehovec Franc – žaganje lesa, Zalog, Mizarska delavnica Moravče, LEA BAR Moravče, Gostilna Frřrav Krašce, SPINA d.o.o. Krašce, Bife Gabršek Moravče, M Market Moravče, Gostilna KAVKA Moravče, Cvetličarna Rotar Moravče, Vulkanizerstvo Resnik in trgovina Nitka Moravče, AVOKADO prodaja sadja in zelenjave Moravče, Cerar Lojze – varjenje plastičnih folij Zadobrava, avtoprevoznitvo Bergant Marjan Krašce, TAYGA kozmetični salon Moravče, NISSAN servis Moravče, Valentino bar Zalog.

Vsem sponzorjem se zahvaljujemo in priporočamo njihove usluge.

Iskrena zahvala tudi Zvezi kulturnih organizacij Domžale za podelitev Gallusovih značk in spominsko darilo, Občini Moravče, Pihalni godbi Moravče, Dekliškemu pevskemu zboru Moravče, Pevskemu zboru DU Moravče, G. Mari Vilar in vsem, ki ste se udeležili naše slovesnosti.

Moški pevski zbor KUD Tine Kos Moravče z zborovodjem Miro Capudrom

POZABLJENEMU PESNIKU
MORAVŠKE DOLINE OB
40-LETNICI SMRTI

Jože Urbanija – Limbarski

Zelo malo pesnikov je za seboj pustilo tako bogato literarno zapuščino – pa tako malo svojih biografskih podatkov. Pesnik Limbarski je svoj psevdonim prevzel po »svoji« Limbarski gori, ki se vzpenja nad domačo vasjo. Bil je neumorni zapisovalec svojih notranjih občutij, mojster v opisovanju pokrajine, narave in med bivanjem v tujini izredno močnega (že skoraj boleznega) domotožja.

DOMOVINI

*Ti edina,
moja draga domovina,
kjer te ni, tam zeva rana.*

*Kdor je nima,
ve, kaj je na tujem zima,
kaj sirota je brez strehe,
brez sočutja in utehe.*

*Kar sem ljubil,
vse z domovjem sem izgubil,
le spominov luč še sveti,
teh ne morejo mi vzeti.*

*Iz daljave
sin pošilja ti pozdrave.
Trudna pot in hladna noč je,
sprejmi v toplo me naročje.*

Zelo lepe so njegove lirčne pesmi o naravi – o žitnih poljih, ki valovijo v vetru – o odpadajočem suhem listju – o šumenju gozdov – o pomladanskih cveticah itd., ob katerih vse to »zaživi« pred našimi očmi kot resnično. Večkrat je dal vsebinsko podobnim pesmim enake naslove. Zelo prirčne so njegove otroške pesmi – Kokodak, Pajek, Moj psiček, Naša muca itd. Na mladinskih straneh je objavil tudi več vzgojno – moralnih zgodbic (im. dogodbic).

Pesnik se je rodil 14. novembra 1884 v vasi Podbrdo nad Moravčami (pri Domžalah). Del svojega šolanja je opravil v Marijanišču v Ljubljani, nato pa je študij nadaljeval pri salezijancih v Torinu. Na očetovo željo je moral študij prekiniti in se vrniti v domačo vas, kjer je prevzel očetovo kmetijo. V letih prve svetovne vojne ga najdemo najprej na vzhodni fronti v Bukovini in Galiciji, nato pa na Soški fronti, kjer je bil tudi ranjen. Po koncu vojne se je vrnil v rojstni kraj, kjer je pomagal pri obnovi verskega in kulturnega življenja. Bil je član Marijine družbe v Moravčah in nekaj časa tudi predsednik Orla.

Med obema vojnami je doživel pesnik zelo tragične trenutke, ki dosežejo svoj vrh ob smrti sina edinca. Tudi druga svetovna vojna in nemška okupacija ni prizanesla odmaknjeni moravški vasi in njenim prebivalcem, zato je občutljivi in globoko verni pesnik Limbarski že leta 1942 zapustil domačijo in odšel na Koroško v taborišče St. Gertraud pri Wolfsebergu v Labotski dolini. Po končani vojni se je pridružil veliki množici političnih beguncev in se selil iz taborišča v taborišče (Murdorf pri Judenburgu, Asten pri Lienzu, Hellbrunn pri Salzburgu). Njegova življenjska pot se je končala 26. maja 1955 v taborišču Eisenerz na zgornjem Štajerskem.

Edina »priča« njegovega življenja in literarnega ustvarjanja je bil njegov domači župnik Janko Hafner (ta je preminil istega leta v taborišču Spittal), ki pravi, da je Limbarski zapustil »26 zvezkov po 32 strani; pesmi je 17

zvezkov«. Glede na vse znane objave pesmi lahko ta podatek samo potrdimo. Skupno je objavil v Bogoljubu 99 pesmi (podatek za objave v letih 1908–1921). Med obema vojnami je objavil v tedniku Domoljub (preko 100 pesmi), po 2. sv. vojni pa je največ objavil v Koroški Kroniki in njenem nasledniku Našem tedniku, kjer je objavil preko 230 pesmi (velja za čas od leta 1945–1955).

Njegovo literarno ustvarjanje lahko razdelimo v dva dela:

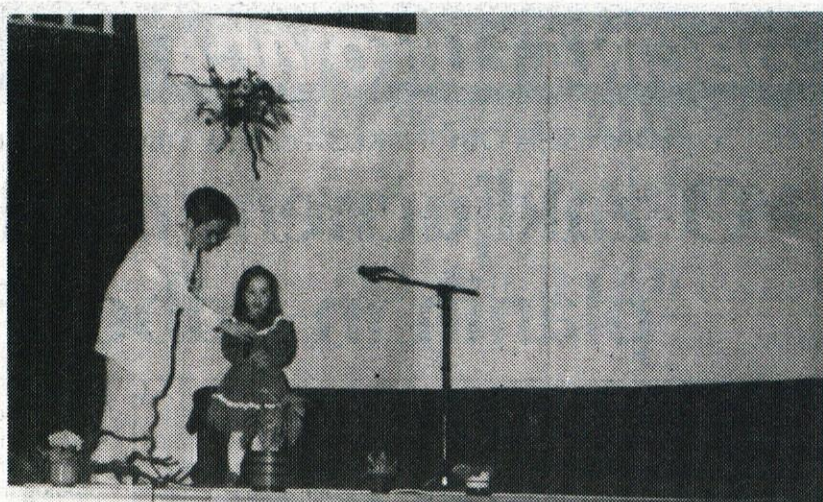
1. Mladostno ustvarjanje,

ki ga prežema bolečina neuresničene želje, da bi postal duhovnik, in tragedija prve svetovne vojne.

2. Zrela doba (po letu 1945)

je vsebinsko vezana na njegovo begunsko usodo, ki si jo lepša s spomini na domači kraj, rojstno hišo, polja in njive okoli nje in na visoke gore, ki ga ločijo od domovine. Kako težko je prenašal breme tujine, nam izpoveduje pesem Domovini (Koroška Kronika 3/1947 št. 25 str. 5):

mag. ROZINA SVENT
NUK Ljubljana

Najmanjša nastopajoča, Karmen Mihelčič (4), ob deklamaciji pesmi M. Bora: Pogumna punčka.

Prireditve ob materinskem dnevu

V nedeljo, 27. 3. 1995, smo se spustili in razvedrili ob prireditvi, ki so jo pripravili SKD Moravče in OŠ Jurij Vega iz Moravč. Še posebej so bile vabljeni mamice in mame v spremstvu mož in očkov.

Za dobrodošlico so vse mame prejele šopek in voščilnico. Računalniško in ročno so jih izdelali učenci OŠ z mentorico gđc. Polono Petek. Za uvod je zapel mešani cerkveni zbor pod vodstvom g. Lojzeta Štefana. Pod vodstvom gospe Mije Zibelnik so malošolski zapeli narodno Ob bistrem potočku je mlin. Na harmoniko jih je spremljal Klemen Mehle. Za instrumentalne točke je poskrbelo Orfova skupina in krožek blok flaut pod vodstvom in s sodelovanjem gđc. Mojce Malovrh. Prirčno in skoraj brez treme so brali spise in deklamirali pesmi otroci iz vrta, male šole in predvsem učenci prvega, drugega, petega ter šestega razreda. Mentorji so bili ga. Tadeja Podmenik, gđc. Nuša Kokalj, ga. Martina Končar Cerar, ga. Nada Mal, ga. Božena Groboljšek, ga. Meta Koprivšek in ga. Marija Gotar.

Predstavniki glasbene šole je bil Franci Bizilj s trobento. Celotno prireditev je vodila gđc. Barbara Tič, ki hkrati sodeluje z gđc. Betko Kunavar pri vodenju cerkvenega otroškega zbora. Za konec so zapeli in zaigrali.

Po prireditvi smo bili vsi obiskovalci in nastopajoči vabljeni na pošten požirek in okusne piškote, ki so jih spekle moravške gospodinje. Z družabnim srečanjem se je prijetno popoldne končalo.

Tako kot druge prireditve v Moravčah je bila tudi ta zelo dobro obiskana. Menim, da to dokazuje, da so prireditve, naj so zabavne ali kulturne, vse boljše in kvalitetnejše. Lahko smo ponosni nanje!

MARTINA KONČAR CERAR

Taborniki in ribiči skrbijo za čisto okolje

Ena izmed osnovnih zakonitosti taborništva je varovanje narave in skrb za čisto okolje. Taborniki zato vključujejo v svoj program dela tudi čistilne akcije. Za spomladansko delovno akcijo so se odločili, da bodo očistili bregove potoka Drtiščice.

Povezali so se z ribiči podobora Moravče in v petek 7. 4. 95 je potekala skupna delovna akcija tabornikov in ribičev.

Večja skupina tabornikov rodu Moravške doline je čistila bregove Drtiščice v dveh skupinah. Ena skupina je pobirala odpadke od Zaloga do Serjuč, druga skupina pa od Zaloga do Drtije.

Opremljeni z vrečami, palicami in rokavicami so v dveh urah in pol očistili nesnago z bregov in struge, pred-

vsem polivinil vreč ter zbrali deset vreč odpadkov.

Ribiči so hkrati poskrbeli za čistočo okolice vseh treh ribnikov, popravili so ograje, zasadili okrasno grmičevje v okolici brunarice in pospravili podrtje drevje.

Vsi sodelujoči so bili ob koncu delovne akcije utrjeni, a zadovoljni, ker so opravili koristno delo. Potok Drtiščica in ribniki so pripravljeni, da jih obiščejo ribiči ali sprehajalci in uživajo v ribolovu ter opazovanju čiste narave.

Želijo si, da bi ljudje bolj skrbeli za naravo in odpadke odlagali na zato pripravljena mesta.

Naši gozdovi, travniki in bregovi potokov naj nam bodo v ponos, ne pa divja odlagališča.

BOJANA DORIČ

Pogovor s Terezijo Kokalj – Gmajnarjevo mamo

Zaselek Štance Laze, ki so ga včasih prištevali k Dešnu, po drugi svetovni vojni pa k Drtiji, je na našem območju na najvišji nadmorski višini. Včasih je bilo tu pet domačij, pri Spodnjem in Zgornjem Gmajnarju, Zimovcu, Cesarju, na hribu nad zaselkom pa Knezova, prebivalcev je bilo okoli trideset, sedaj sta tu le še dve vaščanki.

Gmajnarjeva mama, prosim, povejte bralcem Slamnika nekaj o življenju v tem gorskem zaselku. Kako dolgo ste v Štancih Lazih, ali ste bili tu rojeni ali ste se sem prisožili?

Rojena sem bila 15. oktobra 1916 pri Rovšku v zaselku Vodice na Limbarski gori. Tako sem leta 1940, ko sem se prisožila sem h Gmajnarju, prišla iz enega hriba v drugega, le še malo višje. Toda tedaj je bilo tu bolj prijetno, bili smo mladi, v vasi je bilo več ljudi, družine pa bolj številne. Kmetije so bile majhne, imele so komaj kaj več zemljišč kot četrtinske kmetije. Delo na tej skalnati kraški zemlji je bilo naporno. Z možem sva morala trdo delati, da sva preživela številno družino, posebej še zato, ker on ni bil zaposlen. Imela sva devet otrok, Lojzeta, Janeza, Ano, Slavko, Jožeta, Marijo, Martina in Dragico, najmlajša Terezija pa je že po nekaj mesecih umrla.

Kmalu potem, ko ste prišli v Štance Laze, se je začela druga svetovna vojna. V teh samotnih krajih sredi gozdov je bilo med vojno najbrž zelo hudo.

O joj, zlasti od leta 1943 naprej je bilo zelo hudo. Posebej sem si zapomnila tri hude dogodke. V nedeljo, 18. julija 1943, so bili v okolici hudi boji med Nemci in partizani. Domove je pred požigom rešil moj mož, ki je po dogovoru s komandantom Kranjcem, ko je šel k maši v Moravče, moravški žandarmeriji prijavil, da je v vasi videl nekaj partizank. Še bolj hudo je bilo v tisti novoletni nemški ofenzivi 1944–1945. V naši hiši je bilo triintri-

deset partizanskih ranjencev, ki so jih pred ofenzivo umaknili v gozd. Nemci so jih dobili. Če se prav spominjam, jih je preživelo samo pet, osemindvajset pa jih je padlo in so jih pokopali v skupen grob. Z možem in dvema otrokoma smo se po visokem snegu vse popoldne prebijali proti Štebavu, kamor smo zvečer srečno prišli. Tedaj sem bila že v visoki nosečnosti. Dom pa so povsem izropali vlasovci. Vse je bilo uničeno. Iz dimnice je izginilo vse meso od enega prašiča. Živino, imeli smo tri govede in prašiča, so na

srečo pustili.

Ali ste bili takrat ranjeni v glavo?

Ne. Tisto je bilo 11. aprila 1945. Policije, ki je popoldne prišla v vas, se nismo bali, saj so partizani tri voze hrane, ki so jo pripeljali s Plesa, že zvečer skrili v gozdu. Nemci so, kot da bi to vedeli, vsepovsod natančno preiskovali. Nič niso našli. Naenkrat sem skozi okno opazila, da so na dvorišče pred našo hišo privedli soseda Martina Rotarja-Cesarja, ker je bil Zimovčev, samo mu rekli tudi Zimovec. Če je poročilo točno, naj bi med pa-

Terezija Kokalj-Gmajnarjeva mama v Štancih Lazih ob hišni kapelici, postavili so jo v zahvalo, ker so preživeli drugo svetovno vojno in pri domači lipi, v katero je pred leti v nekaj dneh treščilo trikrat zapored, a je obstala

LAZE:
ŠTANCE
SAMO ŠE
DVE
VAŠČANKI

pirji, ki so mu jih potegnili iz žepa, našli dokument o tisti partizanski hrani. Postavili so ga na vzhodno stran naše hiše, kjer je sedaj garaža in ga že po nekaj sekundah okoli 16. ure ustrelili.

Od domačinov so zahtevali, da mora biti truplo v petnajstih minutah pokopano. Te zahteve nismo vzeli resno, a se nam je maščevalo. Medtem ko sta mož Janez in sosedov Štefan pri vaškem križu kopala jamo, smo drugi ob pokojnem Martinu molili rožni venec. Ko smo molili desetko, ki je za nas križan bil, so podivjani policisti prihrumeli nazaj in začeli vseprek streljati v ljudi. Nekateri so stekli v gozd, drugi v našo hišo in nato skozi kamrino okno ven. Jaz sem se skupaj otrokoma poskušala skriti v kamri pod posteljo. Prav tedaj me je krogla iz nemške brzostrelke ranila v glavo.

Lukoviški zdravnik Ciril Komotar, kjer sem iskala pomoč, je odločil, da moram tako zaradi rane na glavi, kot tudi zaradi bližajočega se poroda nujno v bolnišnico na Golnik. Tja pa se nisem upala. Rano mi je preobvezovala takratna moravška babica Ana Štefan, zaradi poroda pa sem se po njenem nasvetu začasno preselila k Prelovske na Gorico, kjer je gospodinja Pepca ves čas vzorno skrbela zame in za otroke. Po enem tednu sem na srečo brez težav rodila. Rana na glavi pa se nikakor ni zacelila. Nekako po dveh mesecih in pol sem začutila, da iz rane štrli od lobanje odbita koščica. Ker se je babica, kamor sem šla večkrat rano prevezat, ni upala odstraniti, je na mojo odgovornost to storil s pinceto njen mož Stanko Štefan. Rana se je kmalu zacelila.

Pozneje so mi zaradi tega priznali petdesetodstotno invalidnost.

Ko smo leta 1974 prezidavali kamro, je zidar v zidu našel kroglo, ki me je ranila.

Kakšne so bile razmere v Štancih Lazih po vojni?

Tudi po vojni je bilo težko. Najprej so nas prizadele obvezne oddaje, da smo bili zaradi tega večkrat lačni kot siti. Kmetija je bila majhna, na njihvah pa vsepovsod skale. Največ smo pridelovali koruzo, ko pa so prišli divji prašiči, so nam ves pridelek uničili.

S pomočjo občine Domžale, tedaj je bil predsednik Jernej Lenič, smo v vas napeljali trifazno elektriko, dobili smo tudi novo makadamsko cesto od Grmač do Štance Laz. Pozimi, kadar zapade sneg, je še zmeraj precej težav, ne moremo iz vasi, pa tudi drugi k nam ne pridejo.

Štance Laze so en sam ogromen kamnolom. Kako ste se sprijaznili s takšnimi razmerami, ki vas obdajajo že desetletja? Tu so tudi pogoste močne eksplozije. Kaj bi povedali o tem?

Razmere so res nevzdržne, zelo nas vznemirjajo. Če bi bilo še naprej tako, kot je bilo pred leti, ko si je vodstvo kresniške apnenice tu lastilo vso oblast, bi nas že ne bilo več tu gori. Razmere se počasi vendarle popravljajo, vodstvo apnenice se je moralo sprijazniti s tem, da nas s silo ne more odgnati v dolino. Pogosto so nas vznemirjale tudi močne eksplozije. Kadar so v kamnolomu minirali, se je vsa vas tresla. Zdaj dajejo manj streliva naenkrat. Kamnolom, kjer pridobivajo kamenje za apno, pa širijo na vzhodno stran od Štance Laz. Žal se razmere popravljajo šele sedaj, ko so vsi mladi iz vasi že zdavnaj odšli.

In kaj bi rekli za konec najinega pogovora?

Rada bi vedela, kdaj bodo Štance Laze spet zelene, kdaj se bo povrnil tisti mir, ki smo ga tu uživali nekdaj. Seveda bi rada vedela, kdaj se bo kdo izmed mojih otrok za stalno vrnil domov. In kako dolgo bodo Štance Laze, kjer sva zdaj samo še dve vaščanki, še živele?

Pogovarjal se je
STRAŽAR

OBČINA LUKOVICA

5. REDNA SEJA OBČINSKEGA SVETA OBČINE LUKOVICA

O zaključnem računu, planih in odborih

Občinski svet Občine Lukovica se je odločil, da pred skupno sejo vseh občinskih svetov na območju bivše občine Domžale posebej obravnava Zaključni račun Proračuna Občine Domžale za leto 1994. Po uvodnih informacijah mag. Tomaža Štebete, zadnjega predsednika Izvršnega sveta Skupščine občine Domžale, ter Zorana Kramžara, vodja Oddelka za gospodarstvo in finance v občinski upravi Občine Domžale, je potekala burna razprava, v kateri so svetniki vsi po vrsti opozarjali na veliko število nerealiziranih investicij z območja Občine Lukovica iz leta 1994, kar bi se moralo po njihovem mnenju nujno poznati tudi pri delitvi presežka prihodkov nad odhodki – cca 55 mio.

Točko so zaključili z zahtevom, da se pri delitvi bilancij upošteva nerealizacija investicij z območja Občine Lukovica, zahtevali pa so tudi pismo pojasnilo o vzrokih nerealizacije investicij.

DOLGOROČNI PLAN

Po bogati vsebinski razpravi, v kateri sta sodelovala tudi Janez Končan in Borut Ulčar z Razvojnega zavoda Domžale, so bili sprejeti naslednji sklepi:

1. Občinski svet Občine Lukovica sprejema pobudo Raz-

vojnega zavoda Domžale o delu njihove mobilne enote za področje pridobivanja lokacijskih informacij in dokumentacij na sedežu Občine Lukovica in bo za te potrebe odstopil tudi primeren prostor.

2. Občinski svet Občine Lukovica zaradi začetka javne obravnave osnutka lokacijskega načrta izgradnje avtoceste Szentjakob–Blagovica in Blagovica–Vransko podaljšuje javno obravnavo o osnutku sprememb in dopolnitve dolgoročnega družbenega plana občine Domžale, dopolnitev 1994 (za območje Občine Lukovica).

3. Občinski svet Občine Lukovica se načelno odloča za strokovno sodelovanje z Razvojnimi zavodom Domžale na področju prostorskega planiranja in predlaga županu, da sklene ustrezno pogodbo.

Ob tej točki so se dogovorili tudi za aktivnosti, ki so že izpeljane v zvezi z obravnavo osnutka lokacijskega načrta izgradnje avtoceste Szentjakob–Blagovica in Blagovica–Vransko.

SPREJET ZAČASNI ODLOK O ORGANIZACIJI IN DELOVNEM PODROČJU OBČINSKE UPRAVE

Osnutek Začasnega odloka o organizaciji in delovnem po-

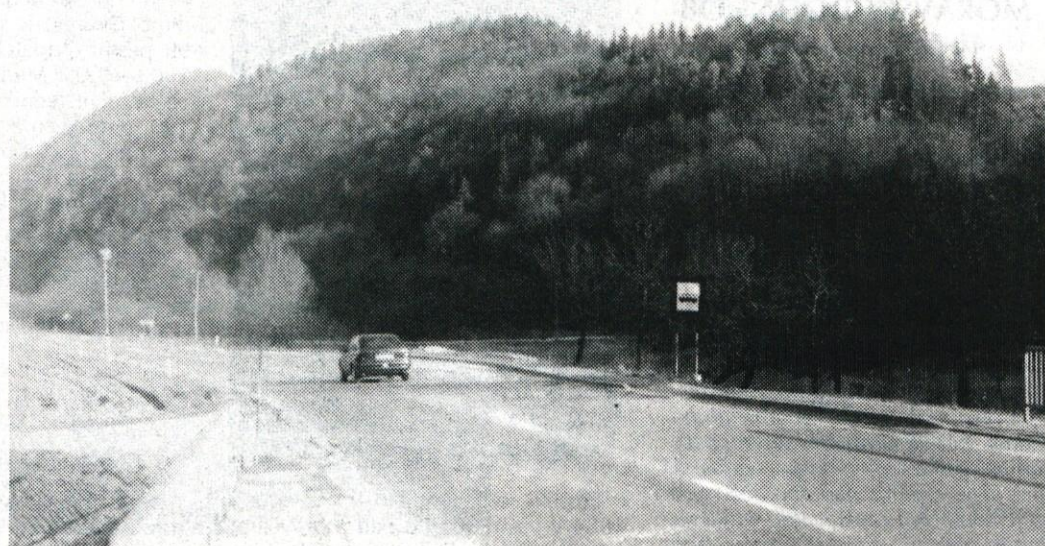
dročju Občinske uprave Občine Lukovica so po krajši razpravi svetniki prekvaficirali v predlog in ga sprejeli ter tako omogočili razpis del in nalog zaposlenih v občinski upravi, ki naj bi jih bilo zazdaj pet.

Pod točko razno so svetniki predstavili najaktualnejše probleme, ki se kažejo na posameznem območju. Tako je Franc Barlič informiral prisotne o problematiki dokončanja dela na ureditvi peš poti Blagovica–Petelinjek, Janez Bernot je poročal o delu Komisije za ureditev prostorov za potrebe Občine Lukovica, kjer je bilo zelo zanimivo tudi to, da bo izvajalec na svoje stroške uredil fasado, Ciril Smrkolj je opozoril na problematiko plazov na poti proti Javorju, Milan Drčar pa na problematiko odvoza kosovnega materiala, ki se bo zbiral v okviru akcije spomladanskega čiščenja okolja v Občini Lukovica in predlagal, naj akcijo vodi poseben odbor.

Na naslednjo sejo Občinskega sveta Občine Lukovica bodo uvrstili obravnavo in sprejem osnutka Statuta Občine Lukovica.

Kot zanimivost še to, da je bila seja zaključena ob 23.50. uri.

Vera Vojska

Krajevne skupnosti tudi v prihodnje

Konec marca je v prostorih Osnovne šole Krašnja Anastazij Živko Burja sklical posvet s predsedniki krajevnih skupnosti z območja Občine Lukovica. Bil je namenjen razgovoru o naslednjih temah: opredelitev krajevne skupnosti v statutu, prioritete investicij s komunalnega področja v posamezni KS, predlog Proračuna Občine Lukovica za leto 1995, zagotavljanje finančnih sredstev za redno dejavnost krajevnih skupnosti ter problematika PTT ter plazov. Posveta sta se ob predstavitvi KS udeležila tudi oba podžupana Janez Bernot ter Ciril Smrkolj.

KRAJEVNE SKUPNOSTI OSTANEJO

Podobno kot Vinko Jeras, KS Zlato polje, so se tudi vsi drugi

člani vodstev vseh osmih KS na območju Občine Lukovica zavzeli za samostojnost krajevnih skupnosti s pristojnostmi, kot jih omogoča zakon ter za opredelitev KS kot samostojne pravne osebe z lastnim žiro računom. Zanimiv je bil tudi predlog Cirila Smrkolja, KS Trojanje; ta je podal predlog, da bi že v sedanjem statutu zagotovili tako sestavo Občinskega sveta Občine Lukovica, da bi bile v njem pokrite vse KS – volitve po volilnih enotah. Franc Barlič, KS Blagovica je izrazil upanje, da bo občina odločitve KS upoštevala, ne pa sledila pritiskom posameznikov, ki mimo KS prihajajo k vodstvu občine. KS mora biti baza za pripravo programa dela. Franc Zore, KS Lukovica, je povedal, da se zavzemajo za ohranitev samostojne KS z žiro računom, s finančnimi sredstvi za redno in investicijsko dejavnost in zlasti s pristojnostmi (kompetencami), sicer je ne potrebujemo, enako pa je menila Marina Urbanija, KS Lukovica, ki je dejala, da so KS doslej prispevale veliko k razvoju tega območja in bi jih morali ohraniti, saj bi lahko bile v veliko pomoč svetnikom, Peter Avbelj, KS Krašnja pa se je zavzel za zato, da se v statutu občine določijo pristojnosti in tudi finančna sredstva za njihovo realizacijo, enakega mnenja pa sta bila tudi Vinko Dolinšek, KS Rafole in Stane Žordani, KS Češnjice.

Stališča so bila posredovana Komisiji za pripravo statuta in poslovnika, ki je že pripravila osnutek STATUTA OBČINE LUKOVICA.

NAJVEČ ZA VODOVODNO OMREŽJE IN CESTE

Po predstavitvi posameznih programov so prisotni poudarili

To pa je nova avtobusna postaja v Trnjam, ki je Pozničevim prinesla malce več miru, magistralke pa precej več varnosti.

pomembnost upoštevanja prioritete, ki jih določajo krajevne skupnosti, pa tudi samo pravo investicij, saj naj bi za posamezne investicije imeli že pridobljeno vso potrebno dokumentacijo – take investicije naj bi imele tudi prednost. Komunalno področje bo začasno pokrivala ustrezna služba v okviru občinske uprave Občine Domžale, vodstvo Občine Lukovica pa bo čimprej skušalo poiskati ustreznega strokovnega človeka, ki se bo zaposlil v občinski upravi Občine Lukovica. Končni dogovor je bil, da mora Odbor za pripravo plana in proračuna občine ter financiranje dosledno upoštevati prioriteten vrstni red investicij, ki so jih predlagale KS, te pa zagotovijo, da bo realizacija prioritetenih investicij možna v letu 1995 (zagotovitev vse potrebne dokumentacije).

PRORAČUN SE PRIPRAVLJA

O pripravi osnutka Proračuna Občine Lukovica je govoril Anastazij Živko Burja, župan, ki je povedal, da celotni proračun obsega cca 150 mio, vodstva KS pa se aktivno vključijo v razpravo – ne le v komunalno-stanovanjski del, temveč tudi vse ostale. V Proračunu Občine Lukovica se glede na opredelitev krajevnih skupnosti in njihovih pristojnosti v Statutu Občine Lukovica zagotovi tudi finančna sredstva za pokrivanje stroškov redne dejavnosti.

PTT TER PLAZOVI

Prisotni so soglašali, da se skuša v Proračunu Občine Lukovica zagotoviti čim več finančnih sredstev za razvoj PTT omrežja, ob koncu pa so še dopolnili seznam plazov, ki jih bo potrebno sanirati.

Za človeka vredno življenje ob avtocesti

(Nadaljevanje s prve strani)

nosti otrok in šolarjev, lokacija cestninske postaje na tem območju je nesprejemljiva, kot je nesprejemljiv tudi suh zadrževalnik na Drtiščici. Vsi posegi morajo v osnovi upoštevati va-

rovanje kmetijske zemlje, saj je večina ljudi na tem območju odvisna prav od te. Poseben problem je ureditev vodozbirnega in hudourniškega območja, ki je v Črnem grabnu še zlasti izrazito, zahteva se že obljubljeni priključek za Blagovico (sedanji predlog ne rešuje

ničesar), pa nove geodetske mape, ki bodo upoštevale dejansko stanje, ki ga je treba urediti z vidika lastninskih in zemljiško-knjižnih razmerij, posebno opozorilo je bilo namenjeno upoštevanju sprememb kvalitete posameznih zemljišč.

Kako bomo živeli jutri?

Večina razpravljalcev, med njimi je bilo veliko takih, ki so posredovali tehtne pripombe posameznih naselij (Zgornje Loke, Podsmrečje, Blagovica ipd.) in krajevnih skupnosti, je svoje razprave začela z vprašanjem: Kako bomo jutri živeli z avtocesto, kako bomo še z dvema cestama (magistralna, lokalna), s hudourniškiimi vodami, s plinovodom in vsemi ostalimi komunalnimi priključki, ki so že sedaj stisnjeni v Črni graben, ki bo po letu 1999, ko naj bi bila avtocesta po mnenju pripravljavcev dokončno zgrajena, živeli. »Če bi mogli, bi nam vzeli tudi Sonce«, je čustveno dejal eden izmed razpravljalcev, ki je predstavil svojo stisko, takih in podobnih pa je na tem območju prav v tem času na stotine.

Razprava je bila umirjena, le včasih prekinjena z medklaci, ki so velikokrat kazali na nemoč ljudi, na prepričanje, kako malo lahko vplivajo na stvari, o katerih so drugi odločili namesto njih. Tehtne besede župana in predsedujočega so razpravo umirjale, želela sta, da prisotni povedo, kaj mislijo, da predstavijo svoje zahteve, svoje poglede, da zahtevajo od razpravljalcev posege, ki bodo omogočili, da bo tudi jutri v Čr-

nem grabnu mogoče normalno živeti. Tudi z avtocesto, ki tu najbrž bo.

Po peturni razpravi, v kateri smo slišali prav vse, ostaja odprto samo še vprašanje: ali in v kakšni meri bodo načrtovalci, financirji in vsi ostali, hoteli in zmogli upoštevati na sestanku podane predloge, pripombe in zahteve. Ni jih bilo malo in večina je uresničljiva, morda z malo dražjo varianto, z boljimi tehničnimi rešitvami, z malo več posluha za probleme ljudi, ki bodo vsa naslednja desetletja in stoletja morali živeti z avtocesto. Ste jih slišali?

VERA VOJSKA

KRAJEVNA SKUPNOST BLAGOVICA

Grobo onemogočen razvoj

V javno obravnavo o izgradnji avtoceste skozi Črni graben so se aktivno vključili tudi v Krajevni skupnosti Blagovici, kjer so na začetku razprave ugotovili, da je bil razvoj tega območja grobo onemogočen zaradi rezervata skozi dolino. Vsa ta leta so se ljudje izseljevali iz njihovih vasi, med njimi tudi najboljši kadri, ker so bile onemogočene novogradnje, razvoj infrastrukture, zaostali so na področju telefonije, zaradi koridorja je kraj iz nekdanjega centra doline postal popolnoma nerazvit. Zato so zahtevali, da se v celoti povrne škoda, ki je bila povzročena na celotnem gospodarsko kulturnem področju v razvoju.

Predlagajo, da se iz naslova odškodnine asfaltirajo vse vaške ceste (cca 5 km), zgradi telefonsko omrežje, poslovno stanovanjski objekt, v okviru AC pa je potrebno zagotoviti popoln izvoz-uvoz, zagotoviti ustrezno povezavo vseh dosedanjih prometnih povezav, poskrbeti za ekološko čisto okolje, obvarovati vse vire pitne vode, naročiti urbanistični načrt naselja in zazidalni načrt, ureditev pravične odškodnine in rente, priznati odškodnine prizadetim v 200 metriskem pasu, zagotoviti nove lokacije za porušene objekte, določiti območja za obrtno cono in jo komunalno urediti, zagotoviti regulacijo Radomlje z vsemi pritoki in ureditev magistralke po gradnji AC. Med zahtevami je tudi odločno nasprotovanje izgradnji cestninske postaje, ponovno proučitev poteka SC skozi Zg. Loke, ureditev vodovodnega omrežja, izgradnja nove osnovne šole, zagotovitev ustrezne prometne varnosti ob magistralki (peš pot, pločnik Blagovica–Petelinjek) ter upoštevanje vseh pripomb krajanov v zvezi z gradnjo avtoceste. To je le del najpomembnejših zahtev, ki so jih predstavili tudi na javni obravnavi v Lukovici.

V. V.

KUD JANKO KERSNIK LUKOVICA

Kristina Brenkova – Modra vrtnica

V soboto, 11. marca, so člani KUD Janko Kersnik iz Lukovice zagrali igro Kristine Brenkove Modra vrtnica. Nastop je bil prisrčen in sproščen. Igrali so: Bogdan Capuder – Zvezdogled, Helena Urbanija; Fant s piščalko, Andreja Capuder; Princeza, Tone Gostič; Kralj,

Tanja Vesel; Vrtnarica, Miha Urbanija; Princ iz Indijekaramindije.

Igrica je sicer namenjena otrokom, vendar smo se tudi odrasli ob njej prijetno zabavali in nam je bila v poduk.

Nastopali so v glavnem mladi ljudje, učenci, ki ravno zapuščajo os-

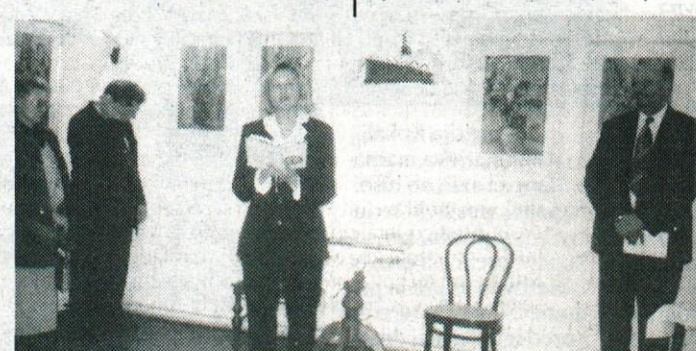
novno šolo in odhajajo na različne srednje šole, in srednješolci.

Vsi so še polni idealov, zavzeti, delovni, ustvarjalni in sprašujemo se, ali se jim bodo uresničili (in se bodo normalno vključili v življenje) ali pa bodo poteptani, ko bodo odhajali v jutrišnji dan? Ali jim bodo odprte vse možnosti ali pa bodo zavirani in deležni podtikanj ter diskvalifikacij.

Ker imamo demokracijo, svetujemo tem mladim, da ohranijo pokončno držo, tako pri prehodu v srednjo šolo, kot kasneje na delovnem mestu in s pridom izkoriščajo svojo mladost in bistre možnosti.

Taki nastopi mladih poživijo naš siv vsakdan in popestrijo suhoparne večere ob sedenju pred televizorjem.

VIDKA BOGATAJ C.

Povezovalka in recitatorica Barbara Božič

OB PETDESETI OBLETNICI ZMAGE NAD FAŠIZMOM IN NACIZMOM

Spomini Roberta Matthews, letalca pri Sv. Trojici strmoglavljenega liberatorja

Cilj in naloga 455. bombne skupine sta bila bombardiranje tovarne krogičnih ležajev Steyr v Avstriji.

Robert Matthews, ki so ga Nemci ujeli, je zadnji let posadke št. 48 vse do skoka iz letala takole opisal: »Jutri misije se je začelo podobno kot jutro drugih naših misij. Pred poletom je posadka kot običajno sitnarija, toda ničesar ni bilo, kar bi nakazovalo, da bo ta dan za vedno spremenil življenje desetim članom posadke. Posadka št. 48 je bila pred pomembno čustveno preizkušnjo. Ta dogodek bo oblikoval veliko naših osebnih vrednot, ki nas bodo spremljale skozi preostanek našega življenja. Spremenil nas bo iz mladih, neizkušenih ljudi, ki so mislili, da lahko zmagajo v vojni, spremeni svet, premagajo zlo in ohranijo demokracijo ter svobodni svet.

Pesem letalskega korpusa

Uradna pesem letalskega korpusa (ta tedaj še ni bil del vojnega letalstva) je bila Nebesne daljave, kjer sta bili tudi vrstici:

Živimo v slavi ali padamo v plamenih, toda nič ne more ustaviti letalskega korpusa.

To se je kazalo tudi v razmišljanju večine letalcev, in sicer: zaključili bomo misijo in se vrnili domov kot junaki ali pa ne bomo preživeli. Misel, da bi nas lahko ujeli, za nas ni bila resna. Letalski korpus je seveda pripravil navodila za pobjeg in napad. Toda celo takrat smo bili mnenja, da bi se v primeru strmoglavljenja pridružili ilegali in se vrnili v svojo bazo, kjer bi nas pozdravili kot junake. Bili smo naivni in tako mladi.

Ob 7.55 je skupina zapustila Cernigolo v Italiji in nadaljevala polet v smeri proti Steyru v Avstriji. Vreme je bilo lepo in posadka je bila dobro razpoložena. Poročilo o akciji podrobno opisuje zgodovino misije 455. bombne skupine.

Za junaško opravljeno nalogo je 455. bombna skupina prejela pohvalo predsednika Združenih držav Amerike. Namen tega poročila je ohraniti spomine o tem, kar se je pripetilo posadki št. 48.

Robert Matthews je v nadaljevanju svojih spominov zapisal:

»Ko smo se dvignili nad 3050 metrov visoko, smo si natakili kisikove maske ter preizkusili strelno orožje. Pripravili smo se za dolg polet proti cilju. Običajni pogovori so potekali na notranji telefonski

zvezi. Opozorjeni smo bili, naj bomo pripravljeni na večje število nasprotnikovih lovskih letal kot običajno. Lepo je bilo videti letala našega spremstva, ki so obkrožala našo eskadriljo. Vse do te misije se je naša skupina srečevala z majhnim številom nasprotnikovih letal. Toda to je bil dan, ko naj bi bili »mi na vrsti«. V sekundi se je pogled iz moje kupole na repu letala spremenil, in sicer namesto prelepe panorame neba z oblaki ter prečudovite pokrajine Južnih Alp sem zagledal osem lovskih letal Me-109, iz katerih so streljali z mitraljezi ter topovi, in imel sem občutek, da imajo vsi izstrelki namen končati prav v moji kupoli.

Pekel v zraku

Bojni hrup v letalu je omejen na hrup motorjev, glasov na telefonski zvezi ter zvok 0,50-kalibrskega (0,5 – cole – je 12,7 milimetra premera naboja – krogle o. p.) mitraljeza. Vidiš nasprotnikove mitraljeze, toda hrupa ni slišati. Vidiš motorje lovcev, vendar jih ne slišiš. Posadka ve, da pilot v lovcu sliši svoje motorje in mitraljeze. Veš, da so vražnikovi piloti načrtujejo strategijo napada, ki bo končala tvojo »vojno« in kot trofejo izobesila ameriško zastavo na strani svojih letal. To je bil začetek konca našega poleta in za nas je bilo bojevanja konec.

Od prvih preletov nasprotnikovih letal pa do ukaza, da skočimo iz letala, je bilo težko slediti vsemu, kar se je dogajalo okrog nas. Topničarji so sporočali položaje nasprotnikovih letal, pilot Bill Pardoe nas je poskušal miriti tako, da je prekinjal nepotrebne pogovore. Poročila o zadetih letalih so se nadaljevala in končno se je začel pekel. Hvala bogu, da ni bilo nobenih poročil o poškodbah letalcev. Vsak član posadke je opravljal svojo dolžnost in vseh deset posameznikov se je obnašalo kot celota, pač tako, kot smo bili šolani. Medtem ko smo delovali kot posadke, je vsak član bojeval svojo lastno bitko. Vsakdo izmed nas je imel svoje področje odgovornosti in vsak je moral odigrati svojo določeno vlogo. Te vloge so dobile še dodatno pomembnost potem, ko smo ugasnili motor št. 2. Mnenja smo bili, da je 20-milimetrska topovska granata poškodovala cev glavnega dotoka goriva. Zaradi tega je gorivo v ogromnih količinah uhajalo iz velike odprtine v krilu ter se izlivalo preko razbeljenega turbokompre-

sorja. Da bi zmanjšali nevarnost požara ter eksplozije, smo ugasnili motor št. 2. Posledica tega je bila izguba hitrosti in višine. Morali smo se izločiti iz zaščite eskadrilje in ostali smo sami.

Osebna bitka

Kot topničar v repu letala sem bojeval osebno bitko, ki je bila razburljiva, zmedena in je imela še celo kanček humorja. Iz svoje pozicije sem pokrival vodoravni obok 140 stopinj in navpičnega 120 stopinj. Imel sem dva 0,50-kalibrskega (0,5 – cole – je 12,7 milimetra premera izstrelka – krogle o. p.) mitraljeza in nekaj tisoč nabojev. Štirje lovci so začeli svoje zasledovanje v krivulji z moje zgornje leve strani ter se spustili navzdol v dolgi diagonalni prek poti našega letala in izginili spodaj na desni. Temu so sledili štirje lovci, ki so leteli z moje zgornje desne strani navzdol proti moji levi strani. Letala Me-109 so imela 20-milimetrski top na sprednji konici letala ter šest 7-milimetrskih mitraljezov na krilih. Ko so streljala vsa naenkrat, je bil učinek hipnotičen. Kupola na repu letala B-24 H je imela zelo dobro zaščitno ploščo, ki je od spredaj ščitila mitraljeza. Imela je tudi veliko okno s 6,4 centimetra debelo neprebojno šipo in na dnu kupole je bila nekaj manj kot 2 centimetra debela ojačena jeklena plošča.

V začetku nisem vedel, kam meriti, ker je bilo to prvič, da sem

Stanko Krulc, sin ameriških Slovencev, starša sta doma iz Moravške doline, je v ameriških arhivih o bombniku, ki je 2. aprila 1944 strmoglavil pri Sv. Trojici in o članih posadke, našel veliko gradiva. Letos je pripotoval iz Amerike in se v nedeljo popoldne udeležil spominske slovesnosti

streljal na lovsko letalo. To tudi ni bila situacija, v kateri bi se takoj spomnil lekcije o streljanju. Velika razlika je tudi v tem, da cilji v šoli niso imeli svetlikajočih se luči. Po stopoma sem začel dojemati, da želim pošiljati kontrolirane rafale in opazovati izstrelke. Poskušal sem izstreliti tok rafalov prek zadnjega dela lovca ter pustiti, da lovec preleti moj konus. To se je obneslo, saj sem videl, kako so se moji izstrelki odbijali od oboda letala. Enkrat med bitko sem uspel poslati tok rafalov naravnost v krilo, ki se je vnelo, letalo pa se je zavrtelo v zraku ter eksplodiralo. Ojačeno steklo moje kupole je bilo tedaj pod stalnim obstreljevanjem, pajčevina razpok na šipi se je širila in mi zelo ovirala pogled.

Ob pogledu navzgor sem lahko opazil preluknjani dvojni repni krili in topničarji so poročali o resnih poškodbah na krilih in na trupu letala. Bilo je očitno, da smo bili poraženi, toda še vedno smo leteli, streljali in nihče od nas ni bil ranjen. Strop repne kupole je bil iz pleksi stekla in upognjen navzdol, kjer se je spojil z neprebojnim steklom. Na prejšnjih poletih mi je ledeno mrzel zrak pihal od tam, kjer sta bili šipi spojeni. Zato sem te razpoke zamašil s kupom krp za čiščenje mitraljeza in tako preprečil preprih. Na svojo iznajdljivost sem bil res ponosen, vse dokler nisem začel s streljanjem. Intenzivne vibracije dveh 0,50-kalibrskih mitraljezov so počasi razrahljale krpe tako, da sem kmalu sedel v snežnem metžu. To ni izboljšalo mojih sposobnosti streljanja. Ravno ob tem času sem dobro zadel še drugega lovca, ki je, obračajoč se v dimu, izginil in mojega vidnega polja. Takrat sem slišal pilota in strojnika. Pogovarjala sta se o motorju št. 3, iz katerega se je začelo kaditi. Navigator je rekel: če ugasnemo motor št. 3, se ne bomo mogli vrniti domov. Primanjkovalo nam je goriva, zgubljali smo višino in trenutek odločitve se je vedno hitreje približeval. Tedaj sem začutil sunek, slišal pok ter pogledal proti desni. Desni mitraljez je bil zadet. Rezultat tega je bil, da se kupola ni dala več obračati. Še vedno so nas obstreljevali in vse, kar sem lahko storil, je bilo, da sem z levim mitraljezom streljal zaradi vtisa in nič drugega. Potem je zazvonil zvonec za skok iz letala.

Več dogodkov hkrati

Več dogodkov se je očitno zgodilo naenkrat. Pilot je ugasnil motor št. 3 in spustil pristajalno podvozje. Nemški lovci so se dvignili in leteli vzporedno z našim letalom. To je bil gentlemenki dogovor, ki je pomenil, naj se predamo. Zlezel sem iz svoje kupole, da bi se pripravil za skok. Topničarji z leve in desne strani trupa so imeli odprta vrata za izskok in si pripenjali padala. Lahko sem videl strojnika Johna Warrena, kako se je pripravljval, da zapusti letalo. Opazil sem, da se krožna kupola še vedno vrti. Izkazalo se je, da alarmni zvonec za izskok v krožni kupoli ni deloval. Topničar Bob Leonhard je do vstopanja v letalo vedno nosil nizke čevlje in se nato preobul v letalske škornje. Zgrabil sem enega njegovih čevljev in pričel tolči po kupoli, tako da sem ga opozoril nase. Dvignil je vrata in povedal sem mu, da zapuščamo letalo. Zlezel je iz kupole, si sezul letalske škornje ter obul nizke čevlje. Najbolj neumna stvar, kar sem jih kdajkoli videl. Dal mi je roko in rekel, da se vidimo na tleh. Potem smo skočili!

**Iz angleščine prevedli
LYNDA CULP in Lili Jurman**

**IVAN MERELA-PIPANOV
SEDEMDESETLETNIK**

Izdelovanje košev in košar – pozabljena domača obrt

Ivan Merela-Pipanova iz Žej je v februarju letos praznoval svojo sedemdesetletnico. Ob tej priložnosti so se zbrali domači in ga kar dobro povezovali, kot govorjenju rečejo domačini. Ivan ima še dva brata, Vinka in Mirka ter sestro Mici in Francko. Vsi so si domove uredili drugod in so že dolgo zdoma, Ivan pa je ostal doma in prevzel Pipanova domačijo. Kmetija res ni velika, zemlje je blizu 12 hektarov, od tega je približno polovico obdelovalne. Dela je na kamnitih in hribovitih njivah in travnikih več kot dovolj.

Ivan, še dva razloga sta za tale pogovor za bralce Slamnika. Spominjam se, da si bil včasih več let predsednik Krajevne skupnosti Kratina. Prosim, povej kaj več o delu skupnosti tedaj, ko si ji predsedoval.

Ko sem bil leta 1962 izvoljen v občinski odbor Domžale, sem bil kar sedem let predsednik Krajevne skupnosti Kratina, Rudolf Osolin pa tajnik. Ker sem si že pred tem prizadeval za gradnjo nove ceste do Žej, je, da bi gradnja lažje stekla, Osolin – Kompare iz Škocjana predlagal, naj kandidiram. In res; bil sem izvoljen. Za Žej je in okoliške domačije je bilo to zelo pomembno obdobje. Že v letu 1962 smo začeli graditi cesto od Svidriga proti Žejam. Pod Spodnjo Brezovico poteka po novi trasi, staro ozko v »ulicah« smo opustili in zgradili novo. Od tedaj imam v najlepšem spominu še pokojnega Gregorinovega očeta, ki nam ni povzročal težav in je brezplačno odstopil zemljišče, medtem ko z nekaterimi drugimi lastniki zemljišč to ni šlo tako gladko. Razmema ozko Markovo cesto, ki so jo zgradili med obema vojnima (Markovo se imenuje zato, ker so jo začeli graditi na dan sv. Marka leta 1924 o.p.), pa smo precej razširili. Tudi od Ulčarjevega znamenja proti Žejam smo cesto zgradili po novi trasi in je lepo speljana. Domačini so tudi tu zemljišče odstopili brezplačno. Denar sta v glavnem prispevala Krajevna skupnost Kratina in Gozdno gospodarstvo Ljubljana; občina pa tedaj ni dala nič. Precej zemljskih del smo opravili z buldožerjem, vse drugo pa smo morali opraviti sami ročno in seveda brezplačno. Denar smo imeli komaj za kritje nujnih stroškov. Gradnja makadamske ceste od Svidriga do gasilskega doma v Žejah je trajala do leta

1965, ko smo jo slovesno odprli. Slovesnost smo začeli pri Ulčarjevem znamenju, nadaljevali pa v gasilskem domu, ki je bilo tako in tako središče vseh dogodkov v kraju. Pozneje, še v mojem mandatu, smo razširili in delno po novi trasi zgradili cesto proti Sv. Trojici.

V februarju, ko zunaj še ni bilo drugega dela, sem te našel pri pletenju košev in košar. Ta domača hišna obrt je ponekod že povsem pozabljena; le malokdo se še loti takšnega opravila. Kje si se to naučil; ali znaš morda izdelati tudi kakšno drugo posodo?

Ko sem bil še otrok, sem starega Kržanovega očeta opazoval, kako je izdeloval

Takole v rokah Ivana Merela-Pipanova iz Žej iz leskovih viter nastaja koš

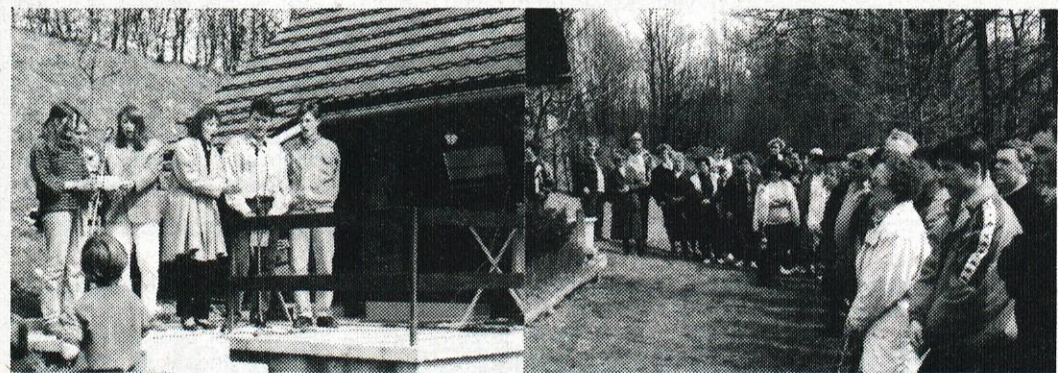
škaf, kadi in drugo leseno robo ter se tako kar dobro naučil pintarske stroke. Potem sem sam začel doma. Razne modele še sedaj hranim. Pri izdelovanju košev in košar sem samouk. Videl sem, kako je to delal stari oče. Vse to izdelujem samo za domače potrebe.

Včasih je bila tu kar pestra kulturno prosvetna dejavnost. Prve igre so uprizarjali že med prvo svetovno vojno (Krivica in do brota, Planšarica) in po njej, ko je bilo zanimanje za dramatiko vsepovsod živo. Do druge svetovne vojne se je vsako leto zvrstilo po več dramskih del. Po drugi svetovni vojni pa si bil med glavnimi igralci na tem območju.

Res je, toda od tedaj je odteklo že veliko vode. Na oder, ki smo ga morali za vsako igro posebej narediti in opremiti, smo postavili več dramskih del. Tedaj je bilo tu več mladih. Najbolj mi je ostala v spominu igra Deseti brat. Igre je režiral Franc Cerar-Rožič; gostovali pa smo na Vrhpoljah, pri Sv. Heleni in še na nekaterih okoliških odrih. To so bili zlati časi.

Gospod Ivan Merela, hvala za pogovor.

STRAŽAR

Mlada trojčka kulturniška skupina je za spominsko slovesnost ob 51. obletnici, ko je strmoglavil LIBERATOR B-24 H, pripravila prijeten kulturni program. Del udeležencev, ki so se v nedeljo popoldne, 2. aprila letos, pri Sv. Trojici prisostvovali spominskemu programu.

SPOMINSKA SLOVESNOST NIKOLI VEČ VOJNE

Ob enainpetdeseti obletnici, ko je strmoglavilo letalo

Ob enainpetdeseti obletnici, ko je strmoglavil ameriški bombnik LIBERATOR B-24 H pri Sv. Trojici, je v nedeljo popoldne 2. aprila tamkajšnje športno-rekreativno društvo Sv. Trojica – Konfin letos že tretjič pripravilo kratko, a prijetno spominsko slovesnost z naslovom Nikoli več vojne. Prireditev je bila pri spomeniku, ki ga je lani tu postavilo prizadevno trojiško društvo, zasnoval in izdelal pa akademski kipar Tone Demšar.

Prireditev je izzvenela v želji NIKOLI VEČ VOJNE. S temi besedami je prireditev začel in številne goste, ki so ob lepem sončnem nedeljskem popoldnevu prihiteli k Sv. Trojici, pozdravil predsednik društva Franc Ravnikar. Program je z izbranimi recitacijami in pesmimi za to priložnost pripravila pevka skupina Sv. Trojice. Prireditev je vodila in povezovala Marjeta Demšar.

Član društva g. Dane Anžin je na kratko orisal letalsko nesrečo, ki se je tu zgodila pred 51. leti. Za zaključek slovesnosti je Stane

Stražar predstavil še ameriškega Slovence Staneta Krulca, ki je v ameriških arhivih našel precej gradiva o strmoglavljenem LIBERATORJU B-24 H in o članih posadke. Po uradnih virih je tudi ugotovil, da v letalu ni premil noben član posadke, vsi so prej izskočili; tiste, ki so se rešili k partizanom, so že po enem mesecu vrnili v letalsko bazo v Italijo, drugih pet so zajeli Nemci in so morali v nemško ujetništvo, a so se vsi srečno vrnili v domovino. G. Stane Krulc je našel tudi šest še živih članov posadke ter se z njimi pogosto pogovarja po telefonu ali pa si dopisujejo. Štirje člani posadke pa so že pred leti umrli. Za člane posadke in njihove družine Krulc občasno pripravi interni časopis z vsemi podrobnostmi o letalcih tega bombnika. Vsi letalci, ki so sedaj že precej v letih, so mlademu Krulcu za njegova prizadevanja hvaležni. In še to, g. Krulc je nalašč pripotoval iz Amerike, da se je udeležil slovesnosti pri Sv. Trojici.

Nedeljsko slovesnost so praznovali veselo,

saj v nesreči ni nihče preminil. Udeležil se je tudi Jože Sirk iz okolice Litije, ki je bil pred 51. leti najbližja priča strmoglavljenega letala; ko je letalo padlo je bil samo nekaj deset metrov stran. Po slovesnosti je seveda tudi Sirk skupaj z domačini obujal spomine na tista težka leta druge svetovne vojne.

V torek, 4. aprila, je Krulca sprejel namestnik ameriškega veleposlanika v Sloveniji g. Mahlon Henderson in se mu v skoraj dveurnem pogovoru zahvalil za njegovo prizadevanje pri raziskovanju te nesreče. Z navdušenjem je pregledoval rokopis za knjigo POSLEDNJI LET, ki naj bi izšla v slovenščini in angleščini. Tu so zbrani razni spomini letalcev, uradni viri o misiji bombnega napada, o tragediji v mestu Steyr, ki so ga ta dan bombardirali, o več kot polurni tragediji in boju članov posadke z nemškimi lovci v zraku, o strmoglavljenju bombnika, usodi letalcev in njihovih družin.

STRAŽAR

KULTURNO DRUŠTVO MIRAN JARC ŠKOCJAN

Prijatelje umetnika in ljubitelje likovne umetnosti, vabimo na odprtje razstave

Jože Peternejl Mausar

Sreda, 26. aprila 1995, ob 20.30 v prostorih Kulturnega društva Miran Jarc Škocjan na Studencu pri Domžalah.

Razstava bo odprta do 9. maja 1995 vsak dan od 17. do 19. ure ter ob nedeljah in praznikih od 10. do 17. ure.

Ob razstavljenih slikah bo 1. maja 1995 ob 20.30 predstavitev knjige Staneta Stražarja – LJUDJE OB RAČI. V kulturnem programu bodo nastopili gledališki igralci Janez Škof in pevka Anita Prašnikar. Večer bo vodila Dragi Jeretina Anžin.

Uspešen obrtnik Janez Grčar, usnjar iz Dragomlja

Gospod Janez Grčar, daleč po Sloveniji in tudi drugod ste znani kot zelo uspešen usnjar in podjetnik. Lani jeseni ste praznovali svoj sedemdesetletni življenjski jubilej, torej ste eden tistih letnikov, ki jih je druga svetovna vojna najbolj prizadela. Prosim, predstavite se bralcem Slamnika.

Rojen sem bil 30. oktobra 1924 v Mavenčah. Hiša je tedaj spadala k vasi Šentpavel (št. 6), sedaj pa k Dragomlju. V družini nas je bilo pet fantov in pet deklet. Šolo sem obiskoval v Šentjakobu, kjer je tudi župnija. Doma smo imeli kmetijo in mlin, od leta 1937 dalje je tu tudi ribogojnica. Delal sem v glavnem na kmetiji in v mlinu. Potem je prišla druga svetovna vojna.

Kako in kje ste preživeli drugo svetovno vojno?

Že s prvo skupino, 15. januarja 1943, sem moral v Arbeits-

dienst. Šest mesecev smo delali, nato so nas namestili v vojašnico in nam dali vojaške uniforme. Potem so nas premestili v Francijo, kjer smo opravili vojaške vaje in hodili na stražo. Nekako po enem letu so nas poslali na rusko fronto, kjer smo prišli že v izkopene strelne jake. V boju sem bil dvakrat po dva tedna. Potem smo se s skupino Slovencev dali Rusom ujeti. Nato sem bil dve leti v ruskem ujetništvu, kjer smo bili tako kot Rusi, ki so nas stražili, ves čas lačni. Na kolhozih smo morali trdo delati, kosili smo seno in žito seveda vse na roke. Zvečer smo ruskim vojakom večkrat naskrivaj vozili pšenico in drugo hrano, oni pa so nam

za to dajali svojo tako cenjeno vodko. Veliko fantov, ki niso bili vajeni trdega življenja in dela, je pomrlo. Domov sem prišel šele 8. marca 1946, ko so se razmere že malo umirile. Medtem ko so bili mnogi prej celo zaprti, mene ni nihče vprašal, zakaj sem bil v nemški vojski. No, saj tedaj, ko sem bil mobiliziran, partizani še niso imeli organizirane svoje mreže, vsaj meni ni nihče nič rekel.

Kdaj ste se izučili usnjarske stroke in kje?

Po vrnitvi iz nemške vojske sem se končno odločil za usnjarski poklic. Učiti sem se začel šele pri 22. letih, in sicer pri Jerneju Bolharju v Domžalah, usnjarno pa je vodil njegov sin Franc Bolhar. Ker je zasebnike tedanja oblast zatirala, sem uk nadaljeval v podržavljeni Polakovi usnjarni v Domžalah. Kljub težavam, ki so prišle vmes, sem se odločil za samostojno usnjarsko obrt. Najprej so mi nasprotovali, a sem leta 1954 že začel samostojno usnjarsko dejavnost. Začetek je bil seveda skromen in težak, in to v majhni leseni baraki v Biščah. Po dveh letih sva z ženo Marjo dobila posojilo in začela zidati sedanjo usnjarno. Število zaposlenih delavcev se je zaradi omejitve počasi večalo. Sedaj imamo zaposlenih že 18 delavcev in delavk. Lani smo praznovali 40 let usnjarne.

Prav sedaj potekajo še zadnje priprave za gradnjo avtoceste, ki bo potekala med Pšato in Dragomljem, blizu vaše delavnice. Kako ste se s tem sprijaznili?

Cesta je nujno potrebna. Toda pri izbiri trase bi lahko bolj varovali obdelovalno zem-

ljo, ki jo imamo tako malo, je vmes pripomnila gospa Mara. Res ne morem razumeti, zakaj niso izbrali druge trase po slabši zemlji. Še bolj pa nas vznemirja deteljica s cestnimi priljučki, ki so jo prav tu pred hišo narisali v najnovejšem trasnem načrtu. Skrbí nas tudi, če bomo s to cesto izgubili šolo, ki je v neposredni bližini trase avtoceste. Če bo tako, kot se govori, bodo morali šolarji že s prvim razredom v domžalsko šolo.

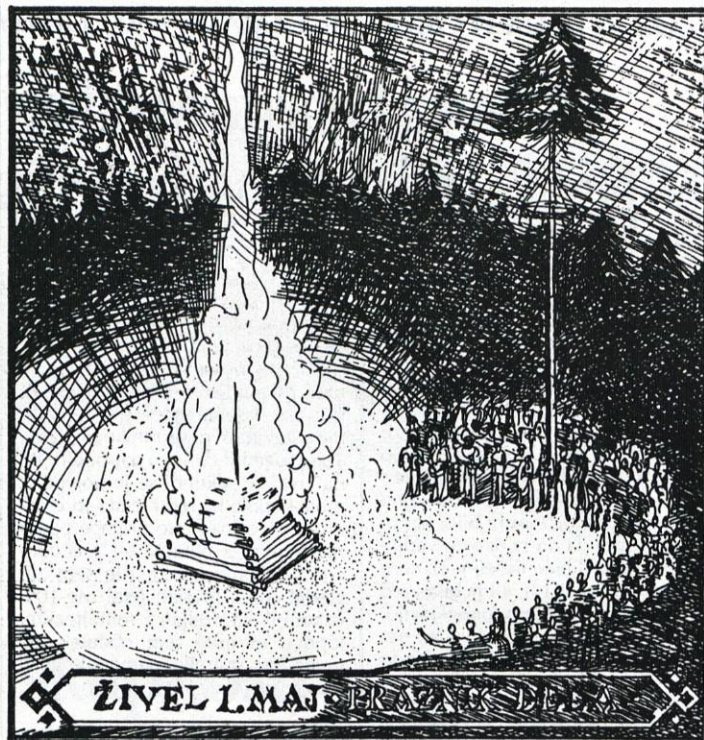
Hvala, gospod Grčar, želim vam še veliko delovnih uspehov, v pokoju pa zdravja in več počitka.

STRAŽAR

Kako in kam na letni dopust?

Samo še dva meseca nas ločita od letnih dopustov in šolskih počitnic. Podjetniških počitniških objektov je vsak dan manj. Zato zaskrbljenost delavcev upravičeno narašča in vedno več delavcev se upravičeno sprašuje, kje bodo letos letovali oz. ali bodo sami uspeli zbrati dovolj denarja za letovanje. Območna organizacija ZSSS Domžale bo svojim članom omogočila letovanje pod posebnimi ugodnimi pogoji v Izoli, Bohinjski Bistrici, Umagu, Premanturi, Pacugu in Bohinju. Točna cena in način plačila bosta objavljena v razpisu, ki bo posredovan vsem sindikatom podjetij in zavodov. Objavljen pa bo tudi v naslednji številki Slamnika.

JUSTI ARNUŠ

18. PRVOMAJSKO SREČANJE

OBMOČNA ORGANIZACIJA ZSSS DOMŽALE TUDI LETOS SKUPAJ Z DRUŠTVOM BUDNIČAR ORGANIZIRA PRVOMAJSKO SREČANJE NA VIRU. PRVOMAJSKO SREČANJE SE BO PRIČELO 30. APRILA OB 20. URI, S KRESOM, KI BO OBOGATEN Z NAJVEČJIM OGNJEMETOM V DOMŽALAH. PRVEGA MAJA BO BUDNICA IN NADALJEVANJE SREČANJA S PRVOMAJSKIM GOLAŽEM. ZA VAŠO ZABAVO BODO POSKRBELI KULTURNIKI IN GLASBENIKI DOMŽALSKE OBČINE.

VABLJENI!

ZSSS

Praznujmo saj je danes prvi maj!

KAJ RES NE VESTE, SAJ JE DANES PRVI MAJ IN TA DAN JE PRAZNIK DELA ZA VSE DELOVNE LJUDI...

To je le nekaj vrstic iz obilice pesmi in proze, ki tako ali drugače opeva prvi maj, praznik dela, dan kot toliko drugih, pa vendarle čisto drugačen in čisto nekaj posebnega. Kar precej let je že minilo od tistega 1. maja 1886, ko so delavci v Chicagu zahtevali svoje osnovne delavske pravice, policija pa je njihove demonstracije v krvi zadušila. V spomin na padle žrtve majskih stavk in demonstracij je 1. kongres mednarodne delavske organizacije odločil, da prvi

maj postane mednarodni dan razrednega boja, in to je še danes.

Lahko se pohvalimo, da smo ga pri nas kaj kmalu začeli praznovati. Sprva z demonstracijami in zahtevami po osnovnih delavskih pravicah, kasneje s puško na rami in še kasneje z rdečim nageljnomo v gumbnici in pesmijo na ustih. In kako naj ga praznujemo letos?

Delavski praznik se je rodil kot protest proti nizkim plačam, slabim delovnim razmeram in bednim

življenjskim okoliščinam. Pa tudi kot protest proti poniževalnemu odnosu, proti pridiganju o skromnosti in vdanosti v usodo. Današnje razmere v slovenski družbi in položaj slovenskega delavca so gotovo zadosten razlog, da bomo odšli na prvomajsko srečanje, si pripeli rdeč nagelj, si stisnili roke in si čestitali za praznik dela z odločitvijo, da si bomo svoje pravice izborili.

V imenu območne organizacije ZSSS Domžale vam za prvi maj – praznik dela iskreno čestitam. Želim, da bi ga prijetno in veselo praznovali.

JUSTI ARNUŠ
Sekretarka Ob. or. ZSSS

Bleiweisove Novice april 1865

Zdej je pomlad in dobro je to vedeti.

Kader drevo sadiš, moraš misliti na več rečij. Prvi namen mora biti, da ti bo drevo obilo zaželenega sadu doneslo. Drugi namen pa je v tem, da s sadnim drevesom vrt kinčša. In kako to doseči, preberite stare izkušnje.

Ko mi je bilo dvajset let, to je bilo leta 1820, sem zasadil več visokih in nizkih dreves, na katere sem še danes ponosen. Vsako pomlad sem stare veje rezal in tudi plodnemu lesu nisem vedno prizanašal. Hvala Bogu. Jabolke in hruške mi vsako leto dobro rodijo in plod svojega dela v mladosti uživam še sedaj, ko sem že star. Memogredoči se čudijo že dolga desetletja, ko gredo mimo mojega vrta.

Da ti drevo dobro rodi, moraš paziti, kako ga vsadiš. Paziti moraš, da se korenike prav prerežejo in kadar jih v zemljo zakriš, jih je treba na vse strani raztegniti, Bog ne daj, da bi jih podvihjal.

Iz Brda nam poročajo:

»Nesreča res nikoli ni ugnana. Dne 12. t.m. zvečer, kmalu po osmih, ko smo bili ravno prestali od dnevnega truda in sedli, da bi počili in kaj povečerjali, kar zaslišimo žalostne glasove zvona in hrup, da v Raholjčah gori. Strašni svit na nebi nam kmalu potrdi grozno resnico. Pustivši vse, tečemo brž na pomoč. Ali ko pridemo tje, čeravno je komej četrte ure hoda, bila je že skoraj vsa vas v ognju. Vlekel je sever, in ker se je bil daljnji konec vasi na severni strani vnel, se je nesrečni plamen zagnal ravno proti lesenim

hišam, da na ustavljanje ognja, ni bilo več misliti. Komej so nesrečni prebivalci toliko časa imeli, da so živino izgnali in kaj malega iz hiš oteli. Pred našimi očmi je bilo v malih trenutkih skoraj vse uničeno. Pogorelo je 13 hiš z vsemi gospodarskimi poslopji, tudi vse žito, krompir, sočivje in krma. Ostale so s tega konca samo 4 hiše, ker bolj ob strani stojijo. Zavarovani so bili samo štirje gospodarji. Ogenj se je začel pri eni kajži, kjer je na svinjaku jela slama goreti. Potem pa se je ogenj zatrosil še naprej.

Že pred ognjem je bilo v tej vasi dosti revščine, tako, da so boljši gospodarji komej rinili. A kaj bo zdej po požaru. S čem se bodo siromaki iz Raholjč postavili nove bajte, saj nimajo denarja. Denar pa jim neusmiljeni davki požrejo.« (Novice 19. 4. 1865)

Živinski zdravniki v Ljubljani so govorili o poglavitnih vodilih dobrega podkovanja. Skušnja je že davnej potrdila, da med desetimi šantovimi konji jih je gotovo devet, katere ima kovač na svoji vesti. Kovač jih ni ravno nalašč pokvaril, ampak deloma iz nevednosti, deloma pa, ker ni opustil stare slabe navade. Marsikateri gospodar misli, da mu jame kljuse šepati (šantati), ker mu bolezen po njegovem tiči v plečah, ne pa v kopitu. Največ je krivo to, da je kovač podplat (diljo) preveč izrezal. Po neumni izrezi dilje, se konju največja škoda dela. Gospodarji ne bi smeli svojim »prebrisanim« kočijažem, »modrim« hlapčutom in »surovim« kovačem prepuščati konja podkovati. To bi smeli delati samo tisti ljudje, ki so s pravim podkovstvom seznanjeni.

Novice poročajo 12. aprila takole: »Po deželi Kranjski je še vedno zima. Skoro vsak dan se nam nov sneg ponuja. Po bolj gorenjskih krajih je zimska odeja tudi do šest pedí debela. Kdaj neki bo narava sneg pregledala, ako bo vedno tak mraz. Klaje in stelje bo letos marsikomu primanjkovalo. Spomlad se nam prav slaba in pusta obeta.«

MILOŠ LIKAR

POHIŠTVO

**Liiz
Karantania**

AKCIJSKA PRODAJA DNEVNIH SOB:

- Največja ponudba dnevnih sob iz uvoza, KOMO – Masivni hrast, Bindr, Koala, Burg, Compo (v različnih barvnih tonih)
- Kuhinje 35 modelov domačih proizvajalcev
- Sedežne garniture izdelane po vaših željah
- ter drugo pohištvo s salona Liiz Karantania, Ulica Antona Skoka 2, Domžale, tel. 711-804

Del. čas.: od 8.–12. ure in 15.30–19. ure. Se priporočamo!

IMPULZ

Maistrova 16, Kamnik 61240

SE POČUTITE SPOSOBNI, POLNI ENERGIJE IN KOMUNIKATIVNI?

ATRAKTIVNO DELO, PRI KATEREM LAHKO DOSEŽETE SVOJO USPEŠNOST!

- Pogoji:** – srednješolska izobrazba
– lasten prevoz
– 3 leta delovnih izkušenj

DINAMIČNO DELOVNO MESTO, STIMULATIVEN OSEBNI DOHODEK!

Pisne prošnje s kratkim življenjepisom pošljite do 29. 4. 1995 na naslov:

IMPULZ NO. 1 d.o.o.

Maistrova 16, Kamnik

(s pripisom: »samostojni komercialist«)

PESEM MAJDE BAUER

**Zaljubila
sem se**

*Zaljubila sem se
na prvi pogled,
bil je tako lep
z rjavim klobučkom,
belim trebuškom,
najlepši od vseh.
Iz ljubezni
bi ga kar pojedla.
To se je tudi zgodilo.
Jurčka sem pojedla –
za kosilo.*

Dramski igralec Boris Kralj, pisatelj Igor Torkar in Benjamin Žnidaršič so poskrbeli za literarni prispevek k prijetnemu večeru.

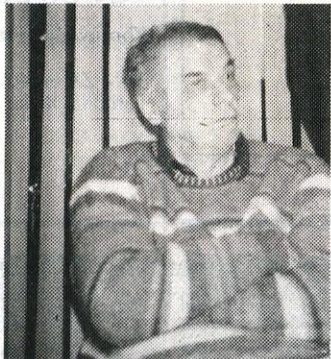
RITEM SRCA

Za oči, ušesa in dušo

V Likovnem razstavišču Domžale so 1. aprila predstavili knjigo Benjamina Žnidaršiča Ritem srca. Obenem so odprli tudi razstavo slik Milana Bizovičarja. V kulturnem programu so nastopili dramski igralec Boris Kralj, pisatelj Igor Torkar in kamniški koledniki Rok Lap, Janez Majcenovič in Tomaž Plahutnik.

Za uvod je Igor Torkar pripravil kratek esej o umetnosti. Njegova temeljna misel je bila, da se besedna umetnost (in pisci) ob koncu stoletja spet vračajo k razumljivejšemu ubesedovanju; podobno je z gledališčem: od bleščave pompoznosti se vrača k igralcu in njegovi igri; tudi v slikarstvu lahko pod abstraktnimi ploskvami spet zaznamo poteze risbe. Osvrnil je tudi bahavo potrošništvo, ki je pripravljeno za ničvredne umetnine plačevati bajne vsote. Nato je s Tolstojem razložil razmerje med talentom in delom pri umetniku in zaključil z mislijo, da ni umetnik, kdor ni jokal, se smejal; skratka, da ni umetnosti brez čustev. Zato meni, da so tudi pesmi Benjamina Žnidaršiča, čeprav delo ljubitelja, amaterja, zbrane v knjigi Ritem srca, umetnost.

V svoji hudomušnosti, ki jo je kot Zlatoust dolga leta ustvarjal in gojil pri časopisu Pavliha, ni mogel brez zbadanja: »Veste, jaz sem Krasovec. Na Krasu pa ljudje nimamo dlake na jeziku. Zato vas, domžalska žu-

Akademski slikar Milan Bizovičar je, raje kot z besedami, spregovoril s slikami

panja, prav lepo pozdravljam na nocojšnji prireditvi, obenem pa vas prosim, da bi prihodnjič zagotovili več stolov, da ne bi tolikšen del občinstva stal. Večina obiskovalcev je res stala, po drugi strani pa bi ob večjem številu stolov ne mogli vsi noter, oteženo pa bi bilo tudi gibanje invalidov, ki so prišli na kulturni večer na vozičkih.

Nato je Boris Kralj prebral več Žnidaršičevih pesmi, na začetku in koncu pa dve prozni besedili: prvo je govorilo o avtorjevem soočanju s hromostjo, drugo pa o življenjskem optimizmu, ki bi moral napolnje-

Pevca Janez Majcenovič in Rok Lap ter citrar Tomaž Plahutnik so z blagovžno glasbo olepšali prireditev.

Učenci domžalske glasbene šole so vedno dobrodošli nastopajoči na kulturnih prireditvah.

vati vsakega človeka, tudi neinvalida.

Za glasbeni del so s prijetnimi pesmimi poskrbeli kamniški Koledniki. Poslušalci so jih nagrajevali z bogatimi aplavzi in dali vedeti, da pevcema Roku Lapu in Janezu Majcenoviču ter citrarju Tomažu Plahutniku v tej glasbeni zvrsti ni para.

Uradno je prireditev odprl Pavel Pevec, vodja razstavne dejavnosti v domžalskem Likovnem razstavišču. Zahvalil se je nastopajočim, čestital Benjaminu Žnidaršiču ob izidu knjige, še posebno toplo in

spoštljivo pa je pozdravil slikarja Milana Bizovičarja, ki se mu je v dušo zasidral že kot ilustrator slikanic in knjig za otroke.

Ko se je ob koncu navzočim zahvalil še Žnidaršič, je skromno vprašal književnika Torkarja, kaj bo o predstavljeni knjigi menila kritika. Torkar se je namuznil in odgovoril kar s svojim epigramom:

**»Kritik
že ne more prida biti:
spred en k. pa zad' en k.,
vmes pa same riti.«**

Besedilo in foto:
I. LIPOVŠEK

se naša srca »na novo« odprla in približala svetu otroškega čustvovanja, iskrenosti in doživljanja.

Na prireditvi je tajnica župnijske Karitas, gospa Marija Bizjak Schwarzbartl izročila nagrade s pomočjo strokovnih sodelavcev izbranim avtorjem, ki so sodelovali na natečaju župnijske Karitas s pesmimi o mami.

Hvala vsem nastopajočim in prizadevnim, da je prireditev v nas, poslušalci in gledalci, zapustila sled dobrega, spodbudnega, pozitivnega. Še posebej hvala župnijski Karitas, ki v svoji široki paleti delovanja posveča skrb in pozornost tudi duhovnim vrednotam naših družin.

NUŠA POHLIN
ZSKSS Domžale

MEDNARODNI KNJIŽNI KVIZ Zemlja je naš dom

Slovenija se letos že četrty vključuje v mednarodni knjižni kviz, ki ga za mlade bralce pripravlja nemška ustanova Stiftung Lesen. Sodelujejo otroci iz držav: Avstrije, Francije, Hrvaške, Nemčije, Nizozemske, Poljske, Rusije, Slovaške, Slovenije, Španije in Švice.

Svet Evrope je letošnje leto razglasil za evropsko leto varstva narave, zato je kviz posvečen okolju, njegov namen je spodbuditi mlade, da začutijo, zakaj je treba naravo varovati. Zdravje naše Zemlje je pomembno, s spoštljivim in ljubečim odnosom ter razumnimi odločitvami ga moramo ohranjati in popraviti naše ravnanje v škodljivih primerih. In vsak, prav vsak posameznik lahko prispeva vsaj droben kamenček v tem mozaiku.

Ljubezen in spoštovanje do našega domačega planeta pa je mogoče spodbuditi tudi z branjem ustreznih leposlovnih knjig, ob katerih razmišljamo in se o njih pogovarjamo. Da bomo znali pravilno ravnati, pa potrebujemo znanje. Tega si pridobimo z raziskovanjem, opazovanjem in učenjem, pri tem pa so nam v veliko pomoč različne poučne knjige. Zato so v kviz vključena literarna dela, pa tudi vprašanja, na katera bodo reševalci morali poiskati odgovore v ustreznih poučnih knjigah.

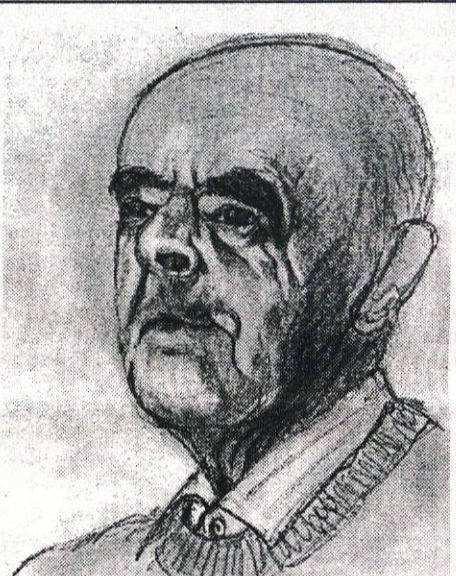
Kviz je razdeljen v dva dela, tako da je primeren za učence razredne in predmetne stopnje osnovne šole.

Učenci ga lahko rešujejo v šoli, saj smo kvize razdelili vsem osnovnim šolam ali v naši knjižnici, kjer imamo tudi spremljevalno razstavo, ki zajema leposlovne in poučne knjige s področja ekologije.

Akcija bo po vsej Sloveniji potekala do konca avgusta. V prvih dneh septembra bomo v naši knjižnici izvedli občinsko žrebanje. Podelili bomo več lepih nagrad, glavna nagrada pa bo udeležba enega tekmovalca s spremljevalcem na zaključni prireditvi, ki bo 17. septembra, na dan zlatih knjig, v Ljubljani. Vsi sodelujoči boste imeli tudi možnost, da ste v Mainzu izžrebani za mednarodno nagrado – en reševalec iz Slovenije se bo s prijateljem (ki si ga bo sam izbral) udeležil mednarodnega bralnega tabora.

Želimo vam veliko veselja pri reševanju in prebiranju knjig, in da bi zares začutili, da je Zemlja naš dom, ki ga moramo ohraniti tudi prihodnjim rodovom. Naj zaključim z mislimi indijskega poglavarja Seattla: »Karkoli doleti Zemljo, doleti tudi njene otroke. Če človek pljune na tla, pljune sam nase. Zavedajmo se: Zemlja ni človekova, človek je Zemljin. Vse stvari so povezane kot kri, ki združuje družino. Karkoli doleti Zemljo, doleti tudi njene otroke. Človek ni stvarnik tkanine življenja, temveč le nitka v njej.«

STANKA ZANOŠKAR,
Knjižnica Domžale

Gospod Izidor Jesihar z Vira bo v nedeljo, 30. aprila letos v Domu počitka v Domžalah praznoval že 97. življenjski jubilej.

In še to. Prav ob njegovem visokem jubileju je v knjigi »Ljudje ob Rači« izšla njegova bogata in poučna življenjska zgodba. Iz skoraj sto let trdega življenja odseva tudi Izidorjev kleni in pokončen značaj. Le malokdo pa ve, da se je Izidor po prvi svetovni vojni prostovoljno pridružil dolgo zamolčanim Maistrovim borcem za severno mejo na Koroškem.

Gospod Izidor, ob vašem visokem jubileju vam iskreno čestitamo!

Letošnji materinski dan

Mesec marec že posuje prve zvončke in trobentice po obronkih in vrtovih. Narava se prebuja in slavi življenje. Ljudje se veselimo porajajoče se lepote. Pomladno prebujanje pa je v suču zaznamovano še s praznikom naših mater, očetov, babic, dedkov, tet in stric.

Koliko drobnih, ljubečih pozornosti je bilo še posebej ob tej priložnosti izkazanih starem in bližnjim! Pa ne le to; vsak od nas je zagotovo našel pravo, iskreno besedo zahvale našim staršem za vso izkazano dobroto. Prepričana sem,

da so bili pri tem najbolj prisrčni najmlajši, ki so, radoživi, življenju komajda stopili naproti. To je bilo čutiti tudi na prireditvi ob materinskem dnevu na OŠ Vencelja Perka, kjer so se na pobudo župnijske Karitas iz Domžal zbrali otroci in pevci šol in vrtcev domžalske občine, pa tudi veroukarji, otroški cerkveni pevski zbor in domžalski skavti. Vsi zbrani smo prisostvovali prestreму programu dobrega izvajanja nastopajočih. Ti so marsikatero nam že znane pesmi in recitacije predstavili zelo doživeto, z veliko vneme, igrivosti in enkratnosti. Poslušalci smo dobili občutek, da so

POSLANEC V DRŽAVNEM ZBORU G. TONE PERŠAK

Klepet s trzinskim krajanom

(nadaljevanje iz prejšnje številke)

Kabelsko TV bi bilo tudi drugače smiselno čim prej omogočiti. To, kar počnejo ljudje sedaj, da si vsak zase namešča na hišo anteno za sprejem satelitskih TV programov, bo namreč po novi zakonodaji kmalu predrag špas, saj bo treba vsak program vsako leto posebej plačati. Za Trzin, ki je relativno strnjeno naselje, bi bilo najpametneje, da bi se kot celota odločili za kabelsko TV in si s tem, ob vsem drugem, omogočili nemara tudi lasten program.

Nekaterim nam je znano, da ste tudi režiser, zato me posebej zanima vaš odnos do kulture, predvsem ljubiteljske, na splošno in v Trzinu?

Za to, da bi razložil svoj odnos do kulture nasploh, je v takem pogovoru najbrž premalo prostora. Zato o tem le nekaj besed: Gotovo je res, da je bila v preteklih stoletjih ravno kultura zasluzna za to, da smo se Slovenci sploh izoblikovali in obstali kot narod, postal državotvorni narod in nazadnje vzpostavili tudi lastno državo. Zelo velikega, če ne temeljnega pomena za to, da bomo tudi ostali Slovenci, bo kultura tudi v bodoče, kajti na mnogih drugih področjih se bomo sčasoma in, ko bomo zares sposobni konkurence, morali integrirati v t.i. Evropo. Kultura pa seveda ne pomeni le ustvarjalnega in ustrezno »samozasčitnega« odnosa do jezika in »proizvodnjave« umetnin v različnih vrstah izmetnosti. Kultura se kot nacionalna kultura vendarle izpričuje tudi v obliki in kakovosti proizvodov, v načinu komuniciranja znotraj skupnosti in iz te skupnosti nazven itd. Skratka, prepričan sem, da se Slovenci v letih po osamosvojitvi vse premalo zavedamo pomembnosti kulture za naš

nadaljnji obstoj.

Kar pa zadeva t.i. ljubiteljsko kulturo, ji ravno tako pripisujem velik pomen, in to ravno s prej opisanega vidika. Naj pa samo omenim še eno zelo pomembno »funkcijo« ljubiteljske kulture; še posebej pomembno za nas, Slovence. V teh modernih časih, ko sociologi opozarjajo na preteče nevarnosti odtujenja med ljudmi in izolacije oziroma pretiranega krčenja medloveskih odnosov zgolj na poklicne in morda še kakšne ozko opredeljene odnose, lahko ukvarjanje z ljubiteljsko kulturno dejavnostjo veliko pomeni v vidika socializacije ljudi. Sam sem bil med prvimi, ki smo opozorili na to, da lahko reforma lokalne samouprave prizadene v Sloveniji zelo razvite in tudi dovolj dobro organizirane ljubiteljske kulturne dejavnosti. Upam, da sem kot poslanec tudi že nekaj storil za to, da do tega ni prišlo.

Glede te dejavnosti v samem Trzinu pa moram priznati, da za zdaj vem le to, da deluje tod uspešna dramska družina. Ni dolgo tega, kar sem dobil vabilo na predstavo, vendar sem bil tisti večer žal službeno odsoten. Vsekakor pa je ena prvih nalog lokalne skupnosti, naj bo to občina ali krajevna skupnost, da spodbuja in podpira to dejavnost.

Kako gledate na problem lastništva Kulturnega doma v Trzinu, ki si ga lasti nekdanji Partizan Slovenije, čeprav jim dom ni bil mar ves čas do sedaj in se sploh niso zanimali, v kakšnem stanju je. Kako menite bi se to dalo v čimkrajšem času urediti, da kulturna dejavnost v Trzinu ne bi zamrla?

O teh vprašanjih sem že slišal nekaj razprav na zborih krajanov. In, če je res vse tisto, kar sem slišal o tem, kako je bil dom zgrajen (s prostovoljnim delom) in kaj se je z zgradbo dogajalo doslej, potem ne bi

smelo biti dejanskih ovir za to, da dom ostane v lasti krajanov oziroma krajevnih skupnosti in še nadalje namenjen dejavnosti, za katero je bil namenjen doslej. Jaz seveda ne poznam nobenih razlogov za to, da bi o tem dvomil. Mislim tudi, da postopki v zvezi s tem že tečejo, in da bi po vseh pravih moralo biti tako, da ostane dom v lasti KS Trzinu.

Posamezne stranke ustanavljajo posebne organe, ki naj bi skrbele za prestiž nad kulturno dejavnostjo, denimo Kulturni forum pri SDSS. Ali se nam iz tega vidika obetajo boljši časi za kulturno dejavnost?

Upam. Nisem pa prepričan, da se vse stranke do posameznih dejavnosti oziroma do skupin, ki se s temi dejavnostmi ukvarjajo, povezujejo z enakimi razlogi. Mogoče je namreč, da se posamezna stranka zanima za kulturo predvsem na videz oziroma predvsem s poudarjanjem kulture, ne da bi dejansko tudi kaj storila za kulturo; seveda z željo, da si zagotovijo podporo vplivnih mnenjskih voditeljev s tega področja. Kakšna druga pa kulturi dejansko pripisuje velik pomen in se zato temeljito posveča tudi obravnavam zakonodaje s tega področja; išče možnosti za to, da bi država podprla kulturo tudi z davčnimi olajšavami ipd. Povedati moram, da imamo tudi v Demokratiški stranki Slovenije svoj kulturni forum, in sicer zato, ker imamo med članstvom kar precej ljudi, ki so kot področje, na katerem želijo predvsem delovati, navedli kulturo. To skupino imenujemo forum, pri čemer to besedo razumemo predvsem kot prostor in kot obliko razpravljanja o določenih vprašanjih. Tako je že lani spomladi naš kulturni forum prvič zasedal na Cankarjevem vrhu odnosno na Rožniku. Na zasedanju našega foruma vabimo tudi predstavnike strokovnih društev s področja kulture in priznane ustvarjalce in skupaj z njimi obravnavamo odprta vprašanja, kar nam potem pomaga pri delu v parlamentu. In upal bi si reči, da je bila verjetno ravno poslanska skupina DS ob obravnavah zakonov s tega področja, kar jih je bilo, najbolj dejavna.

Kakšno je vaše stališče do šolskega zakona, posebej še do osnovnošolskega izobraževanja in prihodnost trzinske OŠ? Morda bi rekli tudi kakšno besedo o ne-

sorazmerju plač, denimo med osnovnošolskimi učitelji in drugimi porabniki proračuna? Zakaj je učiteljsko delo tako nizko vrednoteno, ko pa osnovno znanje in oblikovanje značaja večina otrok dobi le v šoli?

Žal bi tudi ta vprašanja terjala en cel intervju, pa bi še ne bilo dovolj prostora. Kot poslanec sem v Državnem zboru v glavnem podprl predloge novih zakonov s področja šolstva, torej tudi teh, ki bo na novo uredil področje obveznega izobraževanja. Je pa več odprtih vprašanj. Med drugimi tudi vprašanje, ali ponovno uvesti tudi t.i. »nižje gimnazije« ali ne. Nadalje je kot pomembno vprašanje potrebno omeniti uvedbo zasebnih osnovnih šol, saj se nam lahko zgodi, da bomo ob državni podpori (85 % sredstev za zasebne šole naj bi prišlo iz proračuna), šolninah in morebitnih prispevkov in podpori iz drugih virov dobili na eni strani zasebne šole za otroke iz »bogatih« družin in na drugi strani javne osnovne šole za revne otroke. Skratka, ob tem, ko uvajamo zasebne šole, kar jaz podpiram, se še v drugačni luči pokaže problem državnega financiranja šol. In v zvezi s tem seveda tudi vprašanje plač učiteljev. Zdjaj je res to, da imajo osnovnošolski učitelji in vzgojitelji ter varuške po vrtcih izjemno slabe plače. To pa ni slabo samo zaradi tega, ker pač malo dobijo in težko živijo, ampak je to slabo tudi za otroke, saj nezadovoljni učitelji ne morejo tako delati, kot bi delali sicer. Slabo pa je to tudi zato, ker pač marsikdo skozi to, koliko je učitelj plačan, vrednoti njegovo delo in šolo v celoti, glede na njen pomen. Ta pomen pa je kajpak izjemen, še zlasti za narod kot smo mi in za prihodnost slovenske države. Mi bomo namreč, če bomo, lahko konkurirali predvsem z znanjem.

Problem mladih je v Trzinu že vsa leta prisoten, saj nimajo pravega prostora, kjer bi se družili. Kaj bi vi predlagali, da vsi skupaj naredimo na tem področju? Kako bi povežali posamezne interesne skupine mladih, recimo študente, srednješolce, glasbenike...?

To vprašanje deloma zadeva isto tematiko kot prejšnje. Šola gotovo mora biti eno od središč življenja mladine in celo ne le mladine v takem kraju, kot je Trzin.

(nadaljevanje in konec prihodnjic)

35. jubilejno srečanje odraslih pevskih zborov

Zveza kulturnih organizacij Domžale je na koncu minulega, in v začetku tega meseca organizirala jubilejno 35. srečanje odraslih pevskih zborov, ki delujejo na območju nekdanje domžalske občine. Na treh koncertih, 25. marca v Delavskem domu na Viru, 7. aprila v Kulturnem domu v Moravčah in 8. aprila v Kulturnem domu v Lukovici smo lahko slišali vse, kar pevskega na tem področju premoremo, in tega ni malo.

Zbore, ki so nastopili, bi lahko razvrstili v tri kategorije. V prvi so zbori, v katerih pevci prepevajo predvsem iz želje in prijetnega druženja in gojenja domače narodne pesmi, v drugi so zbori, ki želijo to druženje nadgraditi s približanjem zahtevnejšemu umetniško bolj dorečenemu podajanju notnega teksta, in v tretji tisti, ki jim to dobro uspeva.

Morda bo zvenelo nekoliko protislovno, vendar bom največji delež svojega pisanja namenil predvsem slednjim, saj imajo le-ti pred sabo gotovo več želja in visokih zahtev, ki naj bi jih približale tej tako zaželeni, brezhibni in umetniško dovršeni izvedbi. Naj bodo te moje besede dobronamerna pomoč na poti k temu cilju.

Višek vseh treh večerov je nedvomno pomenil nastop Domžalskega komornega zbora pod vodstvom gospoda Karla Leskovca. Zbor sestavljajo predvsem pevsko dobro izobraženi pevci. Predstavil se nam je z Gallusovo Ano mihi crude dolor, Mendelssohnovo Warum toben die Heiden, Kogojevim Večernim zvonom in priredbo narodne Sama Vremšaka Ženka mi v goste gre. Zbor zveni lepo, mehko, uravnoteženo, problemov lokalno tehnične narave praktično ne pozna. Imeli so nekaj problemov s postavitvijo na odru, to se je poznalo pri Gallusovem motetu, saj je solistična skupina zvenela mestoma neizenačeno. Bolj prepričljivi izvedbi Mendelssohnovega novega 2. psalma Zakaj hrume narodi, je manjkala bolj izrazita dikcija, ki bi bila v veliko pomoč pri gradnji fraze in oblikovanju artikulacije. Skladba bi tako zazvenela še bolj prepričljivo, Kogojevega Večernega zvona bi se zborovodja lahko lotil z nekoliko več romantične svobode in agogičnih sprememb. Prepričljivo in hudomušno je bila zapeta izvrstna Vremšakova priredba Ženka mi v goste gre, le v srednjem delu, parodiranem pogrebem maršu, sem pogrešal izdatnejši bas. Kljub vsem zgoraj omenjenim pripombam, bi rad na koncu še enkrat ponovil, da gre za izvrsten zbor, ki lahko v taki postavi seže v vrh ne samo slovenskega, temveč tudi mednarodnega zborovskega petja.

Med zbori, ki imajo pred seboj še lepo prihodnost, bi zagotovo moral omeniti Mešani pevski zbor Svoboda Mengeš, Mešani pevski zbor Groblje in Mešani pevski zbor Šentviški zvon. Vse omenjene zборе sestavljajo predvsem mladi pevci, z lepimi svežimi glasovi, ki jih vodijo dobri, šolani zborovodje.

Med temi je bil na reviji najbolj prepričljiv zborovodja Tomaž Pirnat, saj se je izkazal predvsem z izbiro programa. Gallusov Adoramus te Jesu Christe, Bachov Psalite deo nostro, Srebotnjakova Vesna in Lebičeva priredba koroške

Druml'ca je zvomlana... so skladbe ravno pravnje težavnostne stopnje, ki jih je zbor lahko lepo in prepričljivo odpel. V prihodnosti bodo morali posvetiti največ dela predvsem vokalni izobrazbi zbora, zmehčati ženske glasove in nekoliko pojačati moške.

Z mladim perspektivnim zborovodjem to zagotovo ne bo pretežko. Za spoznanje pretežek program je za svoj zbor izbral gospod Matevž Goršič, ki vodi Mešani pevski zbor Svoboda Mengeš. Pripomba leti predvsem na Ravnikovo Žanjico, saj zaradi tehničnih in intonacijskih težav ni zazvenela prepričljivo. So pa sicer navduševale sproščene in lepe interpretacije, ki jih zna gospod Goršič pričarati iz svojega zbora. Pohvala gre zborovodji tudi za zvok, zbora, ki je mestoma že tak, kot bi moral biti, kljub temu da dela s pevci brez vsake pevske izobrazbe. Pozornost bi veljalo v bodoče posvetiti še lepšemu in bolj zlitemu petju, predvsem v nižjih dinamičnih stopnjah.

Lepo prihodnost ima pred seboj tudi Mešani pevski zbor Šentviški zvon, ki smo ga slišali pod vodstvom g. Karla Leskovca in ga sestavljajo mlajši pevci; ti bodo gotovo lahko svoje pevske znanje še znatno izboljšali. Pojačati bi bilo treba predvsem tenorsko sekcijo in gojiti tudi nekoliko glasnejše petje, sicer zveni vse skupaj nekoliko medlo in neprepričljivo.

Med okteti me je najbolj navdušil Stobljanski oktet, predvsem z lepo interpretacijo koroške ljudske v priredbi Luke Kramolca Jaz s'm an friš'n jag'r. Pogrešal sem malo več discipline (skupni začetki in konci, dikcija) in zlasti predvsem v baritonu in v tenorju.

Žal mi je, ker sem uspel na drugem koncertu v Moravčah slišati samo zadnjo skladbo z nastopa Dekliškega pevskega zbora Tine Kos iz Moravč. Po slišnem namreč sklepam, da gre za dober, uglašen zbor s prijetnim zvenom in prepričljivimi interpretacijami. Prijetno sem se počutil tudi ob poslušanju Mešanega pevskega zbora Društva upokojencev. Vsi vemo, s kakšnimi problemi se morajo srečevati zborovodje upokojenskih zborov, vendar je g. Alojzij Štefan dokazal, da se da tudi v takih razmerah marsikaj narediti. Bilo jih je veselo gledati, peli so sproščeno in doživeto, kar je v danih razmerah največ vredno. Vprašljiva se mi je zdela le odločitev za spremljavo pri zadnji skladbi.

Za konec le še nekaj besed: težko bi v enem članku omenil vse nastopajoče in podal oceno nastopov vseh 17 zborov oz. pevskih skupin, kar se jih je v teh treh koncertih zvrstilo na odrih na Viru, v Moravčah in Lukovici in upam, da zaradi tega nihče od izpuščenih ne bo prizadet. Naj povem: že samo to dejstvo, da v tem okolju deluje toliko zborov in se trudijo ohranjati in gojiti tradicijo slovenskega zborovskega petja, je gotovo pozitivno in vse pohvale vredno. Morda le še napotek organizatorju v bodoče – vredno je razmisliti in razdeliti zборе tako, da bodo vsi trije koncerti na kvaliteto približno enaki ravni. Letos to ni najbolj uspelo, saj smo na zadnjem koncertu slišali največ, na drugem pa najmanj.

MARKO VATOVEC

Delavski dom Vir
Kulturni dom Moravče
Kulturni dom Lukovica

Oktet bratov PIRNAT

Vodja: Tone Juvan

EL GRILLO
Josquin des Pres

DVE BELOKRANSKI
prir. Matija Tomc

LJUBICA VSTANI VPIHNI LUČ
Emil Adamič

PEPCA
Pavel Kernjak

MokZ MENGEŠKI ZVON, Mengeš

Zborovodja: Janez Nastran

SEDEM SI ROŽ POREZALA MI
Zorko Prelovec

BARČICA
primorska, France Marolt

PUABI POJO
Zdravko Švikašič

ZA DOBRAČEM BOM SPIVLJAL
koroška, Samo Vremšak

ŽePZ TOKO

Vodja: Mara Vilar

TIHA LUNA
Davorin Jenko

NE MARAM TE
narodna, prir. Matija Tomc

ŠTIRJE FANTJE IGRAJO
Ciril Pregelj

DEM DA NE USTAVIM DNEVA
Tone Kuntner, Matija Tomc

ŽePZ DU Domžale

Zborovodja: Stane Habe

TAM ZA GORAMI
narodna, Rafko Fabjani

MAJOLČICA
Cvetko Golar, Vinko

DEKLE IN LILIIJA
Anka Salmič, Viktor

TAM NA VRTNI GRE
narodna, Tomaž Habe

MePZ GROBLJE

Zborovodja: Tomaž Pirnat

ADORAMUS TE IESU CHRISTE
Iacobus Gallus

PSALLITE DEO NOSTRO
J. S. Bach

VESNA
V. Markič, Anton Srebr

DRUML'CA JE ZVOM
koroška, Lojze Lebič

MePZ SVOBODA MENGEŠ

Zborovodja: Matevž Goršič

CHI LA GAGLIARDA
Baldassare Donato

ŽENJICA
Janko Ravnik

POLKA JE UKAZANA
Vilko Ukmar

KO SO FANTJE PROTI
Zorko Prelovec

STOBLJANSKI OKTET

Vodja: Jože Dolinar

KOSEC
ljudska, Janez Močnik

JAZ S'M AN FRIŠ'N JA
koroška, Luka Kramolc

OJ, TE MLINAR
koroška, Janez Močnik

DOLENJSKI FURMANI
ljudska, Janez Močnik

Janez Dolinar, ki je vse pevske zборе duhovito povezoval in vodil, Lojze Stražar, predsednik ZKO Domžale, Matjaž Repnik, tajnik ZKO, Karel Leskovec, zborovodja in Božo Stupica (zadaj) ob zaključku odraslih pevskih zborov v Lukovici.

DOMŽALSKI KOMORNI ZBOR

Zborovodja: Karel Leskovec

QUO MIHI CRUDE DOLOR
Iacobus Gallus

Der zweite Psalm
WARUM TOBEN DIE HEIDEN
Felix Mendelssohn Bartoldy
VEČERNI ZVON
Marij Kogoj
ŽENKA MI V GOSTE GRE
narodna, Samo Vremšak

DPZ TINE KOS, Moravče

Zborovodja: Milan Kokalj

PRELJUBI FANTIČ MOJ
prir. Radovan Gobec

SWING LOW, SWEET CHARIOT
prir. Tomaž Habe
TAM U DOLU
Ijudska, Slavko Mihelčič
DEKLETOM
F. Prešeren, Radovan Gobec

MoPZ LIPA, Trojane

Zborovodja: Rado Kapus

POZDRAV DOMOVINI
Rado Kapus

NEBO ŽARI
Alojzij Mihelčič
TAM NA VRTU
Radovan Gobec
SERENADA
Gustav Ipavec

MePZ DU MORAVČE

Zborovodja: Alojzij Štefan

OD RIBN'CE DO RAKITN'CE
Matija Tomc

GLEJTE ŽE SONCE ZAHAJA
A. M. Slomšek
FANTJE SE ZBIRAJO
narodna
SLIŠALA SEM PTIČKO PET
narodna

MePZ ŠENTVIŠKI ZVON

Zborovodja: Karel Leskovec

WI' SHALL OVER COME
Ziphia Horton, Janez Močnik

SLOVENSKA DEŽELA
Gustav Ipavec
OJ, TE MLINAR
narodna, Zdravko Švikaršič
ŽENKA MI V GOSTE GRE
narodna, Zorko Prelovec

MoPZ RADOMLJE

Zborovodja: Vinko Jager

SMO FANTJE Z VASI
Peter Jereb

SVETI TRIJE KRALJI
Jože Trošt
SANTA MARIJA
Johanes Schweitzer
PIJMO BRATCI VINCE
Matija Tomc

MoPZ DU DOMŽALE

Zborovodja: Stane Habe

SLOVENSKA ZEMLJA
Ferdo Juvanec

MOJ OČKA
narodna, Matija Tomc
KOSA
France Marolt
KRANJČIČEV JURIJ
narodna, Samo Vremšak

Ženski nonet VIGRED, Mengeš

Vodja: Ana Kešnar

KJE SO TISTE STEZICE
narodna, harm. Ciril Pregelj

KAJ SE TI, POBIČ
narodna, prir. Matija Tomc
NA POLJANI
Josip Murn, Vinko Vodopivec
SOVDAŠKA
narodna, prir. Matija Tomc

MoPZ JANKO KERSNIK, Lukovica

Zborovodja: Jože Smrekar

PESMICE
goriški motiv

RAZSTANEK
Hrabroslav Volarič
POD OKNOM
Anton Hajdrih
VASOVALEC
Josip Verbič

Oktet TOSAMA

Vodja: Avgust Potočnik

KADAR ZILA NOJ DRAVCA
prir. Avgust Potočnik

LOVSKA
Fran Venturini
BOM PA ZLEZU NA ČEŠNJO
Samo Vremšak
PUABI POJO
Zdravko Švikaršič

V Radomljah ustanovljeno kulturno društvo

Na prikupno vabilo za ustanovni občni zbor je univ. prof. Jože Urbanija zapisal: »Družba brez kulture je kot kraj brez cvetja, brez glasbe in pesmi, brez pogovorov in prijateljev. Kultura je pogoj za vse lepo, za vse, kar nas osrečuje. Podobna je semenu, ki ga zasejemo spomladi, da bi se jeseni veselili lepih sadežev.«

V Radomljah je bil v sredo, 5. aprila 1995, ustanovni občni zbor KULTURNEGA DRUŠTVA MLIN RADOMLJE. Zbora se je udeležilo kar precej Radomljanov in okoličanov. S tem je končno prekinjeno skoraj tridesetletno mrtvilo, ki je vladalo na tem področju.

Predhodnica omenjenega društva je bila Kulturna skupina Radomlje, vodil jo je prizadeveni Janez Urbanija; ta se je v zadnjih letih že kar uveljavila. Začelo se je z miklavževanji; lanske jesen so že uspešno zagrili komedijo Hotel Piazza, letos pa so za Prešernov dan pripravili lepo proslavo, na kateri so sodelovali vsi radomeljski kulturniki. Tudi občni zbor so popestrili z glasbenimi točkami. Zapel je novi mladinski zbor Svežina, ki ga uspešno vodi mladi pevovodja Peter Pogačar, dodanih pa je bilo še nekaj instrumentalnih skladb.

Sámo ime društva MLIN je s prijaznimi besedami opisal Jože Urbanija: »Ime Mlin sem predlagal zato, ker je to povezano z najstarejšo radomeljsko dejavnostjo. Mlini na Bistrici so se vrteli že leta 1404 in so torej stari že skoraj šeststo let.« Med drugim je nadaljeval: »Kmetje so stoletja dolgo v mlin nosili ali vozili žito. Z mletjem je iz njega nastajala nova kvaliteta – moka, iz nje pa naš vsakdanji kruh. Tako naj bi zdaj mladi delavni člani prinašali v društvo svoje ideje in svoje delo, iz tega pa bo nastajalo različno kulturno delovanje.«

Prisotni so prisluhnili tudi predsedniku delovnega predsedstva, ko je prebral nekatere člene iz društvenih pravil. Med nalogami društva je v 5. členu zapisano tole: Društvo uresničuje svoje naloge tako, da organizira prenovalne naravne, kulturne in zgodovinske dediščine. Te dejavnosti so: glasbena; gledališka; film, video; ples; multimedialni projekti; založništvo; literarna; organiziranje izobraževanja, raziskovanja in svetovanja; razstave; pospeševanje domače obrti in podobno; likovna; narodne noše; folklorna; razvedrilna (modelarska itd.); kino; muzej. Za začetek bosta verjetno najbolj delavni in uspešni glasbena in gledališka, saj so se s tem že izkazali.

Občni zbor so pozdravili predstavniki radomeljskih društev, krajevne skupnosti in osnovne šole. Vsakdo od teh je mladim navdušencem zaželel uspešno delo ter obljubil sodelovanje in pomoč. Ravnateljica osnovne šole je še dodala: »Vesela sem, ko vidim, da delo učiteljev že rojeva sadove.« Predsednik MoPZ pa je po pozdravu in lepih željah izrazil zaželenje, ker ni bilo nobenega predstavnika občine. Omenil je še, da letos za kakšno denarno pomoč bolj slabo kaže. Občni zbor je pa prostor, kraj, čas in priložnost, da se o tem kaj pogovorimo.

Verjetno bodo letošnje proslave petdesetletnice zelo drage in bodo zato društva deležna manjših dotacij.

Naj se skoraj stoletna tradicija radomeljskega kulturnega delovanja nadaljuje tudi s tem društvom. Zato novemu društvu in njegovemu predsedniku Janezu Urbaniju zaželimo veliko lepega, ustvarjalnega in plemenitega dela ter duhovnega užitka, obenem pa naj bi uspešno delovala meddruštvena pomoč in sodelovanje.

France Cerar

GALERIJA MAJOLKA V KAMNIKU

Razstava Homerjevih šopkov

Ob materinskem dnevu so Kamničani presenetili z zapuščino tihožitji kiparja Leona Homarja. V programu so sodelovali Kamniški koledniki s citiranjem T. Plahutnikom ter povezovalko Barbaro Božič; ta nas je kar malo pretresla z Medvedovo poezijo. Likovni kritik Dušan Lipovec pa je zaključil z besedami: vrtnar je vse življenje s svojimi rožami: goji jih, zaliva, presaja, obrezuje; spleta jih v poročne šopke in vence. Botanik jih znanstveno preučuje in secira, slikar pa lahko z njimi preživlja najlepše trenutke svojega življenja. Približal se je rožini duši. Tudi roža ima dušo.

VIDKA C. BOGATAJ

RAČUNALNIŠKI Ljubljanska 80
IZOBRAŽEVALNI 61230 Domžale
CENTER ☎ 713-660

AUTOCAD, EXCEL, TANGO,
CORELDRAW, PARADOX, QUATTRO PRO

RAČUNALNIŠKI TEČAJI ZA ZAČETNIKE

Osnove DOS-a, okolje WINDOWS
in WORD FOR WINDOWS
Tečaj traja 25 šolskih ur.
Cena tečaja je 25.000,00 SIT.

NADALJEVALNI TEČAJI

WORD FOR WINDOWS - delavnica
Tečaj traja 20 šolskih ur.
Cena tečaja je 20.000,00 SIT.

Tečaje organiziramo v popoldanskem času.
Brezposelnim priznamo 25% popusta.

Tečaj se prične: 8. 5. 1995 ob 16.30 uri

Gledališke novice iz Lukovice

Iz Županove Micke

Kulturno življenje ima v Lukovici bogato tradicijo. Dramska in pevsko dejavnost raste in se nadaljuje iz stoletnih korenin razvejaneča debela brdskega Kersnikovega gradu, »jargospokskih« političnih smeri čitalniške slovenske zavednosti in rokovnjaških posegov v naravni pravni red podeželja. Ljubiteljske dejavnosti razodevajo človekovo potrebo po duhovni hrani, tudi v času tehnike in elektronskih medijev.

Tako nas je v zimskem času razveseljevala predvsem dramska skupina, ki deluje že varsto let, pod režisersko taktirko g. Potočana. Iz leta v leto že utečena in harmonična igralska skupina preseneča z vse bolj zahtevanimi dramskimi deli. Tako so v preteklem letu nadvse uspešno uprizorili Linhartovo Županovo Micco, prvo slovensko komedijo, ki je s svojimi komičnimi zapleti in karakternimi vlogami še po 200 letih preizkusni komad amaterskih in poklicnih odrov. Uspeh so potrdile polne dvorane, dvakrat domača in osemkrat gostovanja po Gorenjskem; z nastopi bodo nadaljevali še v letošnji sezoni. Gospodu Potočanu velja javna zahvala, prav tako vsakemu igralcu posebej in še posebno gospe Slavki Perne za izdelavo in priredbo igralskih kostumov.

Delovni in domiselni režiser pa je zbral tudi podmladek – mladinsko igralsko skupino, ki je uprizorila Modro vrtnico mladinske umetnice Kristine Brenkove. Navdušili so in presenetili.

Ceprav se ob ustanovitvi samostojne občine zavedamo primarnosti gospodarske politike, ki bo zagotovila materialno osnovo in začrtala perspektivni razvoj Črnege grabna, dajemo še naprej kulturi prvo in prezentno mesto, v upanju, da bo nova samouprava zagotavljala njen razvoj in se preko njenih oblik oplajala v duhovnih razsežnostih.

Kulturna dvorana bo potrebna obnove in popravil, tehnične opreme in posodobitve. Temu hramu bo treba najti stalnejšo vsebino, kjer bo predvsem mladina našla kvalitetne oblike, kako izkoristiti prosti čas.

Treba bo prisluhniti novim izzi-

vom in razvijati vse, kar je človeško vrednega. Mladi potrebujejo družjenje in »zaposlitev«, potem bodo razvili svoje talente. Dvorano na srečo imamo in kulturni dom že dobiva novo zunanjo in notranjo preobliko. Upajmo, da bodo časi prijazni. Kdaj že je Cankar videl belo krizantemo na siromakovi suk-nji?

MOJCA STOSCHITZKY

V plesni skupini Mojca Horvat

Uspešni mladi Domžalčani

Znana plesalka Mojca Horvat ima na Rudniku plesni studio, v katerem se zbirajo mladi talenti iz vse Ljubljane in okolice. Med njimi je tudi četverica iz Domžal. Ker so se ravno vrnili z nastopa v Nemčiji, smo jih zaprosili za kratek pogovor.

Mojca Horvat: »Izhajam iz kluba Kazina, kjer sem bila med

Mladi Domžalčani s svojo učiteljico Mojco Horvat: ob njej Marko Šuštar, zadaj pa z leve: Nina Podgornik, Teja Rus in Manca Kaliman.

DOBER DAN, GOSPA FRANCKA PEZDIR

Imele so me rade

Gospa Francka Pezdir je prva Domžalčanka, rojena v STOBU, kjer danes na Ljubljanski 37 živi z možem. »Naš konec ni kar tako,« pravi, »že kar nekaj županov smo dali, saj veste Franc Habjan, poznali ste Karla Kušarja, pa tudi nova županja je iz našega konca, smo sami »fajn« ljudje,« klepetava in obujava spomine na dni, ko se je kot mlado dekle pridružila dekletom in ženam, ki so v okviru tedanjega AFŽ skušale pomagati starejšim in otrokom, pa tudi drugim.

Od tedaj pa je že precej časa, saj je gospa Francka rojena leta 1912, svojih osem križev pa niti malo ne kaže. Tisti prvi aktivistični dnevi so bili lepi, pripoveduje. Vsak je moral nekaj delati, vsi smo bili povezani, pa so malce starejše aktivistke, od katerih omeni gospe Ano Peterco, Jožo Šircelj, gospe Minko, pokojno gospe Mikuluž, drugim se oprošča, ker je morda kakšno pozabila, povabila mlado Francko medse in zagnana, kot je bila, je ostala vse

do danes. Najmlajša med njimi je bila, pa jo niso spustile. »Imele so me rade in tako lepo smo se razumele«, obuja spomine na akcije, med katerimi so bila tudi čiščenja občine, vrtca, priprava dedka Mraza, vsakoletne veselice, ki so bile vedno lepo obiskane, pa letovanj stotine otrok, obiskov in obdaritev starejših v domu počitka, maškara-de in še kaj bi se našlo. Kar pomni, vsako leto obišče s sodelavkami Dom počitka, otroci pripravijo program, ob katerem se ženam in dekletom orosijo pomoči, vesele so daril, pogostitve, še bolj pa skrbne pozornosti, na katero gospa Francka nikoli ne pozabi. Tudi danes so ljudje, ki so pripravljeni delati, vendar manj kot nekoč, pripoveduje. Včasih ni bilo vprašanje pomagati ali ne pomagati, ni bilo nobene »foušije«, ki danes marsikoga primora, da ne najde časa za delo v društvih in organizacijah, pa naj bodo humanitarne, kot sta RK in Karitas, ali pa katera druga.

Starost gospe Francke je lepa, rada živi v svojem rojstnem kraju in če bo zdravje, se ničesar ne boji. Vsakdanja pot jo vodi po Domžalah, kjer srečuje prijateljice, s katerimi poklepeta, postoji ob novostih, se ne strinja z nekaterimi posegi in je srečna, ker ji nihče ne odreče pomoči, čeprav imajo tudi zanj včasih nekateri premalo časa. »Ampak tega je kriva naglica, je kriv čas, v katerem večina hiti, da bi več imela,« razmišlja gospa Francka, ki je prepričana, da smo v preteklih letih v celi občini, ne le Domžalah, veliko naredili. Z možem sta včasih obiskovala različne kraje tudi na podeželju in tudi tam je veliko novega in

lepega, kar omogoča prijetnejše življenje tudi vsem tistim, ki ne živijo v mestu.

V prijetni hišici stanujeta z možem, ki malce slabše sliši in vidi, tako da mu gospa Francka naglas prebere, kaj pišejo časopisi in ob novicah je včasih žalostna, ker ni tiste enotnosti, tistega prijateljstva, ki ga je bilo včasih veliko; vse preveč je želja, da bi vsak zase imeli čimveč, pa bogastvo in denar nista vse.

Gospa Francka si na starost ne želi nič drugega kot zdravje. In če bi še enkrat živela, bi najbrž spet začela pri »AFŽ«, pomagala pri društvu prijateljev mladine, pri drugih organizacijah in bila zadovoljna s tistim, kar ima. Ima pa gospa Francka veliko prijateljev, znancev, sodelavcev, ljudi, ki jo imajo radi, kot ima ona njih, in so do nje pozorni, kot je ona do drugih, pa ne samo ob praznikih. Taki so tudi njeni najbližji, vnuka in pravnuka, ob katerih se njene mladostne oči še posebej zasvetijo. Nikoli ni pričakovala, da bi ji bili ljudje za to, kar dela, posebej hvaležni. Delala in pomagala je, ker ji je tako narekovalo srce, ker je bila in je rada med tistimi, ki imajo njo radi in njeno delo cenijo. Teh pa je veliko.

Hvala, gospa Francka, za vaše iskrene misli, za vse dragoceno, kar ste pustili v delu za starejše, za otroke, za vse nas, ki vaše delo cenimo. Naj bo tudi vsak od vaših naslednjih dni lep in prijeten, kot ste sami, veliko zdravja vam in vašemu možu Tonetu, pa mnogo prijaznih klepetov, ki dan naredijo še lepši. Saj ste rekli tako, ali ne!

Vera Vojska

SREČANJE INTERNIRANK IN INTERNIRANCEV

Trpeč pogled gre do neba...

»Ugotavljam, da ste prav taki kot pred petdesetimi leti,« je malce v šali pričel letošnje srečanje internirank in internirancev; tega je v gostišču Kovač pripravila Komisija za interniranje in zapornike pri Občinskem odboru Zveze borcev Domžale, Franc Lipovec in pozdravil več kot 100 nekdanjih izgnancev iz vseh koncev občine Domžale. Srečali so se znanci, ki so bili pred več kot petimi desetletji izgnani v tujino iz požganih zlatopoljskih vasi, iz Hrastnika in Korena ter drugih krajev, med njimi je bilo veliko izgnancev iz Dolenjske in brežiško-krškega polja, ki so našli svoj drugi dom v naši občini.

Tovariš Rajko Hafner je spregovoril o peklenem načrtu, ki ga je vojni stroj pripravil z namenom, da uredniči Hitlerjeve besede. Izrekel jih je 26. aprila 1941 v Mariboru: »Naredite mi to deželo spet nemško.« Dalje je razmišljal o trpljenju stotisočev

Slovencev, ki so bili pregnani s svojih domov v zloglasna taborišča, od koder se jih veliko ni nikoli vrnilo na svoje domove. Tisti, ki so se ob koncu vojne vrnili, so se samo zato, ker so imeli močno voljo in nepremagljivo željo, da se vrnejo na svoje domove, v svojo domovino, in če je treba, začnejo znova. Večina je res morala začeti znova graditi porušene domove, požgane domačije, opustela polja in skušala pozabiti prestano trpljenje. Zaživel so novo življenje, ki jim je v petdesetih letih prineslo nove domove, šole, ceste, mnogo od njih je bilo zgrajenih tudi z grižljaji, odtrganimi od ust. Ni bilo vse tako slabo, kot nekateri danes gorjijo, veliko je bilo novega in v vse to, pa tudi za današnjo samostojno svobodno Slovenijo so prispevali tudi borci protifašistične in protinacistične koalicije, ki jim ves svet priznava njihov velik prispevek v skupnem boju

za zmago v drugi svetovni vojni. Zato je poudaril, da lahko borci z dvignjenimi glavami praznujejo letošnje jubileje, katerih kontinuiteta sega od Maistrovih borcev do danes.

Po pozdravu Staneta Grilja, predsednika borčevske organizacije, je vse interniranke in internirance pozdravila tudi Cveta Zalo-

kar-Oražem, županja Občine Domžale, ki jim je zaželela prijetno srečanje in jih hkrati povabila na osrednjo medobčinsko proslavo ob 50-letnici zmage nad fašizmom in nacizmom, ki bo 12. maja 1995 v Domžalah.

V kulturnem programu so tri nekdane taboriščnice predstavile pesmi, ki jih poznajo samo one: Trpeč pogled gre do neba, begunski zbor pa do srca in pa Na svobodi živeti je lepo ter Do straže ženica prispe, Ada Lovšemušič pa je povedala odlomke iz Klopčičeve Matere, od katerih se je orosilo marsikatero oko.

V. V.

starostni skupini. Marko Šuštar hodi na Osnovno šolo Domžale, telesno kondicijo, ki jo potrebuje pri plesu, nabira tudi z nogometom: »V skupini smo ob tridesetih dekletih le štiri fantje. Vsebinska našega plesnega nastopa, s katerim smo bili drugi v Nemčiji, je gusarska zgodba z ugrabitvijo in srečnim koncem.«

Nadaljevala je Teja Rus, tudi učenka OŠ Domžale: »Plesali smo na skladbo Rumba King iz popularnega filma, ki ravno prihaja k nam: Maska. Za nastop na evropskem prvenstvu v Celovcu se je poleg nas potegovalo še 19 skupin iz Avstrije, Belgije, Italije in Nemčije. Publiko smo navdušili. Premagale so nas edino Baletke iz Münchna.«

»Poleg tekmovanja v mestu Bad Abbach blizu Regensburga je bilo zanimivo tudi potovanje v Nemčijo. Ob odhodu smo v avtobusu doživeli pravi živčni zlom: pozabili smo namreč košaro, v kateri imajo gusarji ugrabljenca, ki jo za nastop nujno potrebujemo. Na srečo so jo vzeli plesalci srednje skupine, ki so se vozili v avtobusu za nami,« je zaključila Nina Podgornik iz Dragomlja, ki hodi na OŠ Venclja Perka.

Besedilo in foto: I. LIPOVŠEK

Srečanje se je zaključilo z obujanjem spominov, s pogovori nekdanjih taboriščnikov, partizansko pesmijo in z željo, da se tudi področje moralne in druge odškodnine vsem izgnancem po petih desetletjih dokončno uredi.

Nastop plesne skupine Mickey mouse – »SAŠE«

IZREDNO BOGAT SREČELOV pa vam bo pripravila trgovina iz Trzina ZASTOPNIK d.o.o. in njihove poslovalnice. Pivo GOEßER in gostinske dobrote pa prihajajo iz MAJČEVEGA DVORA iz Jarš.

Vstopnice bodo cenejše v predprodaji za višje razrede v tajništvi osnovnih šol od 24. do 28. aprila 1995.

Ugodno si boste lahko kupili vstopnice tudi v predprodaji v gostilni MOSTNAR – Krtina, tel.: (061) 721-855, PIZZERIJA ROK v Krtini, tel.: (061) 713-941, v gostišču Jamarski dom na Gorjuši tel.: (061) 721-577 in v Domžalah – Turistična agencija VENETA, tel.: (061) 715-941.

Pomagajmo Glasbeni šoli in kulturi

Ob 25-letnici umetniškega delovanja Franca Javornika, prvaka Ljubljanske Opere, vabi Zveza kulturnih organizacij Domžale v četrtek, 27. aprila 1995 ob 20. uri, v grobeljsko cerkev na večer arij in napevov.

Veliko tako uspešnim skokom boste lahko zaploskali 13. in 14. maja na Krumperku. Konjeniški klub Krumperk vas vabi: DOBRODOŠLI!

KONJENIŠKI KLUB KRUMPERK VABI Dobrodošli 13. in 14. maja na Krumperku

Prijetno spomladansko sonce naredi trening še prijetnejši. Konji in tekmovalci Konjeniškega kluba Krumperk prav dobro vedo, da je potrebno izkoristiti prav vsak trenutek za dobro pripravo, za pridobivanje moči, hitrosti in spretnosti, ki bodo še kako prišli prav na prvih tekmah, do katerih ni daleč.

Večji del najuspešnejših tekmovalcev prav zdaj trenira pod vodstvom nemškega trenerja v Lipici, drugi pa že razmišljajo o prvem kolu tekmovanja za POKAL SLOVENIJE, ki bo 13. in 14. maja na Krumperku. Kot navadno se bodo člani kluba potrudili, da pripravijo prijetno soboto in nedeljo, kjer bo ob napetih tekmah dovolj časa in prostora za prijetno druženje, pa pogovore o tem lepem športu, manjkalo pa ne bo tudi vsega drugega, kar spada k prijetnemu vikendu na Krumperku.

Pridite spodbujati domače tekmovalce k prvem uspehim nastopom v letošnji sezoni, zaploskat vsem nastopajočim in sploh preživeti prijetna dva dneva v družbi z ljubitelji konj. Vabljeni!

V.

10. DNEVNIKOV KROS IN DRŽAVNO PRVENSTVO

Povabilo na kros

Člani Atletskega kluba Domžale se pridno udeležujejo različnih tekmovanj, ki jih v teh spomladanskih dneh sploh ne manjka. Tako smo že zadnjič pisali, da so uspešno nastopili na državnem prvenstvu metalcev, danes pa jim čestitamo za njihov uspeh na teku VIVICITTA, ki se ga je med številnimi tekači udeležila tudi naša županja Cveta Zalokar Oražem.

Boštjan Brnot – prvi med člani

Športna unija Slovenije je letos zopet organizirala svetovni tek, ki ga po vsem svetu poznajo pod imenom VIVICITTA. Tekalci so se zbrali v Mariboru, Novi Gorici in Ljubljani, kamor se je napotila tudi številna ekipa Atletskega kluba Domžale. Vsi tekmovalci so lahko zbirali med tri in dvanajst kilometrske proge, prav mladi iz

Domžal pa tudi na tokratnem teku niso ostali praznih rok. Najbolj je presenetil sedemnajstletni **BOŠTJAN BRNOT**, ki je zmagal med člani do 35 let, čeprav so ob njem tekli nekateri znani tekači. Kot vse kaže je dobro pripravljen in lahko v sezoni, ki jo je pričel z državnim rekordom v dvorani upravičeno pričakujemo še večje uspehe. Karmen Repnik je dobila srebrno medaljo, enako pa tudi Tomaž Kušar med fanti, z bronzastimi medaljami pa se lahko pohvalita Jasna Paladin in Vida Repnik.

Čestitke in povabilo.

Za mlade atlete pa bo prav kmalu kar na domačem terenu

lepa priložnost, da pokažejo, kaj zmorejo. 22. aprila 1995 bo namreč Atletski klub Domžale v našem športnem parku pripravil jubilejni **10. DNEVNIKOV KROS**, ki bo združen z državnim prvenstvom osnovnih in srednjih šol v krosu. Na že v prejšnjih letih preizkušenih progah se bo med seboj pomerilo predvidoma več kot 1000 tekmovalcev, med katerimi tudi domači niso brez možnosti. Seveda pa ste prav iskreno vabljeni vsi, ki prebirate te vrstice, da tudi z navijanjem pomagate našim tekačem do kakšne medalje. Dobrodošli!

Pripravite se – prihaja OLIMPIJSKI TEK

Lansko leto ste nas prav prijetno presenetili z veliko udeležbo na **OLIMPIJSKEM TEKU**, katerega bo tudi letos v okviru olimpijskega teka v Domžalah v petek, 23. junija 1995 v Športnem parku pripravil At-

letski klub. Prijavnice bodo objavljene v vseh glasilih, zato ne oklevajte – štiri kilometre ali pa deset, za tiste bolj pripravljene, ni veliko, morda ravno prav za vaš letošnji prvi rekreativni tek v naravi. Pridite, vaša majica vas čaka, da jo zgrabite in skupaj z njo preživite prijetno športno popoldne!

V.

**AVTOŠOLA
MIKANEC
Domžale,
Ljubljanska 80
☎ 712-094
Tečaj CPP 15. 5. 95
ob 17. uri**

KOTALKARSKI KLUB PIRUETA

Izjemen dosežek v Belgiji

Na povabilo belgijskega kluba SUNDAYS iz Bruslja so se člani KK Pirueta udeležili velikega mednarodnega kotalkarskega tekmovanja, na katerem je sodelovalo 70 tekmovalcev iz 8 držav, in sicer iz: Velike Britanije, Francije, Nizozemske, Nemčije, Italije, Belgije, Švice in Slovenije.

Slovenijo je kot edini klub zastopal prav kotalkarski klub PIRUETA iz Domžal. Tekmovanje je bilo izredno kvalitetno, saj je v kategoriji mladink nastopilo kar nekaj tekmovalk, ki so stalne udeleženke evropskih prvenstev.

Dosežki so bili več kot pričakovani, saj si takšnega uspeha še sami tekmovalci niso nadejali. Vsi po vrsti so bili odlični. Tako je med mladinkami NINA GRILJ zasedla 1. mesto, med pionirji MATJAŽ IVANČIČ 1. in BLAŽ RAVNIKAR 2. mesto, TEJA RUS tudi 2. mesto, ANDREJA RUČMAN 6. in MARUŠA RAVNIKAR 7. mesto, med kadetinjami pa je ALENKA IVANČIČ osvojila 3. mesto in ALEKSANDRA MOHAR 4. mesto.

To je bilo prvo mednarodno prvenstvo v novi sezoni. Naši tekmovalci so tako pokazali, da so se čez zimo dobro pripravljali. Posebno se tudi že pozna novo strokovno vodstvo ge. Suzane Težak, ki pa se zaradi bolezni ni udeležila tekmovanja, pač pa je bila z mislijo ves čas v Bruslju.

Belgijski klub SUNDAYS je bil lani tudi na našem tekmovanju PIRUETA 94. Tekmovalci in vodstvo kar

Uspešen nastop v Belgiji obeta tudi v letošnjem letu lepe uspehe KK PIRUETA.

ne morejo pozabiti odličnega razpoloženja v Domžalah in obljubili so nam, da pridejo tudi letos. Naš klub je zelo ponosen na svoje tekmovalce, še bolj pa, da lahko tudi ime mesta Domžale ponese v Evropo, za kar so seveda deležni pohvale prav vsi člani velikega kotalkarskega kluba PIRUETA.

Upamo, da bo cela sezona tako uspešna, kot smo jo začeli, kajti čaka nas še veliko kvalitetnih tekmovanj v tujini in doma.

ZA NAMI JE PRVIH DESET LET

Kotalkarsko drsalni klub Domžale

Redni bralci Slamnika zanesljivo še pomnijo prispevek o ustanovitvi Kotalkarskega drsalnega kluba Domžale, ki je na organiziran način tudi Domžalam zagotovilo razmah tega vabljivega športa na kolesčkih. Takratni tekmovalci Violeta MORDEJ, Iztok KURET, Suzana TEŽAK so danes že preizkušeni trenerji, ki

v KDK Domžale in drugih klubih svoje bogate izkušnje prenašajo na mlade, ki jih je v tem športu iz dneva v dan več.

Vsakoletno organiziranje enega do dveh tečajev je stalnica, v kateri je doslej sodelovalo več kot 300 otrok, kar je lep prispevek kluba k vzgoji mladih. Najbolj vztrajne so DRAGANA VUJOVIČ, ANJA ŠETINA in SAŠA SLANC, saj v klubu delajo od prvega tečaja, za njimi pa so že nastopi na evropskem prvenstvu ter večjih mednarodnih tekmovanjih, kjer so tudi že sodelovali: IVANA VUJOVIČ, TATJANA VRHOVŠEK, ALEKSANDRA ROBAR, NATAŠA GLIHA, TINA DEMŠAR, MATEJ DRAŠČEK, SAMO KRIŽNAR in MIHA ARVAJ, od vseh skupaj pa pričakujejo, da bodo tudi v prihodnje uspešno nastopali tako za klub kot Slovenijo.

Ob tem omenimo, da je klub registriran tudi za umetnostno drsanje, za katerega pa žal v Domžalah oz. okolici ni drsališča, Ljubljana pa ima sama dva kluba, tako da prostora ni. Ker pa zanimanje za drsanje je, klub še ni rekel zadnje besede.

Podobne probleme imajo tudi pri zagotavljanju primerne kotalkarske plošče, upajo pa, da bo z dokončanjem plošče pri Osnovni šoli Vencija Perka rešen tudi problem treniranja v poletnem času. Šest tekmovalcev KDK Domžale se je pred kratkim udeležilo petega mednarodnega seminarja v umetnostnem ko-

Kotalkarsko drsalni klub Domžale

vabi vse ljubitelje kotalkanja in prijatelje kluba 20. maja 1995 v halo Komunalnega centra v Domžalah na mednarodno kotalkarsko tekmovanje SLAMNIK 95.

talkanju, ki ga je v SPINEI blizu Benetk organizirala federacija CEPA. Tekmovalci so se izpopolnjevali v kotalkanju, imeli pa so tudi koreografijo in gimnastiko. Domov so se vrnili navdušeni nad pridobljenim znanjem, ki so ga že prenesli v svoje programe, s katerimi se bodo predstavili na prihodnjih tekmovanjih. In zdaj še pomembna novica:

Klub bo že osmič organiziral mednarodno tekmovanje v umetnostnem kotalkanju DOMŽALSKI SLAMNIK, ki bo letos 20. maja v DVORANI KOMUNALNEGA CENTRA DOMŽALE. Tekmovalci bodo kotalkarji vseh starostnih kategorij, klub pa se bo potrudil, da bo prav zaradi praznovanja desetletnice tekmovanje še posebej skrbno pripravljeno. Pričakujejo udeležbo več kot 100 tekmovalcev iz Hrvaške, Italije, Avstrije, Švice, Nemčije in Slovenije. Seveda tudi tokrat brez pomoči sponzorjev ne bo šlo, zato se priporočajo, da jim pomagajo in se jim za podporo že vnaprej zahvaljujejo. Tekmovalcem želijo veliko športne sreče, gledalcem pa veliko športnih užitkov.

KNJIŽNICA DOMŽALE

Ljubljanska 58, 61230 DOMŽALE

Objavlja prosto delovno mesto

Čistilke

za nedoločen čas.

Prijave s kratkim opisom izkušenj pošljite do 3. maja na naslov Knjižnica Domžale, Ljubljanska 58, 61230 Domžale, s pripisom za razpis. Nastop dela takoj.

ZAVAROVALNICA TRIGLAV d.d.
OBMOČNA ENOTA LJUBLJANA
POSLOVNA ENOTA DOMŽALE-KAMNIK
DOMŽALE

želi vsem zavarovancem, poslovnim partnerjem in občanom vesele prvomajske praznike

Uspešen popravni izpit

Potem ko so domžalski košarkarji v rednem delu tekmovanja razočarali in izpadli iz končnice, v kateri bi se merili za državnega prvaka, so v skupini, ki se bori za obstanek v najelitnejšem razredu, vendarle zaigrali bolje, razveselili svoje občinstvo in nazivali serijo zmag. Tako si tudi prihodnjo sezono lahko obetamo v našem mestu več gostovanj najboljših slovenskih ekip. Upati je le, da bo moštvo Heliosa dražje prodajalo svojo kožo in se morda borilo za državni vrh, kar bi mu omogočalo nastopanje v evropskih tekmovanjih.

IGOR LIPOVŠEK

Spoštovani!

Če želite, da bo vašo reklamo prebralo najmanj 14.000 ljudi, oglašajte v Slamniku.
TELEFON: 721-022

OBISK 90 LETNE HELENE KOSMAČ

Najstarejša na Limbarski gori

V zaselku Razore nad Moravčami živi že štirinestdeset let v majhni hišici, prisloneži na breg, do nje pa se pride iz Gaborja peš po bližnji ali naokoli po cesti, ki je makadamska in slabo oskrbovana. Pri hiši se pravi pri Soldatovih. Tu smo obiskali 90-letno jubilarico Heleno Kosmač, rojeno Forst na Dunaju (Avstrija). To je visok jubilej, še posebej, če ga človek dočaka zdrav, kot ga je Helena, v krogu svojega moža Toneta, hčera, sinov, vnukov, pravnukov, prijateljev in sosedov. Šopek cvetja, sladko darilo, voščilo, drobna pozornost, ki prihaja od srca, kakor žena, mati tega ne bi bila vesela, kadarkoli, posebno pa ob častitljivi starosti sedaj najstarejše prebivalke na Limbarski gori.

Helena je bila rojena 1905. leta kot nezakonska hči. S svojo

materjo je živela do konca prve svetovne vojne. Kot 13-letno dekle se je morala 1918. leta posloviti od mame. Z Dunaja je morala odpotovati v Moravče. Tu jo je sprejel takratni župan Anton Cerar (Martinka) ter ji poiskal delo na kmetiji na Moravškem. V dvanajstih letih njene službe je menjala nekaj kmetij. Delo je bilo težko, saj je delala od jutra do večera. Za plačilo je dobila hrano, obleko, obutev in stanovanje. Nazadnje je služila pri Zgornjem Koširju-Logaju na Limbarski gori. Tu se je spoznala s sosedom Tonetom Kosmačem, s katerim sta se leta 1931 poročila. V zakonu sta imela osem otrok, pet deklet in tri fante. Od teh je živih še sedem, medtem ko je 18-letni sin Tine zaradi tifusa umrl. Helena pravi, da je bila stara 26 let, njen izvoljenec Tone pa 21 let, ko sta se vzela. Prva je

Čila in zdrava 90-letna Helena Kosmač – Soldatova mama z Limbarske gore.

na svet privekala hči Ivanka, meseca avgusta 1931. leta. Potem pa v presledkih še drugi otroci. V glavnem so bili skoraj vsi porodi doma, v prisotnosti takratne babice »moravške štokrke« Ane Štefan, le dva od otrok sta bila rojena v ljubljanski porodnišnici. Spomini na otroška leta so lepi: »Takrat sem bila pač mlada, če je bilo kdaj hudo, je že zdavnaj pozabljeno. Bolj boleči so spomini na poznejša leta, posebno hudo pa je bilo med drugo svetovno vojno, ko je bil del naše družine seljen na Črnuče. Družina – mama, ata, hči Angela in sin France smo stanovali pri kmetu Čučku. Večji otroci so lahko ostali doma pri stari mami Mariji Vehovec. Po vojni smo se vrnili domov na Limbarsko goro. Mož Tone je bil zaposlen kot električar polnih 30 let pri Elektro Ljubljana okolica in delal po raznih krajih Slovenije, največ pa na območju Domžal in okolice. Domov je prihajal ob sobotah zvečer s kolesom, nazaj pa je hodil ob ponedeljkih v ranih urah. Tako sem ostala doma z otroki sama. Hodila sem k sosedom pomagat, da sem dobila kruh, krompir, fižol in mleko za preživetje, kajti očetova plača je bila zelo slaba. Dobro se spominjam, koliko sem prepeščila v Moravče, in celo v Dob sem hodila po »fasengo« v trgovine, da sva z možem preživela veliko družino. O ja, veliko lepše je danes kot včasih. Dovolj je vsega, če je denar in zdravje.«

Mama Helena je bila v bolnici v Ljubljani samo enkrat (en mesec). Drugače ni bila nikoli bolna, njena stalna spremljevalka pa je palica, ki ji služi kot pomoč za ravnotežje in varnejšo hojo. In kar je najpomembnejše, še vedno je v njej veliko dobre volje. »Tudi v minulih časih, ko smo garali pri kmetih, sem bila zmeraj nasmejana, nekako laže mi je bilo, če sem bila dobre volje. Rada gledam televizijo, sprejemam obiske, posebno sem vesela pravnukov, ki jih je že kar 17. Ti me razveseljujejo, ko pridejo in se z menoj pogovarjajo. Večkrat me obiščeta župnik in patronažna sestra iz Moravč. Zdravnika še ne potrebujem, občasno jemljem tablete »aspirin«, pijem veliko čaja, jem banane, različno domačo hrano, tudi solato, posebno pa imam rada govejo juho in meso. Nisem izbircna pri hrani, jem vse, kar mi paše.«

Naj omenimo, da sta zakonca Kosmač leta 1981 praznovala zlato poroko, leta 1991 pa v ožjem družinskem krogu biserno poroko (60-letnico), v letu 1996 pa bosta dočakala »železno poroko«. Delo in skromno življenje je oblikovalo jubilarico Heleno za tako dolgo življenjsko pot. Na koncu najinega pogovora je izrazila željo, naj prisrčno pozdravim bralce Slamnika in vse moravške občane. Poseben pozdrav velja vsem domačim.

Pogovarjal se je in slikal: JOŽE NOVAK

Drugo prvomajsko srečanje v Tustanju

Društvo krajanov Spodnji in Zgornji Tuštanj v občini Moravče, registrirano je bilo pri Upravi enoti Domžale, oddelek za upravne notranje zadeve 20. marca letos (predsednik Pavle Barlič), bo prvega maja pri gradu Tuštanj pripravilo prvomajsko praznovanje.

V kulturnem programu, trajal bo od 14. do 17. ure, bodo nastopili znani ljudski pevec Marjan Smode, čarodej Daniel Gorjup iz znane oddaje »Poglej in zadeni«. Od 17. ure naprej pa bo vse navzoče zabaval znani ansambel Franca Miheliča. K programu spada tudi srečelov in ribolov. Domačinke bodo pripravile domačo hrano – od domačega kruha, peciva, krofov, pečenke, oddojka in tudi brezalkoholnih in alkoholnih pijač ne bo manjkalo. Ponudili bodo domače žganje in medico. Prireditelj vabi vse ljubitelje lepe narave, posebno pa tiste, ki radi gledajo čarodeja in prisluhnejo ansamblu. Za parkirišče bo poskrbljeno, prav tako bo redarska služba skrbela za red.

Dobiček od prireditve bo namenjen za gradnjo vaških cest v vaseh Tuštanj. Vaščani že od 1. 9. 1994 plačujejo 3% samoprispevek za dobo petih let. Sredstva se zbirajo na posebnem ZR. Rekonstrukcija makadamskih cest se bo kmalu pričela. Jeseni bo po vsej verjetnosti položena asfaltna prevleka na nekaterih odsekih cest.

JOŽE NOVAK

KLUBI IN DRUŠTVA

Zelena dolina

Prvi spomladanski dan je že daleč za nami, zato se je narava že krepko prebudila. V vsej svoji spomladanski lepoti je nam, Zemljanom, pokazala vse tiste kupe smeti, ki so jih »vestni« prebivalci odložili na obronke gozdov, travnikov ali potokov, namesto da bi jih odpeljali v kontejnerje. Preden vso to človeško nesnago zakrije narava s svojim zelenim plaščem, upa, da se bo našel kdo, ki jo bo odstranil.

Ta »kdo«, ki bo odstranil to nesnago, pa je ekološki klub Natura z Vrhpolja. Člani tega kluba si že kar nekaj let prizadevajo, da bi z akcijami, v katere vključujemo tudi šolsko mladino, očistili našo okolico, ki je polna divjih odlagališč. Do sedaj smo vsako leto očistili vsaj dve divji odlagališči, ki so do sedaj ostala čista, na to smo lahko zelo ponosni.

Poleg čistilnih akcij pa naš klub skrbi tudi za ohranjanje starih običajev in navad. V preteklem letu smo s skupnimi močmi in z vso prizadevnostjo lastnika kmetije gospoda Marjana Merele iz Zg. Javorčice organizirali kres ob 1. maju, družabno srečanje s kresom na kresno noč in Noč kovanja in mladega mošta. Ne pozabimo pa tudi na najmlajše, saj jih ob novoletnih praznikih obdarimo in jim organiziramo predstavo. Pri tem nam je finančno pomagala tako KS Vrhpolje-Zalog kot tudi občina Domžale.

Eden izmed ciljev kluba Natura je, da bi organizirali v občini zeleno stražo, s katero bi zmanjšali onesnaževanje naše okolice.

Želimo, da bi naše društvo v novi občini pridobilo čimveč članov, ne samo v KS Vrhpolje-Zalog, temveč tudi v drugih krajih občine Moravče. Če želite postati naš član, nam sporočite na naš naslov, Ekološki klub NATURA, Vrhpolje 14, 61251 Moravče. Da bi se laže odločili za članstvo, se nam pridružite pri naših akcijah.

D. G.

ŽIVIMO S ŠOLO

Turizmu pomaga lastna glava

Tako kot mnoge druge slovenske šole smo se tudi na O.Š. Jurija Vege iz Moravč odločili, da bomo očem radovednih turistov predstavili naš kraj in našo dolino. Člani turističnega krožka smo ob sodelovanju ostalih krožkov na šoli izdelali raziskovalno nalogo z naslovom »Naš boljši turistični jutri«.

V šoli smo izdelali prave planinske palice, koše in druge pletene izdelke, spominke, osnutke razglednic, jedilni list in dve uzdi, eno pomanjšano, drugo pa v naravni velikosti. Dodali smo tudi svojo izvirnost in spekli »moravške« mačke. Maček je simbol naše doline, zato smo ga upodobili na našem plakatu.

Festival turističnih podmladkov je potekal na O.Š. Primoža Trubarja v Velikih Laščah. Tam smo zbrano gradivo razstavili na razstavnem prostoru v telovadnici šole. Ob ogledovanju razstav drugih šol nam je čas zelo hitro minil. Opazovali smo izdelovanje idrijskih čipk in poslušali smledniško pripovedko, pokazali so nam, kako se izdelava žličnik, na naslednji stojnici pa so nas čakale dobrote, ki smo jih lahko poskusili.

Po kosilu smo naš kraj predstavili še z besedo. Pevke so zapele pesmi »Moravška dolina« in »V Moravski far« je hlapec služu«, nato pa smo poslušalcem povedali, kako smo si zamislili naš boljši turistični jutri. Vemo, da imamo v naši dolini veliko zanimivih turističnih točk, ker so poti do njih slabo označene, mnogi ne vedo zanje. Zavedamo se, da se bomo morali zelo potruditi, če bomo hoteli uresničiti vse naše predlagane zamisli. Razšli smo se s sklepom, da bomo prihodnje leto zopet sodelovali na festivalu, turističnih podmladkov in se s polnimi žepi drobtin, ki so ostale od »moravških« mačkov, kot smo poimenovali našo specialiteto, odpeljali proti domu.

HELENA KOVAČIČ 7.B
O.Š. Jurija Vege Moravče

Praznovali smo materinski dan

Drage mame, ljubi otroci, spoštovani starši in gostje.

Danes proslavljamo materinski dan, dan nesebične ljubezni in darovanja. Praznujemo ga na začetku pomladi, na dan Gospodovega oznanjenja Mariji, saj je praznik neizmernega zaupanja.

Materinstvo je simbol ljubezni in dajanja, zato smo za materinstvo vsi ustvarjeni. Veliko zaupanje in ljubezen sta potrebni, da lahko pod materinim srcem zraste novo bitje in prav tako velika, če ne še večja ljubezen je potrebna, da zraste nov človek. Pri vzgoji tega lahko sodelujemo vsi. Za vzgojo otrok seveda največ napravijo starši, v veliko pomoč so jim tudi dobri vzgojitelji in učitelji pa tudi mi vsi, ker si lahko med seboj pomagamo. Tako ima vsak človek poleg telesne matere

še duhovne matere, ki so neodvisne od spola in stanu. In ne nazadnje imamo vsi še nebeško mater Marijo in neizčrpno božjo ljubezen. Ljubezen vseh nam je potrebna, da lahko zrastemo v ljudi, ki so sposobni materinstva, to je ljubezni in darovanja.

Naši otroci so nam za ta velik in lep praznik skupaj s svojimi mentorji pripravili lep večer z željo, da se zahvalijo, nas razveselijo in nam vlijejo novih moči, da bomo laže vztrajali na tej, včasih kar strmi poti.

To je bil uvodni pozdrav gospe Marije Schwarzbartl-Grošelj na prireditvi v počastitev materinskega dne, ki jo je organizirala župnijska Karitas Domžale in na kateri so sodelovali učenci vseh osnovnih šol v Domžalah, učenci

veroučnih skupin, glasbene šole Domžale, skavti, otroci vrtca Žabica iz Trzin in vrtca Sv. Dominik Savio Karitas Domžale. V skoraj ena in pol urni prireditvi smo od nastopajočih otrok prejeli velik šopek – pesmi v besedi in glasbi, slišali lepe misli in si nabrali moči za vztrajanje v dobrem. Pred koncem prireditve so razglasili imena nagrajencev nagrajnega natečaja za najboljšo pesem o mami, očetu ali družini. Prve tri nagrade so prejeli Daša Košir, Silva Mizerit in Beti Herle. Več o tem v posebnem prispevku. Vsem iskrene čestitke! Po končani prireditvi so bili vsi nastopajoči povabljeni na slaščice iz domače kuhinje.

V imenu župnijske Karitas Domžale se še enkrat zahvalju-

jem vsem nastopajočim, njihovim mentorjem: Andreju Rupniku, Stanki Koč, sestri Aleš Stritar, Andreji Trontelj, sestri Tereziji Tomozin, Nuši Pohlin, Vanji Penčur, Marinki Hribar-Tekavec, Lili Sever, Mariji Kavka, Joži Rotar, Dragi Jeretina-Anžin in Veri Kuster. Osnovni šoli Vencija Perka za gostoljubje, Zvezi kulturnih društev Domžale in še posebej gospodu Lojzetu Stražarju, gospe županji Cveti Oražem za udeležbo na prireditvi, pridnim gospodinjam za dobrote in številnim, ki tukaj niste bili imenovani, pa vemo, da smo skupaj preživeli lep večer, ki nam bo prinesel novih moči, da bomo vztrajali v materinstvu, ki je simbol nesebične ljubezni in darovanja.

Vsem iskrena hvala! (Če nam bo uspelo, bomo do srede dostavili še sliko.)

Tajnik župnijske Karitas Domžale dr. MARIJA BIZJAK-SCHWARZBARTL

Padalstvo v Moravški dolini

Jadrarno padalstvo pomeni za marsikoga nekaj nenavadnega ali celo nevernega. To pojmovanje lahko izvira le iz stališča, da je ta športna zvrst za ljudi nepoznana, zato je bila vedno potisnjena v ozadje.

Kljub vsemu pa je zadnja leta čutili precej večje zanimanje in odmev. Zavedati se moramo, da imamo v Sloveniji izkušene in uspešne jadrarne padalce, saj dosegajo dobre rezultate tudi na tekmovanjih svetovnega in evropskega prvenstva.

V zadnjih letih je naraslo zanimanje za jadrarno padalstvo tudi v naši prelepi Moravški dolini. Fantje, ki so člani padalskega kluba Polet Kamnik, večkrat ob lepem vremenu skupaj z ostalimi člani kluba odidejo na primerno vzletišča. Primerna pomeni v smislu prave smeri vetra in drugih jadrarnih možnosti. Na vprašanje glede njihovih občutkov med poletom naletimo na podobne odgovore. Za vsakega izmed njih pomeni celotna priprava na polet razburjenje, pričakanje nečesa lepega in zanimivega, vedno pa ostaja tudi kanček strahu, ki

Vzletišče na Sv. Miklavžu; priprava jadrarnega padalca na vzlet

Pristajališče je na poljih in travnikih v Veliki vasi, kar tamkajšnje kmete ne moti, prijazni so in z zanimanjem opazujejo »dogajanje na nebu« ter kasneje na svojih travnikih in poljih.

Do vasice vodi prevozna pot, ki omogoča avtomobilski prevoz vse do vrha Sv. Miklavža, hkrati pa se lahko naučimo preletanja pogleda na Moravško dolino.

Zanimiv je tudi podatek o višinskem rekordu, ki je bil postavljen na Sv. Miklavžu. To je 2400m nadmorske višine.

Sv. Miklavž je postal uradno registrirano vzletišče za jadrarne padalce, kar za njih in za nas pomeni dodatno turistično zanimivost.

POLONA GORJUP

jih vznemirja ob vseh užitkih in realnostih.

Najlepši je občutek med poletom, ko jih obdaja brezmejna prostornost. Nič jih ne priganja in kar je najbolj zanimivo, lahko opazujejo ptice v letu, ki so pod njimi ali letijo prav ob njih. Ob vsem tem pozabijo na vsakodnevne skrbi in tegobe. Lepota, ki jo uzejo pod sabo, jih povsem prevzame. Predajo se občutkom miru in svobode. Kljub vsemu lepemu morajo biti, kot vsak pilot, pripravljeni tudi na morebitne spremembe vetra oz. spremembe jadrarnih možnosti.

Nagradni natečaj za najboljšo pesem o mami, očetu ali družini

V želji, da spodbudimo razmišljanje o mami, očetu ali družini, je župnijska Karitas Domžale razpisala javni, nagradni natečaj za najboljšo pesem. Ideja, ki se je porodila v zgodnjih jutranjih urah, je bila z navdušenjem sprejeta, gospe Meta Zupančič je v najkrajšem možnem času dobila sponzorje za tri nagrade. Odzvali so se Kulturno društvo Miran Jarc Škocjan, gospod Brane Murko, Mladinska knjiga Domžale in Hiša odprtih vrat PR-SOUD iz Rodice.

Na razpis je v roku, ki je bil sicer sorazmerno kratek, prispelo 53 pesmi od 34 avtorjev. Zveza kulturnih društev Domžale je prevzela organizacijo, pesmi pa je ocenila pesnica gospe Neža Maurer. Presenetilo so nas učenci Osnovne šole Vencija Perka, in sicer učenci petega b. razreda, ki so pod mentorstvom profesorice Ivce Janež, za kar ji iskreno čestitamo, poslali 19 pesmi, en spis in tri risbe. Gospa

Neža Maurer jih je posebej ocenila takole: »Otroške pesmi se niso samostojne – kot je pač malo otrok, ki bi svojisko doživljali svoje starše, svoje matere – pisane so po enem od vzorcev, ki so jih slišali ali se morda učili. Zato lahko rečem, da so dobri izdelki, skrbno sestavljeni po jezikovni in metrični plati, po vsebini pa je le malo možnosti odbiranja. Tudi to je res, da je mati v naših pesmih (ki jih slišijo po radio, TV) vse prevečkrat nastopa kot snažilka, kuharica, delavka, kvečjemu še preverja naloge. Malo duševne ali duhovne plati ji je do deljeno. In kakor odrasli, tako tudi otroci – pišejo predvsem o tem.«

Največ samostojnosti je v pesmi (bila je brez naslova) MOJA MATI – učenke Jasne; v pesmi ONA, učenke Moje in v spisu MOJA MAMA, spet učenke Jasne (upajmo, da je to drugo dekle).

Ko (če) bomo o starših, o materah) na sploh kaj več govorili,

upajmo, da ne bodo povezani samo z domačim krovom in štrklji – ampak bodo sodili sem tudi: pošten znanec, delavnost, iskrenost; brez škode tudi zahtevnost do sebe in otrok.«

Oceno ostalih pesmi je pesnica ocenila takole: »Njihovi prispevki so mnogo bolj raznoliki – tako po dovršenosti pisanja kakor po vsebini. Zato je bila tudi izbira temeljitejša. Vsebine se dotikajo skoraj vseh vidikov človeškega družinskega življenja, od iskrene radosti toplega domačega kroga, do obupnega občutja zatajenih mater in otrok (zatajeni očetje so pravzaprav »junaki« – tudi od tod dvočlonsost človeške družbe).

Med njimi so najboljše: Daša KOŠIR (Ali sem oče? Začudenje); Silva MIZERIT (Naša družina); Beti HERLE (Mati), Anže LENČEK (Moji mami) in Janez KRANJEC – njegov opus uglasbenih pesmi (temu bo bolj ugajala ena, drugemu druga). Preostale pesmi ne morem reči,

da so slabe – prej srednje (razen ene, ki res ni spadala na natečaj); avtorjem ne svetujem, da prenehajo, naj raje mislijo lepe misli, jih zapisujejo – tako bo tudi njim življenje lepše.«

Neža Maurer
Šk. Loka, 23. 3. 95
Prvi trije izbrani avtorji so dobili nagrade, in sicer: prvo nagrado, sliko slikarja Braneta Murko je prejela Daša KOŠIR, drugo nagrado, knjigo avtorjev R. Skinner in J. Cleese z naslovom Družine in kake v njih preživeti, Silva MIZERIT in tretjo nagrado kosilo za štiri osebe Beti HERLE.

Zveza kulturnih društev Domžale je vsem osim imenovanim podarila knjigo Od mene k tebi avtorice Neže Maurer.

Vsem, ki so v natečaju sodelovali se iz srca zahvaljujemo, nagrajenecem pa iskreno čestitamo.

Tajnik župnijske Karitas dr. MARIJA BIZJAK-SCHWARZBARTL

DRUŠTVO
IZGNANCEV
DOMŽALEMoralni
dolgi
države

Društvo izgnancev Slovenije si zelo prizadeva, da bi končno rešili problem moralnega in materialnega zaščena vsem izgnancem. Po večmesečnih pripravah je predlog zakona o žrtvah vojnega nasilja končno

pripravljen za drugo obravnavo. V njem so poleg priznanja statusa žrtve uvrščeni: popolno zdravstveno varstvo, zdraviliško in klimatsko zdravljenje, priznanje posebne dobe in možnost predčasne upokojitve pod ugodnejšimi pogoji. Na predlog pa so podani tudi amandmaji, vključno z zahtevom, da se s tem zakonom prizna tudi pravica do vojne odškodnine, doživljenjska mesečna renta in prednost pri dodelitvi socialnega stanovanja: skratka vse tisto, kar je bilo navedeno v Spomenici Društva izgnancev Slovenije 1941–1945.

Od glasovanja v državnem zboru pa je odvisno, v kakšnem obsegu bodo izgnanci uspeli!

V.

VIR PRI DOMŽALAH
Letna Konferenca Zveze
borcev NOV Vir!

V novi občini Domžale je postala samostojna Krajevna organizacija Združenje borcev NOV Vir pri Domžalah. Ta organizacija šteje 133 članov,

povprečna starost 70 let, podpornih članov je 80, od teh 74 žensk in 6 moških, od udeležencev NOV od 1942 leta so živi še 4 člani. Organizacija ima nov prapor in prapor Kamniškega bataljona. Praporščaka se redno udeležujeta proslav, srečanj, komemoracij in pogrebov umrlih članov. Organizacija tokrat poskrbi za venec in govor, če to želijo svojci umrlega. Seje Upravnega odbora so po potrebi vse leto od 8- do 9-krat. Te so v prostorih Delavski dom Vir, Šaranovičeva.

Upravni odbor je 7. marca v popoldanskih urah sklical Letno konferenco v gostilni »KOVAC« na Količevem. Od vabljenih 133 članov se jih je udeležilo 125, drugi so bili zaradi bolezni odsotni. Med povabljenimi sta bila predsednik Stane GRILJ in sekretar Marko GOSAR, Občinsko združenje – Občine Domžale in predstavnik Gasilskega društva ter Društva upokojencev Vir. Odbor Zveze združen borcev NOV je ob tej priliki v znak spoštovanja vsem prisotnim tovarišom poklonil »nagelj« za praznik 8. marec. Potem so sledila poročila predsednika, tajnika, blagajnika in nadzornega odbora. Organizacija je v preteklem letu dobro poslovala. Sprejet je bil program dela organizacije za leto 1995 in sicer z dvigom rok. Člani ZB se bodo udeležili vseh proslav, ki bodo organizirane v čast zmage nad fašizmom ob 50-letnici. Naše naloge so: tovariško srečanje v Kamniški Bistrici, redno vzdrževanje spomenikov, propagiranje med članstvom za naročilo mesečnika Svobodna misel, ob dnevu mrtvih organizirati komemoracijo pred spomeniki, pridobitev novih članov, obisk bolnikov in onemoglih med letom doma, v bolnici in v domovih starejših občanov, ob novem letu jih primerno obdariti. Obiskati jubilarne nad 70 let, udeležiti se pogreba umrlih članov. Po konferenci je bilo tovariško srečanje s srečolovom. Za razvedrilo je poskrbel Božo MATIČIČ iz Kamnika s svojo klavirsko harmoniko. Ob koncu se je pred. Pavel KOPLAN zahvalil za sodelovanje in finančno pomoč Krajevni skupnosti Vir, sponzorjem in članom borčevske organizacije. Na priloženi sliki tovarišice z nageljčki.

Besedilo in slika:
NOVAK J.

smo nov ansambel Vrhovec z Vira, lepo je zapel Alberto Gregorič, marsikatero resnico pa sta na sešev način povedala Iča in Matevž. V družabnem delu so nastopili Gamsi, ki so znali razveseliti vse, tudi njihovo najzvestejšo poslušalko Lenčo, ki ne bo nikoli pozabila, da so ji prav za trideseti rojstni dan zapeli vedno popularnega »KORLA«.

Bila je to prijetna sobota, za marsikatega ob blizu 1000 prisotnih prvi pomladanski sončni žarek, ki je ogrel vsa srca tudi zato, ker so se vsi resnično potrudili, da je bil to lep dan. Vodstvo Društva invalidov Domžale je znova dokazalo, da se zmore vse, če se le hoče, če je pripravljenost in poslušnost sponzorjev in če si vsi želijo, da bi bilo vsakoletno najštevilnejše srečanje invalidov v Domžalah prijeten in nepozaben dogodek.

Zato v imenu DRUŠTVA INVALIDOV DOMŽALE ISKRENO HVALA prav vsem in vsakomur posebej, ki ste pomagali, da je bil 25. marec 1995 – Svetovni dan invalidov in njihov dvajseti rojstni dan resnično dan, ki ga ne bomo kmalu pozabili. ISKRENA HVALA!

Torej nas sedaj čaka samo še delo, da bomo zadovoljili potrebe in zahteve naših upokojencev, katerim se za obisk tudi zahvaljujemo.

V imenu DU Vir:

BETKA POTOČNIK

OB SVETOVNEM DNEVU INVALIDOV
Drugačnost, ki je veliko bogastvo

»Ljudje pridejo v življenje, večina jih preživota svoj zemeljski čas in odide. Kot bi hoteli na koncu reči; ja, živel sem pa le. V življenju se ničesar ne naučijo, ne napredujejo in ne spoznajo polnosti in lepote. Vi imate v vseh svojih težavah veliko srečo, kajti dana vam je možnost, da zaradi svoje drugačnosti odkrijete velike skrivnosti življenja in bivanja, da spoznate skozi bolečine in trpljenje pravo bistvo, da bolj spoznate sebe in ljudi okoli sebe, da osmislite in vidite več. Zato je vaša drugačnost veliko bogastvo, ki vam lahko naredi vaša življenja vrednejša in popolnejša, dana vam je možnost, ki jo morda drugi nimamo. Zato ste tako zelo dragoceni in zrcala, v katerim moramo gledati tudi svojo podobo. Ker se ljudje učimo vse mogočih neumnosti, samo tega ne, kako biti zares človek,« je v pozdravnem govoru na osrednji slovesnosti ob SVETOVNEM DNEVU INVALIDOV in DVAJSETLETNICI DRUŠTVA INVALIDOV DOMŽALE dejala Cveta Zalokar Oražem, županja Občine Domžale.

Tudi letošnja slovesnost se je pričela z velikimi zvoki GODBE DOMŽALE; po krajšem koncertu pred halo Komunalnega centra je slovesnost uvedla ZDRAVLJICO, njej pa je sledil pozdravni govor Edvarda Završnika, predsednika Društva invalidov Domžale, ki je bil namenjen vsem, zlasti pa vsem »dekletom«, ki jim je iskreno čestital ob MATERINSKEM DNEVU in poudaril, da svet ne bi bil tako lep, kot je, če jih ne bi bilo. Skupaj z blizu 1500 domžalskimi invalidi in njihovimi prijatelji so se v hali zbrali tudi njihovi pobratimi iz Izole in Laškega, Kopra, vseh gorenjskih občin, posebej pozdravljen pa je bil tudi predsednik Zveze društev Slovenije ter predstavnik zdravilišča s sosednje Hrvaške. Pozdravnemu govoru je sledila podelitev priznanj in plaket, s katerimi se je društvo zahvalilo vsem, brez katerih uspešno prehojene dve desetletji dolge poti ne bi bilo. V kulturnem programu, ki ga je povezoval Janez Dolinar, so ubrano zapeli pevci Mengeškega Zvona, prisrčno sprejete so bile recitacije učencev Osnovne šole Roje, dlani so ogrele plesalke Plesne šole Mickey Mause iz Krašnje, navdušile harmonikarice Zupan iz Mengša, spoznali

Poročilo z zbora upokojencev KS Vir

Upokojenci KS Vir smo se polnoštevilno sestali na letnem Zboru 10. marca ob 17. uri. Bilo nas je več kot 150, z nami pa so bili tudi nekateri gostje, med njimi sekretar občine Domžale in soprorednik sveta KS g. Pirman, predstavnik upokojencev občin Domžale, Mengeš, Moravče, Lukovica in občine Kamnik g. Simčič v ZDU Slovenije in drugi.

Na Zboru smo vse upokojence in goste seznanili z delom v preteklem letu ter s planom dela za tekoče leto. Vse tiste upokojence, ki se še niso včlanili v društvo, smo povabili, naj se nam čimprej pridružijo. Vsem obljubili dovolj dela in razvedrila, če bodo le sami želeli in oskrbeli za polno udeležbo pri športnih, kulturnih, zabavnih in drugih dejavnostih, ki smo jih planirali za letoš. Še posebno smo poskrbeli za pestrost izletov; kolesarjenje in pohode v bližnjo in nekoliko bolj oddaljeno okolico.

Vsem, ki so pripomogli k ustanovitvi društva, smo se zahvalili, še posebno vsem tistim, ki so nam pomagali pri nakupu prapora, saj smo ga ravno na ta dan tudi razvili in ga prvič pokazali vsem prisotnim.

Namenjen je predvsem našim skupnim akcijam pa tudi spremstvu naših članov k zadnjemu počitku. Upamo in želimo, da bi ga v te namene uporabili čim redkeje, saj želimo vsem našim članom še dolgo, pestro in zdravo ter zadovoljno življenje.

Skupaj z Zborom smo pripravili tudi proslavo 50-letnice osvoboditve, in vsi navzoči so z iskrenim in spontanim aplavzom pozdravili izredno čustveno recitacijo pesmi g. Nahtigala in prisrčno ter občuteno zapete pesmi okteta TOSAMA,

za kar se jim najlepše zahvaljujemo.

Prisrčno smo pozdravili tudi iskrene besede zahvale in priznanj vsem upokojencem za njihovo vloženo delo ter pripravljenost pomagati in še posebno svetovati pri delu tudi sedaj, ko pred nami niso najbolj »rožnati« časi. Vse to nam je povedal v svojem slavnostnem govoru g. Pirman in nas še posebej razveselil s poročilom, da bodo začeli z urejanjem križišča pri Pučku

verjetno še ta mesec. S tem je rešen velik problem ljudi Vira in Podrečja, kako priti čez glavno cesto ali se vključiti v promet proti Ljubljani ali Celju. Tudi njemu se v imenu vseh upokojencev za spodbudne besede lepo zahvaljujemo.

Torej nas sedaj čaka samo še delo, da bomo zadovoljili potrebe in zahteve naših upokojencev, katerim se za obisk tudi zahvaljujemo.

V imenu DU Vir:

BETKA POTOČNIK

Četa Adam Ravbar na zimovanju

V dneh, ko se je po ulicah sprehal pust ter odganjal mrzlo in neprijazno zimo, se je četa domžalskih izvidnikov in vodnik odločila preživeti nekaj zimskih (počitniških) dni na Prežganju. Da pustu ne uspe vedno pregnati zime, smo se prepričali na lastne oči. Ob našem prihodu se je namreč dež prelevil v sneg in v večernih urah pobelil pokrajino.

Čeprav smo imeli premočene čevlje, premražene roke in mokre nošove, smo se ga zelo razveselili, saj bi zimovanju brez snega nekaj manjkalo.

Rdeča nit zimovanja je bila zgodba o Ali Babi in štiridesetih razbojnikih, ki je sicer dobro znana večini otrok.

V prvem, turobnem popoldnevu smo si napravili maske, v katerih bi čimbolj spominjali

na razbojnike. Naslednji dan smo se poskušali še bolj vživeti v zgodbo in smo tako po okolici iskali Ali Babo in si medtem napravili bivake iz snega ter prenašali (izmišljenega) ponešrečenja.

Da bi dokazali, kako so skavti vedno pripravljeni v zgodbi in v resničnem življenju, smo se v nočnih urah odpravili na krajše iskanje razbojnika, ki je bil skrit v bližnjem gozdu. Bilo je sicer zelo neprijetno – predvsem zaspano, vendar sila zabavno v družbi dvajsetih zaspančkov, ki so se zaradi hripavega glasu komajda oglašili. Nekdo mi je v temni noči zatrjeval, da verjetno ne bo mogel zatisniti očesa, ker smo ga zbudili ravno »sredi noči«. A že po dobrih desetih minutah, ko smo legli, je po

sobah zavladala tišina – vsi so namreč od utrujenosti takoj zaspali!

Ob koncu zimovanja smo zakurili narejene maske in tako simbolično pokazali, da se vračamo v resnični svet, kjer ne želimo imeti nadetih mask, pokazali smo svoj resnični obraz.

Ves čas nas je spremljalo izredno počutje, ki mu je pripomogla tudi dobra hrana izpod rok naših rovarjev in popotnic, ki so nam pomagali pri kuhanju in drugih opravilih. Izredno pa smo bili veseli odziva staršev, da so nas pripeljali na Prežganje. V Domžale obsijane s soncem, smo se vrnili z nasmejanimi obrazi in grenkim priokusom, da se je zimovanje že izteklo.

KORAJŽNI ČRIČK

Sladkorni bolniki na
občnem zboru v Mengšu

Vabljeni smo bili na četrtek, dne 16. marca, ko je ves dan močno snežilo. Člani Medobčinskega društva za boj proti sladkorni bolezni z občin Domžale, Lukovica, Mengeš in Moravče smo kljub slabemu vremenu ostali optimisti, kajti organizirani avtobusni prevoz iz Domžal v Mengeš in nazaj je omogočil sladkornim bolnikom, da prisluhnemo delu te mlade humanitarne organizacije.

Zaradi dobrih priprav na zbor in zaradi uspešnega vodenja srečanja, je občni zbor potekal hitro in tekoče. Mešani pevski zbor iz Mengša in ansambel Stoparji so prinesli med bolnike in goste nekaj topline v tem mrzlem, neprijetnem dnevu. Osnovni namen dela društva je pomagati sladkornim bolnikom k večji ozaveščenosti te zahrbtnje, kronične bolezni. Dr. Kolkaj-Limbek Breda je bila pobudnica in strokovna sodelavka pri ustanavljanju in razvoju organizacije. Veliko nam je pomagala višja med. sestra Anica Cotman-Anžič. Obe zdravstveni delavki poznamo iz Posvetovalnic za diabetes ZD Domžale. V zadnjih letih smo imeli priložnost prisluhniti številnim poučnim predavanjem, razdeljevali smo naš časopis SLADKORNA BOLEZEN in drugo poljudno strokovno literaturo, brošure in letake. Pripravili smo dobro obiskane enodnevne izlete in se spomnili z obiski tudi naših diabetikov v Domu upokojencev v Domžalah in v Domu počitka v Mengšu. Preko dveh domžalskih diabetikov je Slovenska organizacija sladkornih bolnikov vključena v mednarodno in svetovno aktivnost. O delu te Slovenske organizacije, kamor so vklju-

čena vsa društva, je spregovoril njen predsednik Štefan Temlin.

Dr. Janez Svoltjšak, direktor ZD Domžale, je osvetlil pomen dela dveh diabetičnih posvetovalnic in tudi našega društva. Dr. Svoltjšak je obljubil, da bodo sledili razvoju zdravljenja sladkorne bolezni, društvo pa bo pri tem opora. Pozdravil nas je tudi mengeški župan gospod Per in gostje iz Ljubljane in Kamnika. Predstavilo se je tudi podjetje Zaloker + Zaloker z raznimi aparati in pripomočki za kvalitetnejše življenje diabetikov. Razdeljena so bila republiška priznanja najbolj delovnim v društvu. Nove in spreminjene oblike javnega delovanja zahtevajo še več aktivnosti in povezovalna med bolniki, in zdravstvenimi delavci ter družbo nasploh. V predverju dvorane smo na koncu še malo poklepetali in se pregrešili z okusno pripravljanimi kruhki in popili diabetično pijačo.

ANICA LIKAR-KVAS
višja medic. sestra

Sladkorni bolniki!

V Posvetovalnici za diabetes v ZD DOMŽALE dobite nasvete o negi nog, preprečevanju poškodb, okužb itd. vsak TOREK od 16.–17. ure in v ČETRTEK od 11.–13. ure.

Odstranjevanje trde kože na nogah (pedikura) pa je samoplačniško. Cena: 2000 SIT. Zdravstveni dom Domžale TOZD »SOZV DOMŽALE« o. sub. o. Posvetovalnica za diabetes DOMŽALE

DRUŠTVO ZA
POMOČ DUŠEVNO
PRIZADETIM

Sožitje

Občni zbor Društva za pomoč duševno prizadetim Domžale – Kamnik je bil sredi marca v Osrednji šoli Roje. Prisotni so poslušali poročila o delu društva za preteklo leto in ga tudi sprejeli, osrednja točka pa je bila obravnavanje in sprejemanje novega statuta DRUŠTVA SOŽITJE. Uspešni v letu 1995

V poročilu so navedli vrsto nalog, ki so jih uspešno izvedli v letu 1994, večina izmed njih pa se kontinuirano v okviru društva izvaja že več let, le da je vsako leto bolj pestra in privlačna. Ker njihove akcije v časopisu stalno spremljamo, jih ne bomo posebej opisovali, napišimo le, da sta Občnemu zboru in društvu SOŽITJE zaželela srečno pot v letu 1995 tudi ga. Cveta Zalokar Oražem, domžalska županja, ter g. Tone Smolnikar, kamniški župan.

Strokovno izobraževanje se
nadaljuje

Dogovorili so se, da bodo v letu 1995 pripravili več predavanj, starejša se seznanili tudi s pomenom bivalne skupnosti – »NOVI DOM mojega otroka,« pripravili bodo vikend seminar ter tudi sicer vključevali mlade družine v različne oblike usposabljanja, posebna skrb pa bo namenjena izobraževanju mentorjev. Tudi v prihodnjem obdobju računajo na tesno sodelovanje z vsemi sorodnimi izvajalci programov za duševno prizadete, v svoje

delo pa bodo skušali vključiti tudi vse novo nastale občine.

Polno življenje – šport

Društvo je polnopravni ustanovni član Specialne olimpiade; v njen okvir ne spada le športno življenje duševno prizadetih, temveč tudi njihovih družin. Za vse to pa bo skrbela posebna komisija, katere duša je Ela Košir z vsemi svojimi sodelavci. Med njimi je tudi prizadeti Atletski klub Domžale, v okviru katerega deluje sekcija 19 duševno prizadetih športnikov. Poskrbela bo, da bo vse prav. Med akcije so zapisali: redna tedenska srečanja, spomladanski in jesenski krosi, udeležba na specialnih olimpiadah, izvedbo kroza za članice SOS, udeležili se bodo tekm v Krašnji, še posebej skrbno pa že sedaj pripravljajo II. ATLETSKI MITING DOMŽALE 95.

Tudi letos ne bo šlo brez kolesarjenja, smučanja, planinstva in pohodništva, v letu 1994 so ustanovili sekcijo za balinanje, ki jo vodi Mojca Strmšek, šport pa bo tudi v prihodnje njihov stalni spremljevalec – tudi na letovanjih, ekskurzijah in izletih.

Bi tudi vi pomagali?

Odločili so se, da bodo za izvedbo vseh programov, zlasti pa s področja športa, zbirali tudi športne rekvizite. Če imate odvečno žogo, tenis lopar, za vas prekratke smuči ali premajhne smučarske čevlje, odstopite jih in omogočite, da se bo čimveč njihovih mladih članov udeleževalo različnih tekem (Mengeš, Ropretova 13).

Tudi letos računajo na pomoč sponzorjev; tem se za njihovo pomoč iskreno zahvaljuje, vse svoje prijatelje pa vabijo, da se tudi v letu 1995 čimvečkrat srečajo.

V.

Izdelovanje butaric pri Mejačevi Ivanki

Pri Mejačevi (Nova-Ivanki) na Ime-njah se rad ustavi marsikateri mimo-

idoči, saj njena gostoljubnost in prijazna beseda nagovori stare in mlade. Že nekaj let Ivanka izdeluje tudi butarice za pol sorodstva in za nekaj sosedov.

Ivanka izdeluje tudi adventne vence za cerkev, rada se poigra z ličkanjem in pozimi spleta kakšen predpražnik. Želimo ji blagoslovljene praznike in zdravja, da bi še veliko let razveseljevala prijatelje in znance s prijazno besedo in delom svojih rok.

MILKA NOVAK

Pisma bralcev

SLAMNIK 721-022

Prilaganje novi lokalni samoupravi

Demokratska stranka Slovenije se organizacijsko prilagaja uvedbi novih občin in se vključuje v dejavnosti ob letu varstva narave

Kot vse druge politične stranke se tudi Demokratska stranka Slovenije po uvedbi novih občin reorganizira. To kajpak velja tudi za DS na območju nekdanje domžalske občine in okoliških občin. Članstvo prejšnjega občinskega zbora DS Občine Domžale živi kar v treh novih občinah; v domžalski, v mengeški in moravski. Zato je DS že vzpostavila novi Občinski zbor DS Domžale, ki ga bo po volitvah predsednik vodil Jože Cuzak iz Depale vasi. Manjši jedri DS že obstajajo tudi v občinah Mengeš in Moravče. V teh dveh občinah bo treba pridobiti še nekaj članstva in potem bo mogoče ustanoviti občinska zbora tudi v obeh novih občinah, medtem ko bo z organiziranjem v občini Lukovica treba zastaviti povsem na novo. Poleg tega je že v teku tudi oblikovanje območnega odbora DS za območje štirih občin na območju nekdanje domžalske občine ter občin Kamnik in Litija, ki bo v skladu s statutom DS neposredno zastopal tudi v glavnem odboru, torej v najvišjem organu stranke.

Demokrati Slovenije iz občine Domžale smo se po lokalnih volitvah že vključili v politično življenje nove občine Domžale. Poleg člana v občinskem svetu občine imamo tudi člane v nekaj odbori občinskega sveta ter v nadzornem odboru; tudi smo se intenzivno vključili v razprave o razreševanju prometnih zagat v občini, v razprave o proračunu Občine Domžale za l. 1995, hkrati pa tudi v razreševanje nekaterih drugih vprašanj, kot so: razvoj šolstva v Domžalah, odprta vprašanja komasacij na območju Radomlja II. in IV. itd.

Še posebej pa želimo Demokrati Slovenije spodbuditi in tudi sami sodelovati v dejavnostih ob letu varstva narave v občini in vsak zase v lastnem okolju. V ta namen bomo v maju organizirali akcije čiščenja na tistih krajih, kjer bo to najbolj potrebno. Te akcije, h katerim bomo povabili tudi druge občane, bomo poskusili izkoristiti tudi za to, da bomo občane informirali o svojem programu in delu ter povabili k sodelovanju vse tiste, ki jim bosta naš program in način dela blizu. Seveda pa vsi občani domžalske, moravške, lukoviške ali mengeške občine, ki bi se nam želeli pridružiti pri uresničevanju našega programa in strne sredinske politike, lahko takoj pridružijo. V ta namen se lahko obrnejo na vodstvo DS v Ljubljani (tel. 061-310-567 – dopoldne) ali na vodstvo domžalskega občinskega zbora (tel. 0712-835 – popoldne).

T. P.

Na Jesenovi in Hrastovi ulici v Študi

Eden izmed tradicionalnih praznikov PRVI MAJ-PAZNIK DELA se je ohranil še iz časov stare ureditve, s tem pa tudi tradicionalna prvomajska jutranja budnica, ki pomeni nepogrešljivo tradicijo ob tem prazniku.

V tem članku ne gre toliko za dela prosti dan ali za obujanje tradicije in spomina na nek dogodek iz zgodovine, kot morda pomislite vsakdo ob prazniku, letošnje leto pade ta dan namreč na nedeljo in eden od razlogov veselja odpade, pač pa pomeni za del prebivalcev KS Simona Jenka iz Štude začasno dokaj normalno povezavo v svet.

Prvega maja pa se še posebno vsako leto razveselimo stanovalci v novem naselju v ZN Študa, južno

od Mačkovcev, predvsem pa iz Jesenove ulice, kjer je vseljenih že več kot polovica hiš in iz sosednjih Hrastove ulice, kjer je vseljenih sicer šele nekaj hiš, tudi staroselci iz Štude. Veselje ob prihodu jutranje godbe pa je poleg delavske tradicije namenjeno posebni ureditvi dela makadamske ceste, po kateri gre vsako leto godba, saj gre del njihove poti tudi 136 m po neasfaltiranem delu tako imenovane POVEZOVALNE CESTE Mačkovci-Študa. Vsako leto tudi ta del posujejo s peskom, tako da imamo vsaj do naslednjega deževja kolikor toliko normalen dostop do ostalega sveta, kajti drugače je vožnja v tem delu podobna tistim iz motokrosa, saj so luknje globoke tudi po dva decimetra ali več. Sreča, da do sedaj še ni nihče z kakšnim slabšim avtomobilom obtičal z zlomljeno obeso. Ustrezne službe na Občini in Komunalnem podjetju ne namenijo pozornost temu odseku kljub stalnim klicanjem in moledovanjem, tako da si na koncu že zoprn sam sebi, pa se na vse to spet spomniš, ko greš naslednjič v svet.

Očitno smo preveč na obrobju, poleg tega pa kot novoselec očitno nezaželeni, pa čeprav vsaj glede na hitrost gradnje in skupno izključno navkljub obljubam po 1.500.000,00 SIT do 'edaj le lastno financiranje asfaltiranja obeh cest na Jesenovi in Hrastovi ulici očitno dobro finančno stoji, s tem pa najverjetneje nadpovprečno dobri davkoplačevalci, kar bi se moralo ob novem davčnem sistemu vse bolj upoštevati.

Srečo imamo vsaj v tem, da smo sami sfinancirali tudi javno razsvetljavo navedene povezovalne ceste, tako da se ponoči v slalomski vožnji brez poškodb vozila lahko vrnemo domov.

Kolikor nam je znano je bilo v prvotnem osnutku plana Občine Domžale in Sklada stavbnih zemljišč predvidenih nekaj sredstev za navedeno asfaltiranje povezovalne ceste, kot tudi že pred leti obljubljen del sredstev za Jesenovo ulico, saj smo sami sfinancirali skupno prižigališče praktično za ves kompleks Štude, pa je v sedanjem delovnem osnutku tudi to izpadlo iz programa, tako da bomo morali ponovno počakati na naslednji PRVI MAJ 1996, ki ga bomo kot kaže zopet morali željno pričakovati od prvega majskega deževja naprej, saj nas čaka ponovno tako imenovana deževna doba z luknjami in prahom, pa čeprav je po sicer moji lastni evidenci tod dnevno 600 do 800 vozil.

VUKOVIČ PETER

**Polstoletna obletnica
zmage nad fašizmom tudi
v Domžalah**

Pot k spravi ali razpihovanje sovraštva

Slovenski krščanski demokrati – konkretno OO SKD Domžale – bodo morali ob 27. aprilu – Dnevu upora proti okupatorju odgovoriti na najosnovnejše vprašanje, kdo je namreč zanje okupator, kar velja tudi za proslavo ob 50-letnici zmage nad fašizmom, ki bo tudi v Domžalah in na kateri bodo zastopani tudi krščanski demokrati.

Za kaj namreč gre? 110. člen programa SKD, sprejetega na 3. kongresu v Ljubljani, 22. in 23. oktobra 1994, se namreč takole glasi (navajam 1. odstavek):

Slovenski narod je bil grobo prizadet tako s fašističnim kot komunističnim totalitarnim sistemom. Še posebno je komunistična partija pod

vodstvom Kominterne začela v najtežjem času fašistične okupacije krvavo revolucijo v letih 1941/45 in s tem povzročila med nami bratovsko vojno, ki se je končala z množičnim pobojem tistega dela Slovencev, ki se je komunistični ideologiji in revoluciji uprli.

Narodnoosvobodilni boj se tudi v nadaljevanju tega člena niti z besedico ne omenja, kar pomeni poskus popravljanja preteklosti in svojevrstno likvidacijo pravih borcev proti okupatorju in ne za komunizem, ki ga je pridelala revolucija. 110. člen zahteva uradno priznanje, da sta bila medvojni protikomunistični odpor in povojno nasprotovanje nedemokratski oblasti legitimno in legalno ter častno dejanje, izhajajoč iz splošne priznane pravice do samoodbrane in iz naravne pravice do upora proti totalitarnemu režimu. Isti člen pa zahteva tudi priznanje, da je bila politika zavajanja z izkupičkom zavedenosti na delu na »eni« in na »drugi« strani, če smem tako reči. Ne pa na strani pravih borcev!

Kakršnokoli popravljanje ali dopolnjevanje spornega 110. člena programa SKD se lahko zgodi le na naslednjem kongresu SKD, ki pa ne bo niti do letošnjega 27. aprila niti do 50-letnice zmage nad fašizmom. Zatorej se sprašujem, kako bodo domžalski krščanski demokrati oziroma njihovi predstavniki »opravičili« svojo udeležbo na proslavi oziroma pojasnili, kdo je zanje okupator, če NOB-j ne priznavajo, kakor izhaja iz navedenega 110. člena.

Š čim SKD istovetijo partizane? Z okupatorjem? Ne morem razumeti, da si vladna stranka lahko privoščita takšen 110. člen, saj je bil vendar partizanski upor proti okupatorju kljub številnim – milo rečeno – devacijam podlaga in zgodovinska stopnica k ustanovitvi današnje samostojne slovenske države. Brez načelne opredelitve domžalskih krščanskih demokratov oziroma njihovega predstavnika je kakršnokoli njihova zastopnost v pripravljalnem odboru za proslavo v Domžalah in na proslavi sami smešneje zgodovine in... bom raje obstal z neizgovorjeno besedo.

Svojemu razmišljanju dajem vidno znamenje na cvetno nedeljo, ki ima za Slovence še poseben pomen. Prav na ta dan so namreč 6. aprila 1941 prek meja nekdanje kraljevine Jugoslavije, katere del je bila tudi Slovenija, prihrumele horde osvajačev iz Tretjega rajha, Kraljevine Italije, Madžarske in Bolgarije. Vojna, ki se je za Slovence začela na cvetno nedeljo leta 1941, pa je iz različnih vzrokov razdelila Slovence na dva povsem različna pola in prav ti oddaljeni dogodki Slovence spet vznemirjajo. Tako močno, da se vnovič polarizirajo. Morda bi bila prav letošnja cvetna nedelja pravišnji dan, da bi se vsi spomnili, da je simbol tega dne oljčna vejica, v kateri naj bi bila simbolizirana sprava in mir.

Spodbodi se in pravično je, da na koncu tega pisanja vsem bralcem Slamnika zaželim v velikonočnem času in ob 50-letnici boja proti zavojevalcem mir s vestjo, z Bogom in vsemi ljudmi dobre volje.

IVAN KEPIC

50. obletnica zmage nad fašizmom in osvobojenje

Če se strinjamo s trditvijo, da je fašizem združba morilskih samoderžev, potem je kot na dlani, da pri nas fašizem ob koncu druge svetovne vojne ni bil premagan; bil je osvobojen!

Ali je ta fašizem maskiran v barvo modrosti – črno, ali barvo ljubezni – rdečo, je pač vseeno. Kri je rdeča; to je fašizem še po vojni pretakal v potokih vzdolž slovenske zemlje in širom po njej; torej mu s tega vidika pritiče rdeča barva.

Da bi slovenski še povečal gorje, je ta IZEM še tujcev navlekel nad to ubogo slovensko ljudstvo. Pred volitvami ti prek bratske LDS že postavljajo zahtevo: »Več Slovenije!« Ali povedano tako, kot je mišljeno: manj Slovencev.

In kako vidi proslavljanje preprosti Slovenec? Po ranjenih srcih slovenskih rodoljubov gazi in pljuje oblastni tujec – pomagajo pa mu slovenski odpadniki.

MIHA VELEPEC

Ob 50. letnici še enega nasilja

Pod tem naslovom, objavljeno v Slamniku dne 24. marca 1995 št. 3 Pisec omenjenega članka Stražar. Ta članek je prepisan iz knjige Moravška dolina avtorja Staneta Stravca. Prepis članka pa ni enak kot v knjigi. V knjigi se glasi, menda so v naselju opazili sovražnika. Po drugih virih pa za to, da ne bi ustanovili sedež belogardistov.

Žrtve, ki so vklesane v spomeniku v Moravčah, pa bi bilo lahko veliko manj kot pa 194. Veliko odgovornost pri teh žrtvah imajo tudi pomočniki fašistov, to so belogardisti.

Prispevek v Slamniku 24. marca 1995 št. 3 ni enak zapisu v knjigi zato, ker je bilo pozneje ugotovljeno, da ob zračnem napadu v Moravčah ni bilo nobene sovražnikove vojske enote, poročil o tem, da so domobranci svojo postojanko iz Šentvida nameravali premestiti v Moravče pa v pisanih virih nisem našel. (Stražar)

Zato bom tudi jaz prepisal dejanje, saj je bolj žalostno od vsega prejšnjega članka.

Še štiri žrtve

Zadnji hud ZLOČIN na Moravškem so policisti in domobranci iz Šentvidske postojanke zakrivali 21. aprila 1945 leta. V gozdu nad Dunajem pri Česnicah se je zadrževala skupina šestih partizanov; ti so bili bratje Izidor, Jože in Miha Pirnat iz Tustanja, Ivan Cerar-Julij-Bvantenčev iz Krač. Ko so zvedeli za hajko, so se razšli. Ker je Julij padel, da ne gre nikamor več, so se on, Miha in Gvido odločili, da se skrijejo v bunker nad Krulcem, kamor so se zatekali že ob neštetih hajkah. Ivan Krulc je tekel k Mohoriču in se skril v opuščen bunker, kjer je bila prej radio oddajna postaja. Izidor in Jože pa sta stekla v dolino proti Hripkam in nato na Planino. Nemci so videli, a niso streljali nanju. Med napadom na bunker je Julij pobegnil, Miha in Gvido so ujeli. Kaj se je dogajalo v tem mirnem kotičku, so povedali pogledi na umorjene žrtve. Blizu Remza je v tej hajki padel še en partizan, doma iz Škofje Loke. Domačini so tam našli tri žrtve. Naložili so jih na Remzov lojtrski voz in jih okrog 11. ure dopoldne, bilo je ravno na belo soboto, pripeljali do Krulčevih njiv, kjer so ostali čez noč. Na belo nedeljo zvečer so jih pokopali na moravškem pokopališču.

Ker so pokopali samo tri, so domobranci dva dni kasneje sporočili, da tudi Julij leži mrtev v gozdu in naj ga pokopljejo.

STAŠO LEBAR

V Moravčah do sedaj vrnjeno okrog 70% nacionaliziranega premoženja

Zakon o denacionalizaciji je v začetku leta 1992 dal možnost, da se vrne na silo odvzeta lastnina prvotnim lastnikom. 62 razlaščenec iz Moravške doline se je januarja 1992 zbralo in odločilo za skupen nastop proti državni birokraciji, da si lastnino pribori čimprej nazaj. Še istega leta smo skupinsko oddali vse kompletne vloge za denacionalizacijo. Dogovarjali smo se tudi z največjim posestnikom naših zemljišč, to je Agroemona.

V letu 1993 smo le dobili prve odločbe o vrnjeni lastnini. Problem pa je nastal z Agroemona, ker nam ni hotela izplačati najemnine. V pogovorih z direktorjem, gospodom Rajničem, smo se dogovorili, da nam prepusti našo zemljo. Za Agroemona je moravško posestvo precej oddaljeno in razkosano, zato je naredila pametno potezo, ko je zemljo vrnila. V nasprotnem primeru bi se zaradi vroče krvi razlaščenecv zgodilo to, kar se je letos v Mostah pri Komendi, da bi lastniki sami na silo obdelali zemljo. Moravčani smo tako pridobili nazaj 110 ha

Nepozaben dan v Moravški dolini

Ponedeljek, 6. 2. 1995 je bil dan, ki smo ga vsi težko pričakovali. Še posebno dve skupini predšolskih otrok iz vrtca Šentvid-Ljubljana, pa tudi njihovi starši in vzgojitelji. Po prehodnem dogovoru z gospodom Francem Kmetičem, aktivnim lovcem in s članom PD Moravče, smo se odpravili na izlet v naravo.

Izlet je bil organiziran z namenom, da bi otroci spoznali, v kakšnih okoliščinah in s tem tudi delček življenja, ki ga prebije v svoji hišici na podeželju. Na poti nas je spremljal njegov prijatelj planinec, ki nam je sončen dan poživil z anekdotami in kot lovec povedal veliko zanimivega.

Na hribčku pod cerkvijo Sv. Miklavža nas je sprejela »kmetija odprtih vrat«, kjer smo si ob zakurjeni kmečki peči potešili lakoto z okusno enolončnico in domačim kruhom ter s flancati in čajem. Nato nas je pot peljala po gozdu in travnikih do vasi Česnjice, kjer domuje lovec s svojo psičko. Tam smo z radovednostjo opazovali in si dobro ogledali nagačene živali.

Kulturno društvo Miran
Jarc Škocjan vabi na
tradicionalno srečanje
mladih in starejših
prijateljev skupine

GAMSI
(od 16.00 do 19.30)

Od 19.30 dalje tja do
novega dne pa vas bo
zabavala najzanimivejša
skupina mlade
slovenske glasbene
scene

ČUKI

To bo v nedeljo 30.
aprila 1995 ob 16.00 uri
na Studencu pri
Domžalah
V poletnem gledališču
vas pričakujemo
v vsakem vremenu.

Dan se je prevesil v pozno popoldne, ko smo se lovcu in planincu navdušeni zahvalili ter odhiti po trdi asfaltni poti do avtobusnega postajališča v Moravčah. Z malo truda in veliko dobre volje smo preživeli nepozaben dan med prijaznimi ljudmi v lepi Moravški dolini.

Vzgojiteljica
MARIJA FIŠTRAVEC-S.

**DRUŠTVO
KRAJANOV
LIMBARSKA GORA
– HRASTNIK**

Povabilo na prvomajski kres

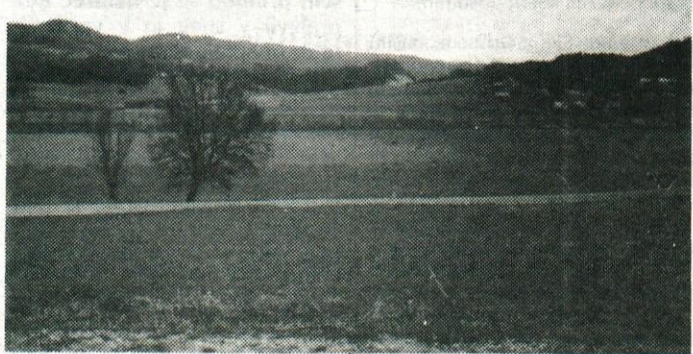
Društvo krajanov Limbarske gora-Hrastnik, ki se je uradno registriralo v začetku letošnjega leta, skuša s svojimi aktivnostmi spodbuditi ljudi, da obiščejo ta košček nove moravške občine.

Uspešno so se vključili v organizacijo letošnje slovesnosti Po nagelj na Limbarsko goro, ob kateri so uredili tudi okrog 30 metrov ograje za cerkvijo, katere namen je tako polepšati kot zavarovati obiskovalce pred morebitnimi zdrsi po pobočju proti Črnemu grabnu, obenem pa so s prostovoljnim delom uredili tudi del ceste, ki na Limbarsko goro vodi iz smeri Vodice. Sedaj je možen dostop na to turistično točko iz dveh smeri; tako iz Hrastnika kot iz Vodice. Ob pomoči G. Vodeta, ta je z gradbenim strojem zdrobil kamenje, ki je preprečevalo normalno uporabo poti, so člani društva približno 200 m³ peska navozili na tako pripravljeno traso in usposobili cesto za promet. Akcija je zahtevala kar več dni zahtevnega dela, v katerem je sodelovalo v posameznih dneh do 30 ljudi.

Pred društvom pa je že nova prireditev, na katero vas srčno vabijo. In sicer bodo na večer 30. aprila 1995 na vrhu Limbarske gore pripravili prvomajski kres in ga združili s prijetnim družabnim srečanjem, kjer ne bo manjkalo sproščene glasbe, dobrih jedi in pijače, pa tudi glasbe ansambla Nagelj. Ne pozabite, da se prireditev prične že ob 18. uri.

Dobrodošli na Prvem prvomajskem kresu na Limbarski gori.

V. V.

Pogled na del posestva, ki ga je upravljala Agroemona.

AGRARD

KMETIJSKA TRGOVINA
VIR, STRITARJEVA 2, tel. fax – 713-536

Mali oglasi

SLAMNIK

7 2 1 - 0 2 2

HIŠO, novejšo, na območju Domžal, Mengša in Kamnika kupim.
Telefon: 811-333

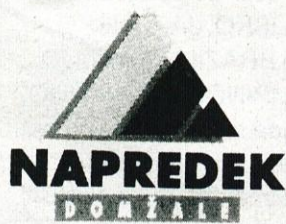
SERVIS šivalnih strojev, Kajuhova 15, Preserje (v bližini Kemisa).
Telefon: (061) 723-324 ali 727-897.
Delovni čas:
od 9. do 12. ure in od 15. do 17. ure,
sobota od 9. do 12. ure.

PRIDNA, poštena v smislu za estetiko dobi službo na telefon: 714-875
od 8.00–19.00 ure.

KVALITETNE inštrukcije iz matematike, fizike, angleščine in kemije nudi študentka fizike.
Telefon: 712-061 (zvečer).

SERVIS športne opreme (kolesa, smuči...) v Domžalah, Maslejeva 6 (za Kurivom). odprto: od 10. do 12. in od 15.30 do 18.30. Ponedeljek zaprto.
Telefon: 714-083

MENGEŠKA KOČA – gostišče išče za kre-sovanje in prvomajske praznike dekleta za stežbo.
Telefon: 737-333

TRGOVINA, d.d. NAPREDEK,
PRESENEČA IN VABI K NAKUPU

PUČKO
CEMENTNI IZDELKI

Vrba 7
61225
Lukovica

IZDELUJEMO:

- cvetlična korita
- kamine, fontane
- ograjne elemente
- tlakovce, plošče, robnike
- tople grede, kompostnike
- škarpne elemente
- vinogradniške stebre
- kanalske jaške z mrežo, peskolove

**MOŽNOST ODLOŽENEGA PLAČILA
PRI NAKUPU NAD 20.000 SIT**

Pokličite nas na tel.: 0609 613-889 od 8 -16.30 ure

PRODAJ tripleks garažo na Župančičevi ulici.
Telefon: 721-882

ROTWELERJI mladiči rodovniški. Mati prvak. Prodam ali menjam.
Močnik, Šolska 9, Rodica, Domžale.

PARCELO v Turnšah pri Dobu, velikost 7309 m², z lokacijsko dokumentacijo, prodam. Informacije na telefon 715-123.

PRODAJ KAVČ – trised in fotelj – kombinacija blago – umetno usnje. Rodica.
Telefon: 723-557 po 18. uri.

VAS VESELI delo v naravi? Sporočite na telefon 711-875.

UREJANJE vrtov, živih mej itd.
Telefon: 711-875

TRAVNIK v Topolah pri Mengšu, 50 arov, prodam.
Telefon: 737-479.

SISTEM naravnega zdravlja. Masaža stopal, astrologija, re-birthing.
Tel.: 721-959, 722-225

SERVIS: športne opreme (kolesa, smuči...) v Domžalah, Maslejeva 6 (za Kurivom). Odprto: od 10. do 12. in od 15.30 do 18.30. Ponedeljek zaprto.
Telefon: 714-083

Društvo za raziskovanje jam
Simon Robič
Domžale

VABI vodstva šol, da učencem omogočijo ogled Železne jame in muzejskih zbirk v prostorih Jamarskega doma na Gorjuši.

Prosimo, da svoj obisk sporočite po telefonu na št. 711 832.

PRODAJ trisobno komfortno stanovanje v Kamniku, 86 m².
Telefon: 811-333

IZPOSODJAMO vrtničarske stroje in drugo kmetijsko mehanizacijo. Tel.: (061) 722-056.

INŠTRUIRAM matematiko za osnovno in srednjo šolo. Matjaž, tel.: (061) 722-217.

VRTIČKARJEM nudimo urejene vrtno površine v najem. Tel.: (061) 722-056.

SKB BANKA D.D.

61000 Ljubljana · ajdovščina 4 · p.p. 310 · telefon: (061) 1332 132, telex: 31606 · telefax: (061) 1313 227

Nova oblika vezave

SKB banka uvaja v svojo ponudbo novo možnost vezave večjih vsot denarja, in sicer na eno leto in en dan s fiksno obrestno mero in z mesečnim izplačilom obresti. S tem bo banka svojim komitentom omogočila mesečni vir sredstev za plačilo rednih obveznosti (najemnina, plačilo obroka itd.).

V tujini imajo varčevalci že dolga leta možnost, da vežejo večje vsote denarja na daljšo dobo, banka pa jim mesečno izplačuje obresti, s katerimi potem razpolagajo. Od 1. aprila bodo tudi v SKB banki varčevalci lahko vezali najmanj 15.000 DEM oziroma ustrezno protivrednost v šilingih, lirah, dolarjih, funtih, švicarskih ali francoskih frankih, lahko pa tudi tolarje z devizno klavzulo. Zadnji dan vsakega meseca bo banka obračunala obresti, katerih znesek se nekoliko spreminja glede na število dni v mesecu (30 ali 31 dni), in jih nakazala na tekoči račun ali hranilno knjižico varčevalca. Vezava je nepreklicna, torej je varčevalec ne more prekiniti. V primeru, da bi varčevalec nujno potreboval denar, mu bo SKB banka odobrila tudi premostitveno posojilo v višini 90 odstotkov vezane glavnice do poteka vezave. Ob poteku vezave dobi varčevalec sredstva na svoj račun, lahko pa sklene novo pogodbo po takrat veljavnih pogojih. Obrestne mere za posamezne vrste valut so naslednje:

VEZAVA Z MESEČNIM IZPLAČILOM OBRESTI

	Letno
DEM	7.00%
ATS	7.00%
FRF	7.50%
ITL	10.00%
CHF	5.00%
GBP	7.50%
USD	4.00%
SIT	8.50% valutna klavzula

Nova storitev v ponudbi SKB banke bo torej varčevalcem omogočila vezavo, katere bistvena prednost so prav pripadajoče mesečne obresti, s katerimi prosto razpolagajo.

Dodatne informacije: SKB banka d.d., Alenka Juhart, telefon: 13 15 124 – FAX: 302 869

AGRARD

KMETIJSKA TRGOVINA
VIR, STRITARJEVA 2, tel. fax – 713-536

ZASEBNA ZOBOZDRAVSTVENA ORDINACIJA

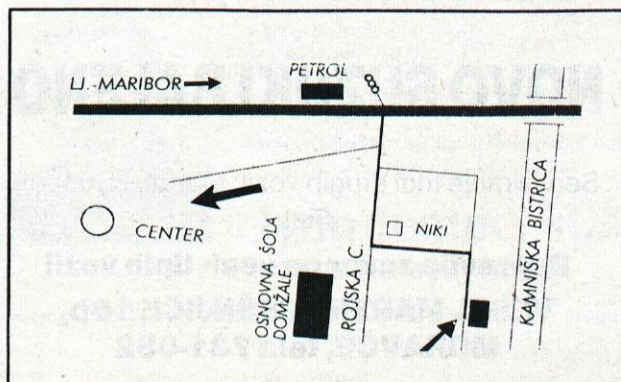
dr. JAGODA STREHOVEC
Potočnikova 15, Domžale

Obveščam cenjene stranke, da je delovni čas ordinacije:

PON., SRE., ČET.	13.00–19.00
TOR.	11.00–17.00
PET.	8.00–13.00

ali po dogovoru.

Informacije po telefonu: 712-990 in 722-122.

AHAČIČ
SERVIS
TRGOVINA

pooblaščen prodajalna
gorenje

AKCIJA!

- ◆ PRALNI STROJ 906 – NOV MODEL 53.971 SIT
- ◆ PRALNO-SUŠILNA GARNITURA 95.326 SIT
- ◆ SUŠILEC PERILA 39.500 SIT
- ◆ ZAMRZOVALNE OMARE 230 L 59.919 SIT
- ◆ HLADILNIKI OD 29.000 SIT NAPREJ

UGODNA PRODAJA

- * KOPALNIŠKI BLOK – GORENJE (OMARICE + UMIVALNIK) 1.60 m 82.080 SIT
- * BARVNI TV GORENJE IN SCHNEIDER EKRA OD 37–70 cm 10% GOT. POPUST
- * VIDEOREKORDERJI, GLASBENI STOLPI
- * SESALCI, MALI GOSP. APARATI,
- * ORIGINAL REZERVNI DELI GORENJE

PLAČILNI POGOJI:

- 10% GOTOVINSKI POPUST
- 1 + 5 BREZOBESTNO OBROČNO ODPLAČEVANJE
- 1 + 8 MINIMALNE OBRESTI

BREZPLAČNA DOSTAVA

ODPRTO:
od 9.00 do 19.00
sobota: 8.00–12.00

Prešernova 1a, 61230 Domžale, SLOVENIJA
Tel.: 061/722 107

KVALITETNO IN POCENI VAM NUDIM USLUGE PRI
NAPELJAVI IN POPRAVILU VODOVODNE IN CENTRALNE
INŠTALACIJE

ANDREJ ŠKRLJ
Moste 80, p. Komenda

Informacije na tel. št. 841-463 od 7. do 9. ure

R LIP RADOMLJE

ODDAMO V NAJEM

1. POSLOVNE PROSTORE
2. PROSTORE
OBRATNE AMBULANTE

- poslovni prostori obsegajo 12 pisarn, skupna površina 380 m²
- najamete lahko tudi posamezne pisarne
- prostori obratne ambulante (40 m², 53 ali 63 m²) so primerni za zdravstveno, kozmetično, fizioterapevtsko ali podobno dejavnost.
- najemnina po dogovoru.

Dodatne informacije lahko dobite v splošno kadrovskem sektorju podjetja tel.: 727-122.

PRISTAVA**METRsko BLAGO, Kamniška 2,
Domžale**

Ujemite svečan trenutek rojstva,
birme, mature ali poroke v NEŽNIH
PASTELIH slonokoščene, roza, ze-
lene, svetlo modre
in MEHKOBI TKANIN:

- čipk, krepa, muslina
- lana, bombaža, viskoz in
- tkanin zmečkanega videza

**SERVIS
MOČNIK**

Servisiranje motornih
žag, motornih kos in
vrtnih kosilnic.

Pšata 38, Dol/Lj.
tel.: 061/ 374-224
Delovni čas:
po., to., čer., pe.:
od 9.00-14.00 in od 16.00-18.00,
sr.: od 14.00-18.00,
so.: od 9.00-14.00.
SE PRIPOROČAMO!

**RAČUNOVODSKI
SERVIS**

Vodenje poslovnih
knjig in svetovanje za
podjetja in obrtnike
v skladu
z računovodskimi
standardi.

KENIKS, d.o.o.
Domžale
Telefon: 713-568

LB – Banka Domžale

Za šolsko leto 1995/96 razpisuje štipendije za
študij

– ekonomije	VII	1
– računalništva	VII	1

Prijave na obrazcu DZS 1,51 pošljite do 15. 7. 1995
na naslov: LB – Banka Domžale d.d., Ljubljanska 62,
61230 Domžale, Sektor splošnih poslov.

Prijavi priložite:

- zadnje šolsko spričevalo
- potrdilo o vpisu v šolo
- življenjepis

PRODAJA, SERVIS, MONTAŽA OGREVALNE
TEHNIKE

**TERMOTEHNIKA
AVGUŠTIN**

- * oljni gorilniki
- * oljne garniture
- * peči SIME, ITP
- * rezervni deli
- * cisterne za olje

STARETOVA 2, 61234 MENGEŠ, TEL.: (061) 739-426

SAM d.o.o.

trgovina z gradbenim materialom
Krakovska 4 b

61230 DOMŽALE

TEL.: 061/723-126, 723-194,
721-730

FAX: 061/713-288

Gradite, obnavljate?

Potem smo mi pravi naslov za vas. Po KONKURENČ-
NIH CENAH vam ponujamo vse vrste GRADBENEGA
MATERIALA.

Svoj prodajni program smo razširili tudi na področje
STAVBNEGA POHIŠTVA.

Za kamionske pošiljke vam nudimo prevoz fco kupec
in možnost dostave z avtodvigalom.

NOVO: GRADBENO SVETOVANJE

Pri gradnji, še posebej pa pri obnovi se srečujemo
z raznoraznimi problemi. V našem podjetju imamo
gradbenega svetovalca, ki vam bo BREZPLAČNO po-
magal in sicer ob TORKIH in ČETRTHIH od 15.–17.
ure.

V naši trgovini pa nas lahko obiščete vsak dan od
17.–19. ure, ob sobotah pa od 7.–13. ure.

Savna - Masaža - Solarij
— DOTIK —

KSENIJA LUBI
Tel. 722 920

DOMŽALE
Prešernova 48

**AVTOOPTIKA
VULKANIZERSTVO**

- elektronska meritev in nastavitve podvozja
- montaža, centriranje ter popravila in prodaja
avtoplaščev Sava Exact, Semperit, FULDA
in obnovljeni avtoplašči Bandag.

Jože Skok, Veselovo nabrežje 16,
MENGEŠ, tel./fax: 737-300

KMETIJSKA TRGOVINA**AGRARD**

NA VIRU VAM NUDI:

- VRTNE KOSILNICE, KULTIVATORJE, ŽAGE
- VSA ORODJA ZA VRT IN NJIVO
- SEMENA, GNOJILA, ZEMLJO, LONČKE...
- NERJAVEČE SODE 35 L, 55 L, 80 L, 100 L...
- REZERVNE DELE ZA KOSILNICE BCS, TRAKTORJE...

AGRARD D.O.O.
VIR, STRITARJEVA 2
TEL./FAX: 713-536

POMLAD VAS PRIČAKUJE V NAŠI TRGOVINI!

Matija d.o.o.

Mengeš, Slovenska 28
(parkirišče Trdinov hram)
tel. (061) 737 896

ELEKTRO trgovina in RTV servis

Prodaja televizorjev, videorekorderjev, hi-fi
aparatur, anten in antenskega materiala, SAT
sistemov, malih gospodinskih aparatov, avdio
in video kaset, ...

Philips, samsung, gorenje...

Popravilo RTV aparatov in malih gospodinskih
aparatur.

Odprto od 8.00 do 19.00 ure, sobota od 8.00
do 12.00 ure.

SUZUKI SERVIS VESEL

POOBlašČENI SERVISER ZA VOZILA
SUZUKI
PRODAJA VOZIL SUZUKI
REZERVNI DELI SUZUKI

KUPCI SUZUKIJEV IMAJO ENOLETNO
BREZPLAČNO SERVISIRANJE VOZILA

NOVO SUZUKI BALENO

Servisiranje tudi drugih vozil: Maruti, Hyundai,
Fiat

Popravila zavor na vseh tipih vozil
VESEL MARTIN, ČEŠNJICE 16b,
MORAVČE, tel.: 731-032

**INTERSHOP GINKO
prvi pravi
Intershop
v Domžalah**

INTERSHOP GINKO na Ljubljanski cesti 90 je
prodajalna, ki so jo Domžale potrebovale in toplo
sprejele.

SAJ JE ZARES ENOSTAVNO IN POCENI! Vstopiš,
še potnega lista ne potrebuješ in že potuješ, vidiš,
začutiš... KITAJSKO, TAJSKO, JAPONSKO,
MALEZIJO, INDONEZIJO, BRAZILJO, INDIJO,
KENIJO, EGIPT, PERU, FILIPINE in še ŠPANIJO,
ITALIJO in ne nazadnje, najde se polica, da na njo
postavimo izbrano steklenico slovenskega vina,
prelep keramičen svečnik, majolko in na steno
obesimo sliko slovenskega slikarja.

Ker imate GINKO radi, se trudimo, da vas ne bi
razočarali.

HVALA ZA ZAUPANJE, DRAGI OBISKOVALCI, IN
NASVIDENJE V GINKU.

Niti zbogom nisi rekla,
niti roke nam podala,
smrt Te vzela je na poti,
v srcih naših boš ostala.

ZAHVALA

V 19. letu mladosti nas je nenadoma zapustila
naša

Lidija Mesarič

iz Češnjic pri Moravčah

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom in vaščanom,
Veselovim iz Šela, posebno Marici, ki nam je pomagala v težkih trenutkih.
Hvala g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred, gospe Vidi Per za govor,
hvala Osnovni šoli Roje ter sošolkam Srednje šole tekstilnih strok za govor in
cvetje. Iskrena hvala pevskega zbora Moravčev in solistu za odigrano Tišino.
Vsem iskrena hvala za darovane maše, cvetje in sveče, ki je prekrilo njen
mного prerani grob. Hvala vsem, ki ste jo skupaj z nami pospremili na njeni
zadnji poti.

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta,
dedka, tasta, brata, strica, zeta in svaka

**Ignaca
Močilnikarja,**
vulkanizerja iz Domžal

se pristočno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem
za številno spremstvo na njegovi zadnji poti, za ustne in pisne izraze sožalja,
za darovano cvetje, sveče in darove za svete maše. Lepo se zahvaljujemo
gospodu kaplanu za lepo opravljeni pogrebni obred in Stobljanskemu oktetu
za ganljivo zapetje žalostinke.

Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala.

Vsi njegovi

*Pomlad je na tvoj vrt prišla
in čaka, da prideš ti,
sedla je na rožna tla
in jokala, ker te ni.*

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše ljube mami, babice in tašče

Ivanke Starin

roj. Kovič iz Vira

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za darovano cvetje, sveče, darove v humanitarne namene, ustna in pisna sožalja ter spremstvo na njeni zadnji poti. Posebna hvala za skrb in obiske na domu dr. Kokalj-Limbek Bredi, dr. Farkašu in osebju bolnice Petra Držaja. Hvala g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred ter pevcem pod vodstvom g. Karlija Leskovca, za občutno zapete žalostinke. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala.

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame, sestre in tete

Štefke Jeretina

iz Domžal, živeče v Trstu

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje, sveče in sv. maše, za izrečena pisna in osebna sožalja ter spremstvo na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi g. kaplanu za opravljen obred, bratom Pirnat za sočutno zapete pesmi. Vsem iskrena hvala!

Vsi njeni

*Cvetje bujno se razcveta,
ptičja pesem polni gaj,
tebe pa v spomlad zeleno,
nikdar več ne bo nazaj.*

ZAHVALA

V 57. letu starosti nas je nenadoma zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in brat

Pavel Nahtigal

iz Vira

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, darovano cvetje in sveče. Hvala g. župniku iz Doba za lepe poslovilne besede. Zahvaljujemo se Oktetu Tosama, g. Tomažu Plahutniku in g. Majcenoviču, pevcem – Pavlovim prijateljem in cerkvenemu pevskemu zboru iz Stranj, ki se je od našega Pavleta poslovil z njegovo najljubšo pesmijo. Za besede slovesa se zahvaljujemo Pošti Slovenija, KD Franc Bukovec Vir, KD Miran Jarc Škocjan. Hvala za častno spremstvo nekdanjih sodelavcev. Vsem in vsakemu posebej hvala.

Žalujoci: žena Marija, sin Roman z družino, bratje in sestra.

*Tiho, kakor si živela,
po večno si odšla plačilo.
Misel, da te ni,
draga mama, nas boli.*

ZAHVALA

V 70. letu nas je nenadoma zapustila naša draga mama, stara mama, sestra in teta

Pavla Barlič

Žoharjeva Pavla iz Blagovice

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za ustna in pisna izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče in sv. maše ter številno spremstvo na njeni zadnji poti. Iskrena hvala g. župniku Jožetu Vrtovšku za opravljen pogrebni obred in poslovilne besede, hvala ge. Joži Pustotnik za besede slovesa v imenu cerkvenega pevskega zbora iz Blagovice, ter g. Janezu Cerarju za poslovilne besede v imenu sosedov. Zahvaljujemo se cerkvenemu pevskemu zboru ter zboru KUD Janko Kernik za zapete pesmi ter g. Stoparju za zaigrano Tišino. Hvala vsem in vsakomur, ki ste imeli našo mamo radi in jo boste ohranili v lepem spominu.

Vsi njeni

*Hiša tiha je postala,
ko si vzela od nas slovo,
v srcu bolečina je ostala,
ki prenehala ne bo.*

ZAHVALA

V 82. letu starosti nas je zapustila draga mama

Jožefa Slapar

roj. Stražar, Urankarjeva mama
iz Zlatega polja

Radi bi se zahvalili vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste bili v dneh slovesa z nami. Še posebej se zahvaljujemo g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred, Vinku Jerasu za ganljive poslovilne besede. Hvala za izraze sožalja, darovano cvetje, sveče, darove v dober namen ter številno spremstvo na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

*Ne žaluj, prijatelj moj,
ob grobu mojem kdaj postoj,
življenje včasih lepo je,
a vendar žal prekratko je.
S cvetjem grob ti tvoj krasimo,
v ljubezen trajno in spomin,
cvetje s solzami svežimo,
a v srcih polno bolečin.
Ko ostane bolečina, ko spoznaš,
da ni poti nazaj,
ostane nam nate le misel živa,
in nenehni ta zakaj.*

V SPOMIN

Pomlad četrta že mineva, odkar nas je zavedno zapustila naša ljuba hčerka, mamica, sestra in teta

Anica Urban

roj. Slapar, z Vira

Hvala vsem, ki ste jo ohranili v lepem spominu in postojite ob njenem grobu

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob izgubi naše dobre tete

Anči Sršen

rojene Ladstatter

se iskreno zahvaljujemo sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče, darove za svete maše ter številno spremstvo na njeni zadnji poti. Posebna zahvala gospodu župniku za lepo opravljen obred. Hvala bratom Pirnat za lep izbor in doživeto zapete pesmi ter solistu Slaparju za zaigrano Tišino. Posebej se želimo zahvaliti osebju Doma počitka Domžale za skrb, nego in pomoč v zadnjem obdobju njenega življenja. Še enkrat vsem iskrena hvala.

Vsi njeni

ZAHVALA

29. marca je nenadoma prenehalo biti srce našemu ljubemu možu, atiju, dedku, tastu, prijatelju in Človeku

Jožetu Hočevanju

Spoznanje, da ste ga tudi vi imeli radi, da ste spoštovali in cenili njegovo delo, nam bo pomagalo, da bomo zmogli živeti brez njega. Vsem, ki ste njemu in nam to v kakršnikoli obliki pokazali, bodi izrečena iskrena zahvala.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Tiho je zaspala naša draga mami in stara mama

Franciška Zorman,

roj. Osolin

Zahvaljujemo se vsem prijateljem, znancem in sosedom, ki so se z lepimi mislimi poslovili od nje, prižgali svečo, ji poklonili cvetje ali počastili njen spomin. Posebej se zahvaljujemo dr. Hacetu in gospe Vidi Čeh. Hvala vsem, ki ste jo imeli radi in ste jo spoštovali.

Njena družina

*Ko ostane bolečina in praznina,
ko spoznaš, da ni poti nazaj,
ostane nam le misel nate živa
in nenehni ta zakaj?*

V SPOMIN

14. maja bo minilo leto žalosti, odkar nas je zapustil dragi sin, brat, oči in stric

Franci Cencelj,

z Vira pri Domžalah

Hvala vsem, ki ga ohranjate v lepem spominu.

Vsi njegovi

ZAHVALA

O izgubi našega dragega

Alojza Kunstlja

se toplo zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in vsem, ki ste ga s spoštovanjem in cvetjem spremili ob njegovem slovesu. Prav posebej iskrena hvala dr. Marjeti Zenkovič in sestri Bojani Počivavšek, ki sta tako požrtvovalno skrbeli zanj.

Vsi njegovi

*Hiša prazna je postala,
ko nepričakovano si vzel slovo,
v srcu bolečina je ostala,
ki prenehala ne bo*

V SPOMIN

Mineva žalostno leto, odkar nas je mnogo prezgodaj zapustil naš dragi mož, ati, sin, brat, stric, svak in zet

Janez Klopčič

iz Doba

Vsem, ki se ga spominjate in obiskujete njegov prerani grob, iskrena hvala.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše mami

Marije Klinc,

roj. Habjan iz Trzina

se vsem sorodnikom, znancem, prijateljem ter vsem drugim iskreno zahvaljujemo za podarjeno cvetje, sveče, izrečena sožalja in darovanja za maše in cerkev. Zahvaljujemo se medicinskemu osebju in vsem v Domu upokojevcev Domžale, ki so ji v času njegovega bivanja v domu nudili kakršnokoli pomoč. Iskrena hvala tudi tovarni Filc iz Mengša. Hvala trzinskim praporščakom in gospodu župniku iz Trzina za lepo opravljen obred, pevcem Župan iz Tržiča za zapete žalostinke in družini Poje iz Trzina za nesebično pomoč. Posebna zahvala vsem, ki ste našo drago mamo pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

*Ni te na vrtu več, ne med gredicami,
ni te na polju več, ne med meglicami,
ne v šumenju voda niti vej,
ni te nikjer več, kjer bil si prej.
(O. Župančič)*

V SPOMIN

21. aprila mineva drugo leto, odkar je tiho odšel

Anton Sankovič,

z Vira

Čas mineva, žalost in neskončna praznina ostajata. Hvala vsem, ki s spominom nanj postanete ob njegovem grobu.

Vsi njegovi

*V naših srcih ti naprej živiš,
zato pot nas vodi tja,
kjer v tišini ti zdaj spiš.
Tam lučka ljubezni gori
in tvoj nasmeh med nami živi.*

Na prvi pomladanski dan je minilo žalostno leto, odkar si za vedno odšel od nas dragi

Jože Bregar

iz Domžal

Pomlad se je vrnila, z zelenjem in cvetjem je zemljo prekrila, tebe, dragi Jože, pa ni. Ostajaš pa v naših srcih in nikoli te ne bomo pozabili. Hvala vsem, ki ste ga ohranili v lepem spominu in prižigate svečke v njegov spomin.

Vsi, ki smo te imeli radi

*Ni več trpljenja,
ne bolečine,
življenje je trudno
končalo svoj boj.*

(Simon Gregorčič)

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega očeta, dedka, pradedka, brata, strica, tasta in prijatelja

Petra Slabiča,

iz Sp. Jarš, Jelovškova 7

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga tako številno pospremili na njegovi zadnji poti in mu podarili toliko lepega cvetja in svečk. Posebna zahvala bratom Pirnat za zapete pesmi, g. Stoparju za zaigrano Tišino ter g. župniku za opravljeni pogrebni obred. Iskrena hvala tudi Gasilskemu društvu Jarše-Rodica.

Vsi njegovi

*Hiša tiha je postala,
ko si vzel od nas slovo,
v srcu bolečina je ostala,
ki prenehala ne bo.*

V SPOMIN

Mineva leto dni, od kar je tiho odšel naš mož, oče, stari oče, brat in stric

Ivan Jemec, st.,

iz Katarije 8 pri Moravčah

Vsem, ki se ga radi spominjate in postojite ob njegovem grobu, iskrena hvala!

Vsi njegovi!

*Pomlad bo na naš vrt prišla
in čakala, da prideš ti
in sedla bo na rožna tla
in jokala, ker te ni.*

ZAHVALA

V dvainosemdesetem letu starosti nas je zapustila draga žena, mama, stara mama in prababica

Kristina Gaber,

roj. Dane iz Domžal

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izraze sožalja, podarjeno cvetje, sveče in spremstvo na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se dr. Pevcu za dolgoletno zdravljenje, patronažnima sestrama Jelki in Bojani iz ZD Domžale za pomoč, g. župniku za zadnji obisk in pogrebno slovo ter pevcem Okteta bratov Pirnat. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njeni!

Iz centra požarne varnosti Domžale

Današnja kronika začenjamo 1. marca 1995, ko so malce čez polnoč gasilci iz Centra požarne varnosti odhiteli v Mengeš na Glavarjevo 3, kjer je gorel osebni avto R-5. Vžgal se je avtomobil v praznem teku, medtem ko je voznik spal. Gasilci so ga pravočasno rešili iz gorečega vozila, rešilni avto ga je odpeljal v UKC, pri gašenju pa so sodelovali tudi gasilci iz Mengeša in Topol.

4. marca ob 7.55 se je vžgala kulinica last M. M. iz Dragomlja. Požar je bil pogasjen z ročnimi gasilnimi aparati.

V Dobu je 15. marca ob 12.15 zagorelo na smetišču. Zaradi nevarnosti, da bi se požar zaradi suhe trave in podraščal razširil na bližnji gozd, sta odpeljali v akcijo dve kombinirani vozili, sodelovali pa so tudi gasilci iz Doba. Požar je bil v dveh urah pogasjen z vodo – brez večje škode.

17. marca ob 21.20. so bili gasilci v CPV obveščeni, da na Ljubljanski 56 v Domžalah v stanovanju last H. K. nekaj gori in se močno dimi, tako da domači ne morejo vstopiti. Intervencijska enota je v stanovanje vstopila z dihalnimi aparati in požar pogasila z ročnimi CO2 gasilnimi aparati. Več gospodinjstvih aparatov je bilo v požaru uničenih. Požar pa je nastal na pomivalnem stroju Candy. Poleg pohištva so bili poškodovani tudi štirje lestenci, tlak, električna napeljava,

Dne 2. aprila letos okoli 3. ure ponoči je v Brezju zagorel Odolčenkov »toplar«, last Franca Smolnikarja. Ta drugi poskus požiga je, kot kaže slika, skoraj povsem uspel. Ogenj na kozolcu je nekdo zanetil že pred štirimi leti, a so ga pogasili. Le kdo se potešen ozira na te ozganine?

močno okajene pa so bile tudi stene in strop kuhinje.

O gozdnem požaru v Dobovljah nad lhanom so bili gasilci v CPV obveščeni 24. marca ob 14.15. Požar so lokalizirali s pomočjo občanov, dokončno pa je bil pogasjen z vodo. Že ob 11.10 pa so sprejeli sporočilo o požaru podraščal med železniško progo in cesto Mengeš Kamnik in ogenj pogasili.

26. marca so poklicni gasilci v CPV prejeli obvestilo o požaru v kletnih prostorih stanovanjske hiše, last K. J. iz Češminove ulice. V požaru je bilo uničenih šest ročnih električnih strojev, namizna električna vrtalka, dve hladilni skrinji, sedem parov smučarske opreme, vsa elektro instalacija z lučnimi stikali in vtičnicami vred, nova kotna klop, okno z roletami, pet vrat, regalna omara z raznimi mizarskimi elementi. Poškodovane so bile stene in strop. Pri gašenju so sodelovali še prostovoljni gasilci iz Domžal, Mengeša in Mengeške

Loke. Škoda je po prvi nestrokovni oceni preko milijon dolarjev.

27. marca so domžalski policisti obvestili, da v Kompoljah gori osebni avto, ki pa je bil pogasjen z ročnimi gasilnimi aparati.

Zadnji dan marca so ob 16.25 prijavili gorenje podraščal in grmovja v Radomljah ob Kamniški Bistrici. Požar je bil pogasjen prej kot v eni uri.

Gašenje požara v delavnici v Češminovi ulici v Domžalah

Od tehničnih intervencij je bilo potrebno trikrat očistiti cestišče zaradi prometne nesreče, ker so bili po njem razliti naftni derivati; enkrat so gasilci odpirali vrata, ker sta mati in sin ostala zaklenjena v svojem stanovanju zaradi pokvarjene cilindrične ključavnice, enkrat pa je veter odkril del strehe na stanovanjski hiši in je bilo potrebno kritino vrniti na svoje mesto.

V. S

NATAŠA RIBIČ V LIKOVNEM RAZSTAVIŠČU

Akvareli in risbe

Bogato razstavno bero v Domžalah nadaljuje Nataša Ribič-Štefanec, slikarka mlajše generacije slovenskih umetnikov. Na ogled je postavila akvarele in risbe. V kulturnem programu ob odprtju razstave, ki je bilo 6. aprila, so nastopili učenci domžalske glasbene šole.

Najprej se je s harmoniko predstavil Klemen Leben. Na violini je nadaljevala Maja Savnik. Zelo uspel je bil tudi nastop godalnega orkestra Glasbene šole Domžale. Mladim glasbenikom in njihovim mentoricam Anastaziji Sešek in Andreji Polanec Kolenc se je s knjižnimi darili zahvalil Pavel Pevec, vodja razstavne dejavnosti v domžalskem Likovnem razstavišču in predal besedo umetnostnemu kritiku Dušku Štefancu.

Štefanec je na kratko orisal študijsko pot leta 1963 rojene likovne umetnice, ki je pred sed-

mimi leti diplomirala na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani v razredu Janeza Bernika. Zaključila je tudi podiplomski študij slikarstva. V njenem delu se ciklično pojavljajo figurativna in abstraktna umetnost; slika, risba, grafika.

Domžalska razstava je plod slikarskega lanskega bivanja v Ljubljani, tradicionalni prestolnici umetnosti. Vedute, naslikane v mešanici akvarelne in akrilne tehnike, prinašajo podobe francoske prestolnice: njenih znanih zgradb, mostov, ulic. Svojo predstavitev je kritik zaključil: »Soočanje še enega umetnika z igraroma umetnice, in Pariza torej, pri katerem ni porazenca, zmagovalci pa so kar trije: umetnik, Pariz, predvsem pa umetnost.«

Besedilo in foto: I. LIPOVŠEK

Umetnico in njeno delo je predstavil umetnostni kritik Duško Štefanec. Razstava Homerjevih šopkov ob materinskem dnevu v galeriji Majolka v Kamniku

TEHNIKA

MENGEŠ, SLOVENSKA 73, tel.: 737-147

AKCIJA

PRALNI PRAŠKI

- DIXAN 5 kg 1.290,00 SIT
- PERSIL NOVI 2,40 kg 748,00 SIT
- WEISSE RIESE 2,40 kg 624,00 SIT
- MS kljuke LAURA par 1.520,00 SIT

NUDIMO TUDI GRADBENI MATERIAL IN BARVE PO ZELO UGODNIH CENAH KOLESA TORNADO 29.990,00 SIT

– 5 % popust za plačilo z gotovino

ZA NAKUP NAD 30.000,00 SIT NUDIMO PLAČILO NA 5 ČEKOV BREZ OBRESTI

KOVINTEHNA

DOBRODOŠLI NA PRVEM

PRVOMAJSKEM KRESU NA LIMBARSKI GORI!

Društvo krajanov Limbarska gora – Hrastnik vabi na prvi prvomajski kres na Limbarski gori, ki bo

v nedeljo, 30. aprila 1995, ob 18. uri na LIMBARSKI GORI.

Ob velikem kresu, dobri pijači in jedači vas bo zabaval ansambel NAGELJ, prijazni krajanji pa vam bodo pripravili prijeten večer.

VABLJENI!

Triintrideseta kulturna prireditve

Adam Ravbar

na Gorjuši bo v počastitev slovenskega državnega praznika v soboto, 24. junija ob 20. uri.

Vabljeni!

AVTOŠOLA MIKANEC
Domžale,
Ljubljanska 80

☎ 712-094

Tečaj CCP 15. 5. 1995 ob 17. uri.

GOZDNO GOSPODARSTVO KRANJ
Staneta Žagarja 53
64000 Kranj

Vse lastnike gozdov obveščamo, da po konkurenčnih cenah odkupujemo hlobovino smreke, in sicer:

F. kvaliteta	15.000,00 sit/m ³
E. kvaliteta	12.000,00 sit/m ³
I. kvaliteta	10.500,00 sit/m ³
II. kvaliteta	7.500,00 sit/m ³
III. kvaliteta	5.500,00 sit/m ³

Navedene cene so neto cene za lastnike gozdov, franko kamionska cesta.

Rok plačila je 15 dni.

Poleg hlobovine smreke odkupujemo tudi druge lesne sortimente.

Po konkurenčnih cenah opravljamo vse storitve v gozdu in gradbene storitve.

Posebej ugodne pogoje pa nudimo pri odkupu lesa na panju, kjer so cene lesnih sortimentov še za 10 % višje, možen pa je tudi krajši rok plačila.

Vse dodatne informacije dobite na telefonskih številkah: (064) 241-511 ali (064) 242-347.

OPREMA

MENGEŠ, KOLODVORSKA 2, tel.: 737-006

AKCIJA

- RADIO URA ICS ET 212 2.620,00 SIT
- RP posoda 7 delna 11.400,00 SIT
- otroška garnitura 842,00 SIT
- 3 krožniki in 1 skodelica s podstavkom
- jedilni pribor INOX za 6 oseb 3.763,00 SIT
- mlinček za kavo GORENJE SMK – 202 2.490,00 SIT

ZA VSE BLAGO V VREDNOSTI NAD 20.000,00 SIT DAJEMO 5 % POPUST PRI PLAČILU Z GOTOVINO,

V VREDNOSTI NAD 70.000,00 SIT PA 8 % POPUST PRI PLAČILU Z GOTOVINO, ZA NAKUP NAD 30.000,00 SIT NUDIMO PLAČILO NA 5 ČEKOV BREZ OBRESTI!

KOVINTEHNA

slamnik

Slamnik je glasilo občin Domžale, Lukovica in Moravče in je nadaljevalec tradicij časopisa Domžalec, ki je izhajal v letih 1925 (5 števil), 1929 (2 številki), 1934 (1 številka), 1935 (1 številka). Domžalec je izšel še v letu 1958 (1 številka), nato pa je 5. 11. 1962 pričel izhajati Občinski poročevalec in je redno izhajal vse do 21. marca 1991, ko se je preimenoval v Slamnik.

GLASILO UREJA UREDNIŠKI ODBOR:

Stane STRAŽAR, glavni in odgovorni urednik ● Jurij BERLOT, Slovenska ljudska stranka ● Franc CERAR, neodvisni ● Martin GROŠELJ, Liberalna demokracija Slovenije ● Janez HRIBAR, Slovenska ljudska stranka, ● Igor LIPOVŠEK, Združena lista socialnih demokratov ● Ada LOVŠE, Liberalna demokracija Slovenije ● Cveta ORAZEM-ZALOKAR, Združena lista socialnih demokratov ● Bogdan OSOLIN, Slovenski krščanski demokrati ● Milan PIRMAN, Liberalna demokracija Slovenije ● Janez STIBRIČ, Narodna demokratska stranka ● Matjaž VOVK, Slovenski krščanski demokrati ● Bernarda MAL, Občina Moravče ● Marjan ŠTRUKELJ, Občina Lukovica

Uredništvo glasila SLAMNIK je na Ljubljanski cesti 62, Domžale ● Glavni in odgovorni urednik Stane STRAŽAR, tel. 711-832 ● Uredništvo Marija GUTNIK, tel. 721-022 ● Tehnični urednik Janez DEMŠAR.

Glasilo izhaja v nakladi 16.000 izvodov in ga tiska Tiskarna Ljudske pravice Ljubljana.

Rokopise (osmrtnice, zahvale, oglase, razpise in objave) oddajte v uredništvo glasila, Ljubljanska c. 69.

Rokopisov in fotografij uredništvo ne vrača. Glasilo je na podlagi sklepa Izvršnega sveta Republike Slovenije oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.